ešdien, 1952. gada 20. augustā

AŽOS VĀRDOS

denī ielaists pirmais pēc pēdē-
asaules kara Francijā būvētais
is. Kuģa vārds ir La Corse un
ietilums: 1.702 tonnas. Kuģis
os tirdzniecības transporta
u apsardzes dienestā.

o

0.000 dolaru no summām, kas
nātas Eiropas jaunuzbūvei, Sa-
noto Valstu savstarpējās drošī-
pārvalde nodevusi Itālijai, kas
ilijas salā būvēs lielu kokvilnas
rādāšanas fabriku.

o

tbildot britu strādnieku parti-
deputātu ākīgajiem jautāju-
em, kāpēc briti nav bijuši klāt
tes manevros Formozas piekra-
premjērs Čerčils atbildējis, ka
nētos manevrus rīkojusi ASV 7.
te un tā esot bijusi strikta ame-
ānu darīšana.

*

Ar jauniem plāniem pēc tikša-
s ar pašu Staļinu no Maskavas
griezies Romā itaļiešu sarkano
ciāldemokrātu vadītājs Pjetro
nni. Pēc viņa pirmās runas
riežot, Nenni uzsāks plašu kam-
ņu par Itālijas un Padomju Sa-
ienības neuzbrukšanas paktu.

o

Ar 204 pret 104 un 226 balsīm
turoties ķiniešu nacionālistu par-
ments Formozā ratificējis Nacio-
ālās Ķīnas un Japānas mierlīgu-
u. Tie, kas aizgājuši no nobalso-
anās, esot protestējuši pret līgu-
a 3. paragrafu, kas neatņem ja-
āniem viņu īpašumus Formozā,
et paredz, ka par to vēl jāparāk
ienošanās.

*

Divi čiliešu senātori, kas abi
andidē nākamajās valsts prezi-
enta vēlēšanās, sanākuši asā strī-
ā, kas beidzies ar divkauju. Abi
valstsvīri līdz ar saviem sekun-
antiem agrā rīta stundā devu-
ies mežā. Cauri miglas blāķiem
ie raidījuši viens uz otru pa pi-
stoles šāvienam. Taču asinis nav
izlietas. Neizlīgstot un pretinie-
ka pat neuzlūkojot, abi duelanti
devušies mājup.

*

Ar 8 gadiem cietumā sodīts
kāds bijušais vācu policists, kas,
darbodamies šādā amatā gūstek-
nu nometnēs Austrumvācijā, ļo-
ti necilvēcīgi apgājies ar saviem
tai ešiem, kas bija nokļuvuši
krievu gūstā. Pēc tam, kad ko-
mūnisti viņam vairs nav uzticē-
jušies, bij. policists pārbēdzis uz
Rietumiem, kur nu nokļuvis cie-
tumā.

*

Austrālijas parlamenta strād-
nieku partijts senātors Morovs
aisinājis valdību griezties pie
Apvienotajām Nācijām, lai tās
aizliedz ASV bombardēt Ziemeļ-
koreju. Tā tiekot nogalināti ne-
vainīgi bērni un sievietes. Atbil-
dot Morovam, valdības pārstāvis
paskaidroja, ka cilvēki, kas iešot
bojā no amerikāņu bumbošanas,
esot nicinērcjami niecīgā skaitā,
salīdzinot ar miljoniem, ko no-
galinot tas pats sarkanais režīms,
kas valda arī Ziemeļkorejā.

CĒJIEM!

E ST. VEIKALĀ 4. stāvā
rdošanas cenām, kas Jums dod
Pardodam uz nomaksu uz vē-
et sludinājumiem dienas avīzēs.
em pircējiem piedāvāju ikdienas
usdienās no 1.30 līdz 2.30)
SESTDIENĀS SLĒGTS
arbā TR 1133, mājās HY 5175
(355)

NTA sāk izdot
. K. STRAUBERGA redakcijā
UTAS DZIESMAS
rotas Latvju Dainas ar lat-
iktajām Tautas dziesmām. Darbs
ējuma ievadā latviešu zinātnieku
dziesmām. Ik sējums aptvers 500
2. mēnesī. Pirmais sējums iznāk
ista beigās
cikties ikvienu, kas vēlētos iegā-
smas. Šis pieteikums nav saistīts
lemaksas izdarāmas pirms katra
ējuma saņemšanas
i saņems Lt. dz. par ievērojami
darbs būs pērkams brīvā tirgū,
vārdi būs pievienoti izdevumam
UTĀMI TIESI APGĀDAM
A N T A
BENHAVN, V. DANMARK

Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 66./89. SESTDIEN, 1952. G. 23. AUGUSTĀ 2. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
[illegible] reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
[illegible]s — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
[illegible]ais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N. Y., USA
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1,50; par 3 mēn. $4,50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—.
Sludinājumu maksa:
[illegible] daļā $1,40; tekstā $2,80
par vienu collas telpu 1 slejā

SVARĪGAS APSPRIEDES MASKAVĀ

Komūnisma pasaules vadības rezidencē Maskavā ieradusies sarkanās Ķīnas delegācija To vada komūnistiskās Ķīnas premjērs Čouenlaijs, kas ir arī Ķīnas ārlietu ministrs. Ievērojot delegācijas sastāvu, kurā 15 atbildīgu ķīniešu komūnistu valstsvīru, rēķinās, kā Kremlī notiks ļoti svarīgas apspriedes, kurās nospraudīs abu komūnistisko valstu kopīgos nākotnes plānus cīņā par pasaules iekarošanu.

Lidlaukā, kur nolaidās lidmašīna ar Peipingas viesiem, viss bija izkārtots tā, kā tas notiek brīžos, kad Kremļa varenie sagaida visaugstākā ranga viesus. Tālā ceļā pagurušos ķīniešus, kas labailigi izrausās no lidmašīnas, pirmais sveica Vjačeslavs Molotovs, Citu „dižciltīgo" sagaidītāju starpā bija Mikojans, maršals Bulgānins un Višinskis.

Peipingas valdības ģenerālstāba vicešefa Sujuja ,gaisa spēku komandiera Ljujalova, karaflotes komandiera vietnieka Losunču, artilērijas augstākā pavēlnieka vietnieka Tsučuana un citu augstu virsnieku klātiene ķīniešu delegācijā, atļauj spriest, ka sarunās pamāktie politiskie plāni būs jāpieskaņo arī militāriem mērķiem.

Šim sarunām, kas ir otrās pēc paša Maotsetunga apmeklējuma Kremlī 1950. gadā, kurās saskaņos sarkanās pasaules abu lielo rīcības metus cīņā starp Rietumiem un Austrumiem, Rietumu pasaule seko ļoti uzmanīgi.

Vai Kremlī lūdz mieru

Tokio. — Pēc dažām baumām, sarkanās Ķīnas min. prezidenta apspriedēs ar Staļinu Korejas karam ierādīta svarīga vieta, jo ziemeļkorejieši prasot vai nu aktīvāku palīdzību, vai arī līgt ar Apv. Nācijām mieru.

Kompartijas kongress pēc 13 gadiem

No Maskavas ziņo, ka 5. oktobrī Maskavā sagaida ap 2000 delegātu uz „Vissavienības kompartijas" 19. kongresu jaunas 5-gades nospraušanai. Galvenais runātājs būs Maļenkovs, kas, pēc novērotāju domām, arvienu straujāk kāpjot Staļina labvēlības debesīs un varot būt arī viņa pēctecis.

Otrs zīmīgs kongresa uzdevums būšot likvidēt 11 vīru politbiroju un tā vietā radīt prezidiju ar tiem pašiem uzdevumiem un, jādomā, atkal Staļina vadībā.

Pēdējo reizi Kremļa varenie sanāca 1939. gadā.

Arģentīna ieņem Čīles territoriju

Santjago. — Sliktas satiksmes dēļ Čīles valdībai nule tik pienākušas ziņas, ka jau 26. jūlijā Arģentīnas policija ieņēmusi kādu joslu Čīles zemes pusceļā no Santjago un Magelana jūras šauruma. Arģentīnieši vietējiem iedzīvotājiem paziņojuši, ka turpmāk šī vieta piederēs Arģentīnai un ka arestēs ikvienu, kas līdz 26. aug. šo lēmumu neatzīs.

Austrālija pazemina nodokļus un paaugstina pensijas

Kanbērā. — Iepazīstinot ar Austrālijas budžetu 1952. — 1953. saimniecības gadam, valsts finanču departamenta vadītājs Arturs Fādens paskaidrojis, ka ievērojami pazemināti nodokļi, kopsummā par $111.036.000, kā arī atvēlēti lielāki līdzekļi nekā līdz šim pensijām un sociāliem pabalstiem. Abu pēdējo postenu kopsumma pacelta par 7.168.000 dolariem. Vispārējā pensija paaugstināta par 1.20 dol. nedēļā. Samazināts kā tirdzniecības, tā arī ienākumu nodoklis. Atvēlēti arī līdzekļi, kas vajadzīgi bezdarbnieku pabalstiem. Tie divkāršoti.

Valsts aizsardzības budžets vēl neesot publicējams, jo tā galīgā summa esot atkarīga no sarunām ar Sav. Valstīm un Kanadu. Šīs sarunas, pašreiz tuvojoties nobeigumam.

Miris sociāldemokrats Dr. Kurts Šūmachers

20. augustā, pēc vairāku mēnešu sirgšanas, 56 g. vecumā miris Rietumvācijas sociāldemokrātu partijas līderis Dr. Kurts Šūmachers. Šūmachers bija viens no stiprākajiem kanclera Adenauera opozicionāriem. Viņš krasi nostājās arī pret Rietumu sabiedroto nākotnes plāniem Rietumvācijā.

GRŪTĀKĀ SACENSĪBA BĒRNU SVĒTKOS BIJA GĀJIENS AR OLU, BET TAS VAIROJA SAJŪSMU UN PRIEKU. Foto J. Kligers.
(sk. rakstu 3. lappusē)

Daugavas Vanagiem Vācijā pārvēlēta valde

2. un 3. aug. Augustdorfā Vācijā notika Vācijas DV pilnsapulce, kur pārvēlēja arī valdi, ievēlot par pr. līdzšinējo — plkv. V. Janumu, tāpat no jauna ievēlot pārējos valdes locekļus — Silgaili, Kociņu un citus. Pilnsapulce noritēja lielā saskaņā un vienprātībā, pieņemot arī lēmumu Invalidu Namu iekārtot īpašumā pie Freiburgas. Īpašumā ietelp 0,7 ha dārzsaimniecība ar 500 augļu kokiem. 13. aug. plkv. Janums izbrauca uz Freiburgu, lai noslēgtu pirkšanas līgumu. DV valde Vācijā panākusi, ka Vācu banka izkārtos labvēlīgas naudas pārveduma iespējas šā īpašuma iegādei.

Zinot, cik daudz vēl vajadzēs līdzekļus, lai Invalidu Namu izveidotu un pārbūvētu, DV Kanadas valde aicina visus Kanadas latviešus pievienoties ziedotāju pulkam — īpaši tos, kas vēl šo savu pienākumu nebūtu pildījuši.

Sūtnis K. Zariņš un plkv. V. Janums apsveic Dziesmu dienas Kanadā

Atzīstot latviešu dziesmas lielo spēku un nozīmi tautisko centienu veicināšanā, sūtnis K. Zariņš un plkv. V. Janums piesūtījuši Dziesmu dienas Rīcības komitejai savus apsveikumus, tā atbalstot un stiprinot kā rīkotāju, tā dziedātāju pūles un labo nodomu. Apsveikumi būs lasāmi Dziesmu dienas programmā.

ASV tērauds Staļina ieročū kaltuvēs

Rietumu tirgoņi slepeni piegādā izejvielas Kremļa kara rūpniecībai

Padomju Savienības oficiālie pārstāvji un slepenie aģenti iepērk Savienotajās Valstīs un Kanadā milzīgus daudzumus tērauda, vara, alumīnija, niķeļa, alvas, cinka un citu kara rūpniecības „dārgmetallu", ko pa slepeniem ceļiem izved cauri dzelzs aizkaram un nodod Kremļa ieroču fabrikām. 5.-800.000 tonnu ļoti vērtīgo bruņošanās rūpniecības izejvielu no Amerikas ceļo uz Holandes ostām Amsterdamu un Roterdamu, kur dārgo kravu virza cauri Hamburgai uz Austrumvāciju. Komūnisti ieguvuši Rietumu kara materiālus, kas pietiek 84 zemūdeņu būvei.

Amsterdama holandiešu laikraksts De Volkskrant sniedz sensacionālu ziņu, ka atklāta starptautiska tirgoņu banda, kas Savienoto Valstu un Kanadas tēraudu, varu, alumīniju, niķeli, alvu, cinku nelegāli piegādājusi Padomju Savienības kara rūpniecībai. Izejvielu piegādi Staļina ieroču rūpnīcām noorganizējuši vāciešu, holandiešu, poļu un amerikāņu veikalnieki, kas, veicot savus nelegālos darījumus, tieši vienojušies ar Padomju Savienības oficiālajiem diplomātiskiem pārstāvjiem Šveicē, Beļģijā un Holandē.

Pēc holandiešu laikraksta ziņām aferas atklāšanā lieli nopelni Holandes policijai. Pēc brīdinājuma no Itālijas, apcietinot kādu holandiešu lieltirgoni, pie kura atrasti viltoti dokumenti, policija nākusi uz pēdām aizturētā veikalnieka sakariem ar Austrumvāciju. Tālākā nopratināšanā atklājies, ka iekritušais holandiešu „melntirgonis" pieder pie kādas lielas starptautiskas bandas, kas slepeni iepludina Rietumu kara materiālu izejvielas Padomju Savienībā. Veiklie veikalnieki pratuši iegūt ļoti vērtīgus apliecinājumus no Holandes tirdzniecības kameras, ka viņi ir tiesīgi saņemt metallus, ko tie piegādās Rietumeiropai. Ar Kanadas un Savienoto Valstu tēraudu un citiem vērtīgiem metalliem piekrautie kuģi cauri Amsterdamai un Roterdamai devušies uz Hamburgu, no kurienes transportēti tālāk uz Gdiņu, ko vācieši dēvēja par Gotenhāfenu un kas atrodas Padomju Savienības okupētajā Vācijas tiesā.

Šādā ceļā komūnistiskā kara rūpniecība saņēmuši 5.800.000 tonnu bruņošanās rūpniecības izejvielu, kuru pēc minētā laikraksta atzinuma pietiktu 84 padomju zemūdeņu būvei. Cik daudz no šiem sūtījumiem jau nonācis Austrumu rokās, vēl nav zināms.

Pirmais darījums noticis šī gada sākumā. Vienošanās panākta Šveicē. Darījums aptvēris sūtījumu $3.500.000 vērtībā. Maksājumu nokārtojusi kāda Parīzes banka š. g. 21. janvārī.

Apcietinātais holandiešu „melntirgonis" atklājis, ka Padomju Savienības sūtniecībā Amsterdamā notikušas slepenas sarunas arī par vairāku 8.000 un 11.000 tonnu kuģu būvi holandiešu dokos un šo kuģu piegādi Maskavai.

Darījumi ar Padomju Savienību esot ļoti izdevīgi, jo Staļina finanscisti maksājot vairāk nekā divkāršu cenu.

Paši pirmie notvertā holandieša nelegālai darbībai uzdrīkšies italiešu muitas darbinieki. Pie Šveices robežām tie kontrolējuši kādu preču vilcienu, kas virzienā uz Austrumvāciju vedis 420 tonnu vara un 20 tonnu alumīnija. Saziņā ar holandiešu policiju notverts vainīgais. Šie nelielie krājumiņi bijuši tikai sīka daļa no lielā darījuma, ko PSRS diplomāti noligūsi ar tirgoņu bandu. Bijis norunāts piegādāt PSRS pavisam 3000 tonnu vara un 5.000 tonnu alumīnija, kuru kopvērtība sasniedz 7 milj. dolaru.

Jaunais atklājums rāda, ka Staļina valstība gigantiski bruņojas, prot izdomāt un īstenot visvelniškigākos plānus, lai iegūtu Rietumu izejvielas savām ieročū kaltuvēm un šo plānu ieviešanai nodarbina pat savas valsts oficiālos pārstāvjus, ko sarga diplomātu neaizkaramība.

Pirmais nāvessods Kairo

Kairo. — Jaunās varas ieceltā militārā tiesa, kurā pieci locekļi un kas ir pirmā modernās Ēģiptes vēsturē, ar nāves sodu pakarot sodījusi Aleksandrijas nemiernieku vadoni Muhamedu Khamisu. Citi 28 vēl gaida savu spriedumu. Kā zināms, nemiernieki aizdedzināja kādu fabriku Aleksandrijā. Ugunsnelaimē un sadursmē ar policiju gāja bojā 8 cilvēki.

Ko izpētījis Dr. Galups

Populārais amerikāņu sabiedriskās domas pētīšanas institūta direktors Dr. Džordžs Galups augusta vidū publicējis pirmos minējumus par nākamajām vēlēšanām, kas notiks novembrī. Uz Galupa institūta jautājumu, ko viņi vēlētos izvirzīt valsts vadības priekšgalā, ja vēlēšanas notiktu jau šodien, no dažādu iedzīvotāju slāņu pārstāvjiem 45 proc. bijuši par republikāņiem, 43 proc. demokratiem un 12 proc. vēl nav izšķirušies. Jautāti, ko viņi gribētu redzēt par prezidentu, 47 proc. bijuši par Eizenhaueru, 41 proc. par Stivensenu un 12 proc. vēl solījušies pārdomāt. Galupa aptauju jūnijā, kad Stivensens vēl teica, ka nekandidēs, 59 proc. bija par Eizenhaueru un 31 — par Stivensenu.

Galupa aptaujā 1949. gada augustā, kad Trūmens sacentās ar Djuiju, 48 proc. bija par Djuiju un 37 proc. par Trūmenu. Beidzot tomēr uzvarēja Trūmens. Toreiz Galups kļūdījās kā vēl nekad mūžā, paredzēdams lielu Djuija uzvaru. Tagad viņš pats atzinies, ka prezidenta vēlēšanu minējumos viņa institūts esot caurmērā kļūdījies par 3,4 proc.

Pirmie tautas domas pētījumi rāda nelielu Eizenhauera pārsvaru.

Gari Irānā kļūst konkrēti

No Teherānas nāk ziņas, ka Mosadegha atbalstītāju izsauktie gari sāk pieņemt arvienu konkrētāku izskatu. Nacionālisma vārdā vestā cīņa pret angļu interesēm Irānas naftas rūpniecībā īstenībā ir tikai satricinājusi valsts stāvokli, ko tagad izmanto komūnisti. Pēdējie līdz šim aktīvi atbalstīja Mosadeghu. Tagad tie lielās demonstrācijās, kas vairākkārt izraisīja sadursmes ar valdības karaspēku, sauca: „Nost ar Mosadeghu un šachu".

LNAK Vēlēšanu komisijas paziņojums

Paziņojam visiem Kanadā dzīvojošiem latviešiem un organizācijām, ka saskaņā ar LNAK statūtiem un LNAK valdes š. g. 11. augusta lēmumu, Latviešu Nacionālās Apvienības Padomes vēlēšanas notiks no 22. novembra līdz 1. decembrim (ieskaitot) visā Kanadā.

Jāievēl 30 padomes locekļi. Visās latviešu organizācijas Kanadā (biedrības, draudzes, kopas), kā arī atsevišķi tautieši un to grupas tiek lūgti sastādīt savas darbības rajona vēlētāju sarakstus un piesūtīt tos vēlēšanu komisijai ne vēlāk, kā līdz š. g. 6. oktobrim. Vēlētāju sarakstā jāuzdod vēlētāju uzvārds, vārds, dzimšanas laiks un adrese. Uzvārdi jāsakārto alfabēta kārtībā. Vēlētāji skaitās visi Kanadā dzīvojošie latvieši, kas vēlēšanu dienā sasnieguši 18 gadu vecumu un kas līdz balsošanas dienai nokārtojuši dalības maksu LNAK, mazākais pusi no tekošā gada maksas, t. i. $1. Šo maksu var nokārtot arī reizē ar balsošanu, ieliekot balss nosūtīšanas aploksnē $1.00.

Kandidātu sarakstus var iesniegt organizācijas un atsevišķas vēlētāju grupas. Sarakstā nedrīkst būt vairāk kā 30 kandidātu. Tiem jābūt sasniegušiem 21 gadu vecumu. Kandidātu sarakstā jāmin kandidāta vārds, uzvārds, dzimšanas laiks, adrese, izglītība, profesija, un vēlams uzdot īsas ziņas par kandidāta sabiedrisko darbību, izsakot to ne vairāk kā piecos vārdos. Kandidātu saraksts jāparaksta vismaz 15 balstiesīgiem vēlētājiem, uzrādot parakstītāju skaidri salasāmus vārdus, uzvārdus, dzimšanas datus un adreses. Pirmie trīs parakstītāji uzskatāmi par saraksta iesniedzējiem, un viņi uzņemas atbildību par iesniegto datu pareizību. Ja sarakstu iesniedz kāda organizācija, tad pēdējais attiecas uz to. Vēlētājiem tiesība parakstīt tikai vienu kandidātu sarakstu, pie kam paši kandidāti nedrīkst būt šī saraksta parakstītāji.

Kandidātiem un saraksta parakstītājiem jābūt nokārtojušiem LNAK dalības maksu par pēdējo pusgadu, bet ja tas nav izdarīts, tad šī dalības maksa ($1.00) nomaksājama reizē ar saraksta iesniegšanu.

Kandidātu saraksti iesniedzami vēlēšanu komisijai personīgi vai pa pastu līdz š. g. 6. oktobrim ieskaitot. Vēlēšanu komisijas adrese: LNAK vēlēšanu komisija, St. Andrew's Church, Corner Jarvis and Carlton St. Toronto, Ont.

J. Dreimanis,
LNAK Vēlēšanu kom. pr-dis.

A. Svenne,
sekretārs

AICINĀJUMS

visām Kanadas latviešu organizācijām, draudzēm un koriem sūtīt savu pārstāvi svētdien, 7. sept., pl. 11 uz Sv. Andreja baznīcu, lai ievēlētu Dziesmu svētku rīcības komiteju 1953. gadam. Sevišķi svarīga koru diriģentu un komponistu ierašanās.

LNAK valde un Dziesmu dienas Rīcības komiteja.

I. KANADAS LATVIEŠU DZIESMU DIENA TORONTO

Kanadas pirmā Dziesmu dienā no ASV ieradīsies arī Herta Lūse, kas dziedās solo pavadījumā kantātē Tēvijai. Pie klavierēm komponists Tālivaldis Ķeniņš. Dziesmu dienā piedalās Toronto Dainas koris, dubultkvartets Kalvis, Bramptonas, Hamiltonas, Niagaras, St. Katarīnes kori, Londonas un Sadberijas dziesmu kopas, Montreālas dubultkvartets un atsevišķi dziedātāji no Toronto, Montreālas, St. Katarīnes, Hamiltonas un citām pilsētām, kā arī divas Toronto deju kopas un pa vienai no Londonas un Hamiltonas. Kopkoru koncertā atskanos 6 kopkoru dziesmas, 4 vīru kopkoru, 2 Dainas kora, 2 Kalvja dubultkvarteta un dejos 6 tautas dejas.

Dziesmu dienu diriģenti būs Erika Freimane un komp. Jānis Cīrulis.

ARODBIEDRĪBU FILOZOFIJA:

BRĪVAM CILVĒKAM JĀSTREIKO

Vinipegā. — Kanadas lielākā arodbiedrību savienība — Kanadas Arodu un Strādnieku Kongress — kas savā ietekmē skaita apm. pusmiljonu kanadiešu, — Vinipegā pašlaik notur 67. gada sanāksmi.

Kanadas darba ministrs Miltons Gregs konferencē uzstājās ar runu, starp citu aicinādams arodbiedrības atturēties no streikiem šinī bruņošanās laikmetā. Attiecīgā vietā ministra runa bija šāda: „Šajos kritiskajos laikos, kad brīvās tautas pūlas paturēt vadītāju vietu ražošanas sacensībā ar tiem, kas cenšas visas brīvības sagraut, mūsu produkciju nedrīkstētu pārtraukt arī uz īsu laiku. Jūs kā vecākā arodsavienība, varat daudz palīdzēt nodrošināt šo rūpniecisko harmoniju ar gatavību izplatīt savās rindās filozofiju, ka ar savstarpīgu saprašanos panāk visvairāk."

Uz to organizācijas direktors Harnejs no Toronto atbildēja, ka ministra runa saturot norādījumu „par strādnieku nelojālitāti pašreizējā aizsardzības posmā." — „Kā viena no visatbildīgākām nācijas grupām," Harnejs teica, „mēs nevaram pie pašreizējiem apstākļiem atteikties no streika tiesībām. Tās ir mūsu demokratiskās tiesības un brīvas tautas simbols."

Ar to valdības lūgums, šīs tiesības zināmu laiku brīvprātīgi neizlietot, bija noraidīts. Klātesošie 500 delegāti vētraini aplaudēja.

Piespiedu medicīniskā apdrošināšana un valsts pabalsti dzīvokļu būvniecībai ir vieni no galveniem konferences jautājumiem.

Darba ministrs delegātus darīja uzmanīgus arī uz immigrācijas nepieciešamību, sakot, ka Kanadas 4 milj. darba roku nespēj segt zemes augošās vajadzības, bet ka arodbiedrības allaž ir protestējušas pret ražotāju ierašanos šinī zemē.

BĒRNU VASARAS NOMETNES VADĪBAS PAZIŅOJUMI

Tie nometnes viesi vai Saulaines apmeklētāji, kas pārskatīšanās dēļ būtu paņēmuši kādu no nometnes gultas maisu gumijas paklājiem — lietus mētelīem, — lūgti tos nekavējoties pieteikt pa tālr.: LO 9770 J. Pālēnam, jo šie paklāji nākošajā nedēļā atdodami armijai, no kā tie saņemti lietāšanai.

Nometnes slēgšanas pēdējais lielais ugunskurs notiks šestdien, 23. augustā, plkst. 8,30 vakarā. Autobuss bērnu transportam no nometnes ašies svētdien, 24. augustā, plkst. 11,00 priekšpusdienā un pienāks Toronto pie Sv. Andreja baznīcas pēc plkst. 12,30.

ABONENTU IEVĒRĪBAI

Mūsu laikraksta abonentus ASV, kas līdz šim savas abonementa saistības kārtoja DV pārstāvībā, lūdzam turpmāk tās kārtot ar laikraksta pārstāvi

ARTURU LĀCI
1800 E. 18th St. Brooklyn 29, N. Y. Tel.: DEway 9-8280.

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KRUSTS PĀRI

Kad es vēl biju zēns un gāju skolā Alūksnē, tad skolotājs mums bieži uzdeva rēķināt uzdevumus ar lieliem skaitļiem, daudzām iekavām. Šad un tad gadījās tā, ka kļūdījos kādā darbībā, un šī kļūda vilkās tālāk līdzi arī visās pārējās darbībās. Tad skaitļi auga ar katru jaunu darbību, un bija tā, ka tos vairs nevarēja ne izdalīt, ne sareizināt, ne saskaitīt. Es darīju tad tā: pārvilku krustu pāri visam šim sarežģītam rēķinam un sāku atrisināt uzdevumu no jauna. Un tad kļūda atklājās un uzdevums iznāca.

Mūsu šīs dienas sabiedriskā dzīve ir arī tāds grūts uzdevums ar daudzām sarežģītām darbībām. Esam jau tik tālu nonākuši, ka cilvēks cilvēku un tauta tautu vairs nevar un negrib saprast. Trūkst padoma, kā atrisināt visus šos saspīlējumus un sarežģījumus. Viens sarežģījums izsauc jaunu, viens saspīlējums rāda daudzus citus saspīlējumus. Atriebība, nenovīdība un neiecietība ir kļuvušas par šīs dienas cilvēku valdniecēm. Šo netikumu kalns aug augumā un jo tālāk, jo straujāk.

Šais dienās visu trimdas latviešu prātus satrauc jauni netikumi, kas strauji attīstās un aug augumā ar katru dienu. Šie netikumi var iesist dziļu robu jau tā uz slidena ceļa nonākušajā trimdas latviešu sabiedriskajā dzīvē.

Laika 9. augusta numurā lasām, ka DV valde ASV konstatējusi, ka Latvija Amerikā neatspoguļojot vienotības domu, iestiegot „šauri patīgā partējiskumā," kļūstot par „kādas nelielas sektantiskas grupas eksklusīvu propagandas instrumentu, mazinot tautā uzticību pret Daugavas Vanagiem."

Mēs šobrīd nezinām, kuŗi ir tie raksti šai laikrakstā, kas pelna tik smagus apvainojumus, bet mēs zinām, ka Latvija Amerikā ir vienīgais latviešu laikraksts Kanadā. Mēs zinām, mēs saprotam un mēs jūtam, ka laikraksts ir tā saite, kas mūs visus sien kopā no okeana līdz okeanam, no vietas uz vietu visā plašajā Kanadas territorijā. Laikraksts ir tas dzidrais avots, no kā mēs varam smelties spēkus un ticību cīņai par latviešu tautu un mūsu nākotni. Tas ir mūsu cīņas ierocis, kas mūs vedīs atpakaļ uz brīvu un neatkarīgu Latviju.

Tādēļ mūsu mērķis ir celt un stiprināt latviešu laikrakstu Kanadā, bet nevis to graut un postīt.

Bet mēs arī zinām, ka Latvija Amerikā ir Daugavas Vanagu laikraksts. Mēs zinām, ka pirmais šī laikraksta redaktors bija Dr. H. Vītols, kuŗš, kā Laikā lasām, esot arī piedalījies tai sēdē, kuŗā ir vērsti tik asi uzbrukumi šim laikrakstam. Mums nav saprotams, kā tas vīrs, kuŗš pats sāka celt šo laikrakstu, varēja piedalīties tā graušanā.

Mums nav arī saprotama tā plaisa un tās nesaskaņas, kas ir radušās Daugavas Vanagu organizācijā. Kā Daugavas Vanagi, kas tik vienoti stāvēja uz Latvijas robežām, kas savas asinis ir lējuši Kurzemē un citur, kas kā brāļi ir sanākuši kopā cīņā par savu tēvzemi, kas sapni par dzimteni ir pagalvī likuši, kā šie vīri šais liktenīgajās dienās, kad atkal jācīnās par latviešu tautu un Latviju, var šķiest savus spēkus pretozīmīgos strīdos?

Dīvaina un nesaprotama mums liekas arī DV valdes ASV nostāja pret Daugavas Vanagu goda biedru Dr. A. Valdmani. Ja mēs arī visu citu gribētu noliegt, tad viens mums tomēr vēl jāatzīst, proti: ka Dr. A. Valdmanis ir latvietis un ka viņš ir krietns latvietis, kuŗš latviešu tautai tikai godu dara.

Pēc visām šīm bēdīgajām pārdomām ar grūtu sirdi atkal jākonstatē, ka arī šai sabiedriskajā uzdevumā ir ielaista kāda kļūda, kuŗas pamatā varbūt ir naids, atriebība un nenovīdība.

Tamdēļ krusts visam tam pāri! Naida, atriebības un nenovīdības vietā liksim mīlestību, saticību un sadraudzību. Ar šiem līdzekļiem uz taisnīguma un godīguma bazes sāksim risināt mūsu uzdevumu no jauna. Tad tas varbūt reiz arī iznāks. A. S.

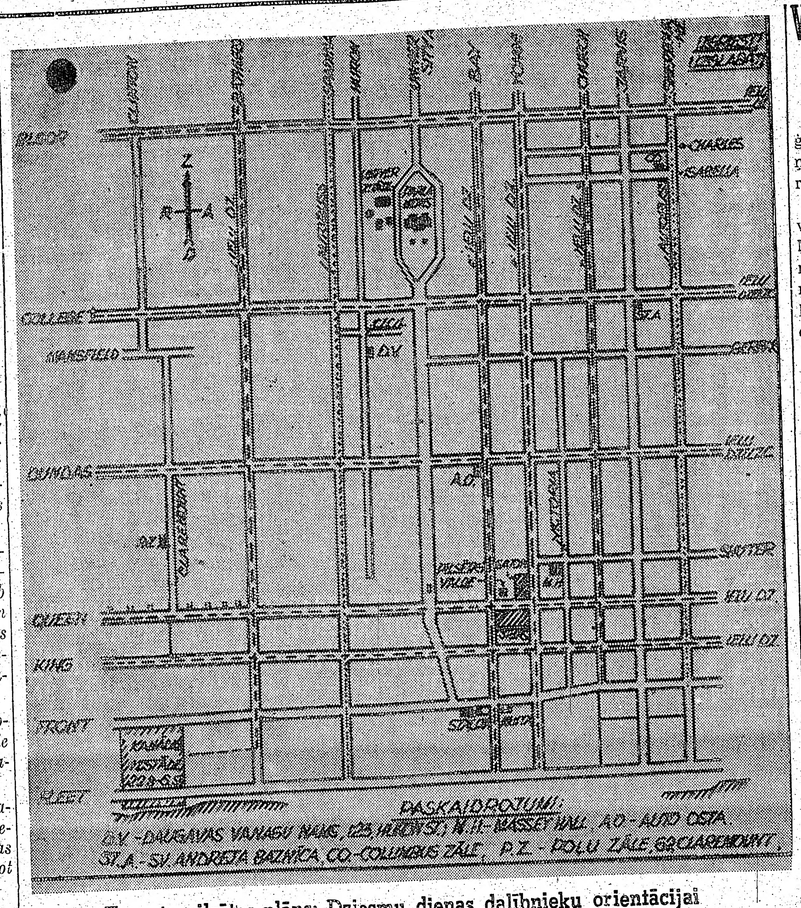

Toronto pilsētas plāns: Dziesmu dienas dalībnieku orientācijai

KANADAS LATVIEŠU ĀRTAVA INVALIDU NAMAM VĀCIJĀ

Kanadas latvieši, paklausot DV Kanadas valdes aicinājumam ziedot Invalidu Nama iegādei, uz 20. augustu, ir saziedojuši un nodevuši Kanadas valdes aprūpes nozarei tālāk pārsūtīšanai uz Vāciju Invalidu Nama iegādei 1.718.32, kas, pārvēršot pēc samēra izdevīgā kursa 13.00 dol. par 100 DM, iztaisa pāri par 13.000 DM. Tā ir summa, kas nama iegādei dos savu iemaksas daļu.

13. aug. plkv. Janums kopā ar advokātu Ozoliņu, Voitu un Reimani bija paredzējuši izbraukt uz Freiburgu, lai noslēgtu līgumu nama, 6.05 ha dārzsaimniecības ar apm. 500 augļu kokiem iegādei. Cerams, ka darījums būs labvēlīgi nokārtots un drīzumā mūsu smagākās pakāpes invalidi tur varēs novietoties, tā rodot sev mazu gandarījumu par zaudēto veselību, aizstāvot dzimteni.

Līdzekļu vākšanā Kanadā lielu aktīvitāti ir izrādījušas DV nodaļas, latviešu draudzes un dažas latviešu biedrības, kā arī daudzi atsevišķi ziedotāji. Kā par brīnumu šodien pienāca atpakaļ no vienas no lielākām latviešu biedrībām 6 mus šim mērķim vēl aizvien vāc DV nodaļas. Ar to, ka nams un zemes gabals būs iegādāts, viss nebūs veikts, vēl trūs daudz vajadzību un daudz radīsies jaunu nama iekārtošanai un iemītnieku uzturēšanai. Visi tie, kas vēlētos savu ārtavu jauniegūstamajam namam nodot, to varat izdarīt vai nu DV nodaļās, latviešu draudzēs, biedrībās un kopās. Ziedojumus pa pastu var nosūtīt DV Kanadas valdes kasierim ar čeku vai Money orderi uz adresi: Mr. A. Putniņš, 280 Wright Ave, Toronto, Ont., Canada, vai pārsūtīt tieši DV Centrālās valdes priekšsēdim plkv. V. Janumam uz adresi: Mr. Vilis Janums, Augustdorf b. Detmold, Lager, Bar. 9, British Zone Germany. Pārsūtot ziedojumus Invalidu Namam tieši uz Vāciju, ieteicams izmantot t. s. Sperrmarkas uz Vācijā iegūstamiem nekustamiem īpašumiem, kas, kā jau minēts, ir nesalīdzināmi izdevīgāki nekā pārsūtīt tieši dolarus. Sperrmarkas lūgts iegādāties uz V. Januma vārdu un arī pārsūtāmas tieši viņam. Minētās markas var iegādāties katrā lielākajā bankas nodaļā. Tūvāka informācija pieprasāma DV Kanadas valdes aprūpes nozares vadītājam V. Muktam, adrese: 66 Cowan Ave, Toronto, Ont. Sakarā ar 6. sept. Toronto notiekošajām dziesmu dienām Kanadā, laikraksta Latvija Amerikā kantoris un Daugavas Vanagu grāmatnīca 123 Huron St., Toronto pieņems ziedojumus Invalidu Namam. Abas minētās iestādes būs atvērtas arī svētdien 7. septembrī visu dienu.

Izsakot pateicību visiem ziedotājiem un lūdzot neatteikt savu līdzdalību tos, kas nokavējušies, sagaidām lielu atsaucību.

DV Kanadas valde

Pārskatā ietverti organizāciju, draudžu un tautiešu ziedojumi, kas iesūtīti Daugavas Vanagu Pārstāvībā ASV vai nodoti ziedojumu vācējiem: DV Apvienībām, DV kopām un DV pilnvarotiem ziedojumu vācējiem ASV.

(Nobeigums)

Janevičs A. $2.00; Markuss A. $2.00; Gailis A. $2.00; Vītols J. $7.00; Murmanis Z. $3.00; Miezītis P. $2.00; Sproģis J. $1.00; Virziņš J. $1.00; Krastiņš A. $5.00; Blukis D. $5.00; Palms A. $10.00; Čaka E. $5.00; Baumanis V. $2.00; Pujats M. $5.00; Otto M. $2.00;

Vācējam DV pilnvarotam J. Kravalim, Albanijā.

Turlais G. $2.00; Kazrics J. $2.00; Mundriķis K. $1.00; Raudas ģimene $10.00; Skrulis J. $2.00; Morozovs J. $2.00; Leitis P. $2.00; Briedis E. $1.00; Zacharkevics V. $1; Geiba A. $1.00; Skrandzevskis V. $1.00; Vālodze L. $0.50; Grūbe F. $1.00; Keirišs V. $1.00; Gurtiņš A. $1.00; Gerbers A. $1.00; Ventenbergs J. $1.00; Vieze E. $5.00; Jansons A. un M. $2.00; Lene P. $2.00; Pinkans J. $1.00; Lejnieks M. un V. un Drīviņš E. $5.00; Lejnieks J. $2.00; Lejnieks Art. $1.00; Baķe A. $3.00; Puzulis E. $2.00; Vuškalns J. $5.00; Rundāns P. $1.00;

Vācējam DV pilnv. V. Jaunzemem, Elenvilē.

Jansons K. $2; Jansons O. $2; Konstants J. $2.00; Landratovs J. $1.00; Neilands R. $1.00; Pavulans R. $1.00; Ukstiņš O. $1.00; Jaunzems V. $2.00;

Vācējam DV Apv. Linkolnā.

Bite Edgars $2.00; Samsons Al. $2.00; Vanders J. $2.00; Cepure A. $3.00; Pulciņš T. $1.00; Jerockis V. $1.00; Vilcāne M. $1.00; Richters V. $1.00; Svilis E. $1.00; Driba E. $1.00; Tautietis $2.00; Antoniškis Dz. $2.00; Bite Edg. $2.00; Smilga J. $2.00; Jaunzems Z. $1.00; Samsons A. $1.50; Vecozols V. $1.00; Balodis M. $1.00; Murkalns J. 50c; Danenfelds J. $1.00; Danenefelds J. $1.00; Viļums J. $1.00; Dolfijs R. $1.00; Samsons A. $1.50.

Vācējam DV Apv. Klīvlandē.

Ozoliņš Olga $1.00; Ozoliņš Jānis $1.00; DV Apvien. Klīvlandē $12.35.

Vācējam DV O. Morusam, Tulsā:

Moruss O. $5.00; Fogels N. $5.00; Bankovičs M. $1.00; Priede E. $2; Cepurnieks Ž. $3.00; Šillers Ed. $1.00; Vasers A. $2.00; Fridrichsons P. $2.00; Grasmanis K. $2.00; Bergmanis M. $1.00; Blūms J. $1; Cepurniece L. un D. $2.00; Kārkliņš $1.00; Rēķis A. $1.00; Zaļais A. $2.00;

Vācējam DV Kopai Feniksvillē:

Glaudiņš $1.25; Jermacans J. $1; Finks J. $1.00; Krastiņš R. $1.00; Malcenieks A. $1.45; Jirgens Ed. $1.00; Jirgens J. $1.50; Kārkliņš K. $1.50; Dobelis J. $1.50; Plāte Andr. $1.60; Bērziņš-Bērtiņš M. $1.45; Strauss K. $1.25; Lukāzis J. $1.50; Malcenieks M. $1.25; Dārziņš T. $1.25; Dārziņš Ed. $0.75;

Vācējam DV pilnv. A. Kaupiņam:

Pliikgalvis V. $2.00; Dimzēns A. $3.00; Kaupiņš A. $1.00;

Vācējam DV Kopai Riponā:

Grundsbergs J. $1.00; Latsons O. $1.00;

Vācējam DV Kopai Rēdingā:

Kalniņš P. $1.00; Sīlis K. $1.00; Bērziņš A. $1.00; Treibergs A. $1; Rukuts V. $1.00; Spilve R. $1.00; Linauts L. $1.00; Treibergs A. $1; Kaņiers E. $1.00; Kaņiers E. $1; Tiltiņš Z. $1.00;

Kopā aprīļa mēnesī $105.10.

Kasē uz 1952. gada 1. aprīli:

DV Pārstāvībai ASV $648.81; DV Apv. Bostonā $30.72; DV Apvienībai Vašingtonā $33.62. Kopā — $713.15.

Pavisam kopā $1.808.25.

II. Izdevumi.

Palīdzība tautiešiem ASV:

Freibergam Pēterim $20.00; Lūsiņai Elzai $30.00; Burmeisterei Marijai $30.00; Plēsumam V. transp. fonds $2.00; Pārskaitīts DV Rietumvācijas valdes aprūpes kontā $400.00; Pārskaitīts DV Centrālās valdes kara Invalidu Nama iegādes Rietumvācijas fondā $938.35. Kopā $1.420.35.

DV Rietumvācijas valdes konts aprūpes vajadzībām:

Atlikums kontā uz 1952. g. 1. aprīli $262.45; ieskaitīts šai kontā aprīļa mēnesī $400.00; Pārvests uz DV Rietumvācijas valdi apr. vajadzībām aprīļa mēnesī $482.64. Atlikums kontā uz 1952. gada 1. maiju $179.81.

DV CV kara Invalidu Nama iegādes Rietumvācijas fonds:

Ienācis uz 1952. g. 1. aprīli — $2.143.90. Ienācis 1952. gada aprīlī mēnesī $938.35; Kopā uz 1952. gada 1. maiju $3.082.25.

Kasē uz 1952. g. 1. maiju:

DV Pārstāvībai ASV $323.56; DV Apvienībai Bostonā $30.72; DV Apvienībai Vašingtonā $33.62.

Kopā $387.90.

J. Vinters, kasieris — **A. Līdacis, DV Pārstāvis ASV**

DAUGAVAS VANAGI

ABONĒSIM DV BIĻETĒNU

Sinīs dienās iznācis DV Biļetena 18. numurs (jūlija). DVB satur daudz saistīgu un interesantu rakstu par DV dzīvi un darbību visā pasaulē, kā arī par Latviešu leģionu un tā cīņām, mūsu rakstnieku un kultūras darbinieku apcerējumi, dzejoļi utt.

DVB izdod DV CV Vācijā, un tas iznāk reizi mēnesī. Abonēšanas maksa 50c mēnesī.

DVB abonementu var pieteikt visās DV nodaļās un redakcijā Vācijā (21a) Augustdorf, Lager, Bl. 9 -4, Germany, kā arī pie redakcijas locekļiem visās zemēs. Visi maksājumi Kanadā par DVB kārtojami pie A. Putniņa, 280 Wright Ave, Toronto, Ont. Visas DV nodaļas tiek lūgtas veicināt DVB abonēšanu un iesūtīt rakstus un atreferējumus par savu nodaļu darbību un dzīvi, sniedzot arī idejiskus rakstus un latviešu karavīru cīņu apcerējumus, ar illustrācijām.

DV nodaļas Kanadā tiek lūgtas visus rakstus, domātus DVB, piesūtīt DVB redakcijas loceklim Kanadā: Mr. Osv. Kļavenieks, Mount Royal Paving Co, St. Gabriel, De Brandon, Que.

Osv. Kļavenieks,
DVB redakcijas loc. Kanadā

IENĀKUŠIE ZIEDOJUMI

Kara Invalidu Namam Vācijā ziedojuši: nezināms $2.00; Pēteris Aniņš $5.00; U. Maksiņš $7.00; A. Rozītis $2.00; K. Šūms $5.00; R. Milskaudze $5.00; A. Rutkis $1.00.

Trūkumcietējiem: R. Putniņš — $7.00; K. Lejiņš $1.00; A. un L. Sukse $2.00; A. Sukse $1.00; A. un E. Sproģis $2.00.

J. Popelis 5 dol., A. Aņģis 3 dol.

Grūtdieņu atbalstam K. Betcs 4 dol., J. Staudzs, K. Smolinskis, J. Ēvele 3 dol., katrs, A. Staudzs 1 dol.

Visiem labvēļiem sirsnīgu pateicību trūkumcietēju vārdā izsaka DV Kanadas valde.

LATVIEŠU KARA ĪNVALIDU NAMA IEGĀDEI VĀCIJĀ ZIEDOJUŠI:

$10.00 — O. un A. Bambers; $5 — K. Kneziņš; $2.67 — V. Dumpis; $5.00 — P. Rinkevičs, A. Millers, A. Rudevics, J. Rēķis; $3.00; A. Aņģis $11.00; — māc. Edg. Langes savāktie ziedojumi.

Māc. Edg. Lange starp citu savā pavadvēstulē raksta: „Mūsu saimīte būtu ļoti laimīga, ja ar mūsu mazo ziedojumu mēs varētu kaut mazu akmentiņu iemūrēt tai lielajā celtnē, ko jūsu organizācija taisās celt tiem, kas visvairāk pelnījuši mūsu visu pateicību un mīlestību. Lai Dievs līdz nodomāto pasākumu labi paveikt."

Grūdieņu aprūpei ziedojuši: — $20.91 DV Londonas nodaļa — atlikumu no Teātŗa izrādes 12. jūlijā, 1952. g.; $2.00 — O. un A. Bambers, reizē ar to apsoloties ziedot katru mēnesi grūtdieņu aprūpei $2.00; $8.30 — Niagaras ev.-lut. latviešu draudzes, kā Niagaras latviešu ziedojums resp. atlikums no sūtņa K. Zariņa viesošanās svinībām Niagarā; $5.00 — J. Rēķis; $14.00 — DV Manitobas nod. savāktie ziedojumi, kuŗus ziedojuši: $4.00 K. Bēts; $3.00 J. Staudzs; K. Smolenskis, J. Ēvele; $1.00 — A. Staudzs.

Izsakām visiem ziedotājiem un aprūpes darba atbalstītājiem sirsnīgu latviešu paldies!

DV Kanadas valde

PĀRSKATS

par 1952. gada aprīļa mēnesī ASV tautiešu aprūpei un kara Invalidu Nama iegādei Rietumvācijā ziedotiem līdzekļiem un to izlietošanu.

KANADĀ

MĀJTURĪBAS KURSI

Tuvākā laikā DV namā Toronto sāks darboties mājturības kursi, kuŗu virsvadību uzņēmusies mājturības inspektore agr. Elza Reingarte. Kursi notiks divreiz nedēļā, un tanīs ieteicams piedalīties kuplā skaitā, īpaši jaunajai paaudzei. Kursi ir bezpelņas pasākums, un dalības maksa nolikta ļoti zema. Tuvāki paskaidrojumi pie V. Zikmaņa, 123 Huron Street, tel.: TR 1653

LONDONA, ONT.

Mazā skaita dēļ Londonas latviešiem pašiem grūti noorganizēt mākslinieciskās vienības. Čaklās tautietes gan ir noorganizējušas tautisko deju kopu, laiku pa laikam ir dziedājis arī koris — gan jauktais, gan vīru. Bet pastāvīgu kori vēl nav izdevies noturēt. Tāpēc londonieši ir priecīgi, kad viņus apciemo kāds kaimiņu pilsētas latviešu koris. 16. augustā Londonā viesojās vīru dubultkvartets Kalvis. Tas ar savu izjusti saskaņotu dziedāšanu gandrīz divi stundas saistīja klausītāju uzmanību. Vairākas dziesmas bija jāatkārto: netrūka arī piedevu. Dzirdējām gan vecās, reizē mūžam jaunās, gan jaunās dziesmas, pat pirmatskaņojumus. Klausītāji dubultkvartetam bija ļoti pateicīgi, par ko liecināja ilgie aplausi un koncerta noslēgumā — ziedi. Diemžēl, koncerta apmeklētāju nebija daudz: tas izskaidrojams ar vasaras izmantošanu sestdienās un svētdienās, izbraucieniem pie paziņām un apkārtējo peldvietu apmeklējumiem.

Ps

LABOJUMS

„Latvijas" 16. aug nr. rakstā „Veidojas latviešu pagasti Britu Kolumbijā" lasām, ka 1 akra kultivēšana izmaksā apm. $120.00, bet pareizi jābūt apm $20.00.

Vēl var pieteikties Dziesmu svētkiem ASV

KĀPĒC NAV AICINĀTS T. REITERS

Dziesmu svētku goda virsdiriģenta pienākumus Amerikā uzņēmies mūsu ievērojamais skaņradis Prof. A. Ābele.

Vēl pieteikušies Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes koris un Ņujorkas DV vīru koris virsdiriģenta Br. Skultes vadībā. Saņemts pieteikums arī no Milvoki DV koŗa ar diriģ. V. Aparjodu.

Koŗiem, kuŗi vēl nav paguvuši pieteikties, ieteicams to izdarīt vistuvākā laikā, lai varētu laikus izsūtīt bezmaksas koŗa dziesmu nošu burtnīcas.

Ceļa izdevumu sagādei nodibināts speciāls fonds A. Lāča vadībā.

Rīcības komiteja aicina individuālos dziedātājus, kuŗi dzīvo savrup un nevar iesaistīties koros, arī piedalīties svētkos, pieteicoties Rīcības komitejā. Tālākais tiks izkārtots mēģinājumos tuvākajos koros.

Rīcības komiteja izsludinājusi sacensību jaunām koŗu un oriģināldziesmām. Sacensības noteikumi publicēti presē. Žūrijas komisijā: Prof. A. Ābele, komponists J. Poruks un virsdir. Ed. Ramats. Godalgas paredzētas 150, 125 un 100 dolaru. Dziesmu iesniegšanas termiņš 31. decembris.

Dziesmu svētku Rīcības komitejā pārrunāja jautājumu par Teodora Reitera aicināšanu no Zviedrijas par goda virsdiriģentu. Bet uzstādot aptuvenu kalkulāciju, izrādījās, ka ceļš ar lidmašīnu, divu nedēļu dzīve ASV, kā arī honorārs izmaksātu apm. $1500.—, kas par šādu summu reducētu Dziesmu svētku tīro atlikumu, kuŗš paredzēts mūsu grūtdieņu aprūpei. To ievērojot, vairums Rīcības komitejas locekļu izteicās pret T. Reitera aicināšanu, jo arī ASV uz vietas mums ir lieli un slaveni skaņraži.

Lai gan līdz Dziesmu svētkiem ir vēl labs laika sprīdis, gandrīz nepilns gads, Rīcības komiteja attīsta ļoti aktīvu darbību, un čigakieši dara visu, lai Dziesmu svētki izdotos koši un vareni.

Dziesmu svētku Rīcības komitejas adrese: United Latvian Association of Chicago, 1511 N. Parkside Ave., Chicago 51, Illinois, USA.

A. Agnis.

Lāpa, kas neapdzīst

ARĢENTĪNĀ 15 GADU IZNĀK LATVIEŠU MĒNEŠRAKSTS

Šī gada jūlijā aptecēja 15 gadi, kopš Buenosairesā iznāk mēnešraksts Latvija, tā dibinātāja un izdevēja mag. oec. Jāņa Bites vadībā.

Šie 15 gadi ietver sevī milzu pārvērtības globālā nozīmē, kad konjunktūras laudīm reta izdevība silti jo silti iekārtoties un vairot mantu un „godu". Mēnešraksta izdevējs nav pieskaitāms tādiem. Kā no sākuma, tā nepārtraukti visu šo laiku Arģentīnas Latvija degusi līdzīgi lāpai, kvēlojusi uguns burtiem — Par brīvu, nacionālu un daiļu Latviju.

Zinot, ka visus šos gadus izdevējs atbalstījis mēnešraksta iznākšanu ar savu brīvo laiku un saviem līdzekļiem, ir jāapbrīno redaktora J. Bites neatlaidība, pacietība un, galvenokārt, sirdsdegsme, ka mēnešraksts ir ierocis latviešu lietas aizstāvēšanai un palīgs latviešības uzturēšanai svešumā, izdevējs pacieš visu, tā neļaudams nelabvēļiem, sevišķi tiem, kas aplipuši ar sarkangvu, priekā berzēt rokas, kad viens stobrs vairs nebūtu vērsts pret viņiem, mēnešrakstam izbeidzot savu darbību.

Šī nesavtība un darbs mūsu zaudētās dzimtenes labā pelna visdziļāko atzinību.

Sekmīgu ciņu turpmākos gados, kuplu lasītāju saimi un līdzšinējo neatlaidību visvecākā, ārzemēs iznākošā latviešu mēnešraksta vadītājam — izdevējam!

UZAICINĀJUMS

LNAK Kultūras un Izglītības nozare lūdz Jūs ierasties uz vispārēju tautskolu, arodskolu un vidusskolu skolotāju sanāksmi svētdien, 24. augustā, plkst. 14,00 Sv. Andreja baznīcas telpās.

Paredzēta šāda darba kārtība: 1. Pārskats par līdzšinējo latviešu skolu darbu Kanadā, 2. Metodes svētdienas skolā (P. Dreimanis). 3. Jaunatnes latviskās stājas saglabāšana svešumā (Andersona kdze). 4. Novērojumi sestdienas skolu darbā (A. Čops). 5. Kanadas skolu likumi un latviešu skolotāju stāvoklis Kanadā (H. Tichovskis). 6. Vai skolotāju organizēšanās vajadzīga? 7. Dažādi jautājumi.

LNAK Kultūras un Izglītības nozare.

DARBS un BEZDARBS

IETEICAMI MEŽA DARBI

V. Kovaļevskis, kuŗa adrese līdz 15. sept. ir P.P.Co, Camp 35, Longlac, Ont., ziņo sekošo:

Atbraucu uz meža darbiem, iepriekš par tiem nekā nezinādams, nekādas pieredzes meža darbos nebija. Biju iedomājies, kā motorzāģis te tad daudz palīdzēs, ko arī nopirku, bet tas, diemžēl, ziemā neder un man sagādāja tikai liekus izdevumus. Tagad droši varu teikt, kā roķas zāģis tas labākais, protams, gan tikai ziemā. Vasarā ar motorzāģi esmu apmierināts. Darbs padarāms bez lielas piepūles un var arī mazliet vairāk izstrādāt.

Tautiešiem, kas pašlaik saistījušies kādos sezonas darbos, ieteicu jau laikus, bet ne vēlāk par 15. okt., pādomāt par meža darbiem. Ja vien var samaksāt ceļu līdz izvēlētai darba vietai, tad ar to pietiek. Pārējo visu var dabūt uz vietas. Ja rastos kādi, kam interesētu tuvāki paskaidrojumi, lai raksta man, centīšos atbildēt.

Bez tam V. Kovaļevskis sastādījis sīku apgrozījumu bilanci par laiku no 25. sept. līdz 1951. g. līdz 8. aprīlim 1952. g. (158 darba dienas). Aktīvā viņš uzrāda: kase 316,57, firma parādā par neizņemto malku 135, īre un uzturs 345,91, apģērbs un apavi 67,75, citas mantas 320,40, nodokļi 224,38, tabaka 28,06, baudvielas 61,78, fotografijas 2,82, veļas mazgāšana 8,40, ziedojumi 42,50, motorzāģa uzturēšana 98,46, zāģi 6,90, taksītis 24, dažādi 107,41, kopā 1800,34 dol, un tāda pat summa uzrādīta pasīvā, kā nopelnīta. Slēguma bilance no 1952. g. 9. apr.: kasē 316,57, firma parādā 135, apģērbs un apavi 43,25, citas mantas 318,40, tīrā peļņa 813,22.

Izcirsts 8 p. — 135 kordi uņ 16 p. — 142 kordi: apmēram 1000 steru. **LNAK Saimn. inf. nozare**

Aizsaulē aizgājuši

15. jūnijā Buenosairesā miris vijolvirtuoza Olafa Ilziņa tēvs, Aleksandrs Ilziņš. Arģentīnā viņš dzīvoja kopš 1929. gada.

17. jūnijā miris arh. Pēteris Ātrēns; apbedīts Buenosairesā. Latvijā strādājis par architektu kara ministrijā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

Ko darīt?

Daudzi latviešu jaunekļi lej asinis Korejā: daži jau atdevuši dzīvības, citi kļuvuši invalidi un ģimenes palikušas bez apgādniekiem.

Vai latviešu jaunekli var atteikties no iesaukšanas? Pulkv. Janums uzsver taupīt asinis Latvijai; arī Lambergs aizstāv šo viedokli. Bet mūsu politiķi, valstsvīri un vadītāji nekādu stāvokli neieņem, jo viņiem pašiem iesaukšana nedraud. Agrāk „Laikā" tika atkārtoti norādīts, ka latviešu jaunekļiem jāseko iesaukšanas pavēlēm.

Vai kāds varētu šo jautājumu apgaismot. Ko darīt?

K. Spars, ASV.

Māj vieta visu tautību un ticību jauniešiem

TOCH — TABOLTA MĀJA

Pirmā Pasaules kara cīņu laikā, 1915. g. Anglijā, Īrijs vīri nolēma dibināt kristīgi—draudzīgu kustību, ar nolūku palīdzēt fiziski un morāliski nogurušajiem karavīriem. Tikai vienu jūdzi no frontes līnijas, kādā trīsstāvīgā mājā, viņi ierīkoja kantīni, bibliotēku un kapeli. Ievērojot angļu tradīcijas un šķiru aizspriedumus, šīs kustības dibinātāji piesita virs pirmās mītnes durvīm uzrakstu: „Atmetiet visus šķiru spriedumus, kas šeit ienāciet!" Šis uzraksts un tā ideja pastāv vēl šodien katrā TOC H organizācijas mājas, un Toronto to var lasīt virs durvīm — 614 Huron ielā.

Pirmā šīs organizācijas mītne bija Iprā (Ypres) un savu nosaukumu „Talbota māja" tās dabūja, godinot vienu no saviem dibinātājiem, kritušo leitnantu Talbotu, pulkveža Talbota brāli. Pirmās Talbota mājas, kā arī tagadējās organizācijas dvēsele, ir mācītājs Tabijs Kleitons (Tubby Cleyton), kurš Otrā Pasaules kara laikā devās līdzi angļu zemūdenēm, lai karavīriem arī kaujās netrūktu garīgā aprūpe. Bieži zemūdeņu komandu starpā izcēlās strīdi, pie kā mācītājs paliks, jo viņš bija kļuvis jau zināmā mērā līdzīgs talismanam.

„Tabijs", kā viņu visi dēvē, pirms Otrā Pasaules kara apceļoja visu pasauli, lai iepazītos ar dažādām zemēm un tautām, iepazīstinot tās ar TOC H kustību. Pašreiz šī kustība darbojas: Amerikā, Kanadā, Austrālijā, Indijā, Dienvidafrikā u. c., pie kam tajā dzīvi piedalās arī sievietes. Saīsinājumu TOC H izlietoja kara laikā kā signālu starp Talbota māju un galveno karaspēka mītni, un tā tas beidzot kļuva par visas organizācijas nosaukumu.

TOC H lieluma ziņā varētu salīdzināt ar YMCA's organizāciju, tikai tā stāv tuvāk baznīcai un strādā ar visām baznīcām resp. ticībām.

Anglijā šīs organizācijas goda patronātu uzņēmusies karaliskā ģimene.

Organizācijas adrese ir: Padre Herbert Leggate, 47 Francis St., London S. W., England, un Padre Cliffort Grant, 614 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Ir iznākušas daudzas grāmatas un žurnāli par TOC H organizāciju, ko uz pieprasījumu varētu saņemt. TOC H organizācija nodarbojas arī ar daudz un dažādām praktiskām lietām: piem. ar darba sagādi. Tai pieder vienrīcieku pansijas, kurās dzīvo gan biedri, gan nebiedri. Šīs organizācijas mērķis un nolūks Kanadā ir — zem sava jumta pulcināt dažādas tautības un to organizācijas, lai virs TOC H mītnēm Kanadā varētu rakstīt: „Atmetiet visus tautību, rašu un krāsu aizspriedumus, kas šeit ienāciet."

(Nobeigums 5. lpp.)

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

DIVAINĀS SLIMĪBAS

Amerikāņi dažkārt mīl humoru arī politikā. To gluži nevar teikt par latviešiem, kas priekšroku dod „cik svarīgi būt nopietnam un — dusmīgam." Reiz amerikāņu lielā prese rakstīja, ka padomijas diplomāti Vašingtonā slimojot ar „bīlmanīti", bet pēc mūsu sūtņa Dr. A. Bīlmaņa nāves vaņkas pēkšņi saslimuši ar chronisku „feldmanīti" — tik ļoti abu Latvijas sūtņu klātiene un darbība Vašingtonā dara lielas galvas sāpes tētiņa spiegiem lielajā demokratijā.

Bet nu sākuši pašu latviešu vidū izplatīties jauna influence — „valdmanītis," kas izrādās ļoti lipīga un jau pārņēmusi Amerikas, Eiropas un pa daļai Austrālijas kontinentus. Slimības ārējā pazīme — nepārvarama tieksme pulcēties barā un vēlēt goda biedrus.

Šo briesmīgo slimību Amerikā uzņēmies ārstēt slavens doktors ar savu sanitāru — mazu vīriņu, kam bieži uznāk raudas, bet citādi ļoti spējīgu, jo uzrāda 11 diplomus. Abi savā laborātorijā jau atklājuši „valdmanīša" bacili, kas perinoties „politiskos ūdeņos." Un tādēļ šie baciļi visvairāk esot atrasti 4 pilsētās: Detroitā, Vindzorā, Toronto un Bostonā. Skaidrības labad bacili Detroitā nosauca par „Slepeno koaliciju", Vindzorā par — „Šķēlēju", Toronto — „Sektantismu" un Bostonā par „Antiņu." Par pētījuma rezultātiem abi speciālisti izdod regulārus biletenus katru vairāku desmit lapu garumā, ko draugi nosaukuši par „kopotiem rakstiem," bet skauģi par „melīgi subversīvu analizi par politiskos ūdeņos nogrimušās slepenās koalicijas sektantismu Antiņa darbos".

Antiņš izdarījis milzīgu jaunumu — oktobrī nav paredzējis, ka janvārī Vindzorā sanāks Detroitas „klu-kluks-klani" un izlems likt Antiņam izdarīt to, ko Antiņš jau izdarījis oktobrī — saskaitīt DV Apvienības Bostonā pilnā Vanagu saeimā visas balsis par Dr. A. Valdmaņa uzņemšanu par DV Bostonas apvienības goda biedru. Antiņa vaina kļūst vēl lielāka, ka viņš nemaz nav zinājis, ka pār viņu nolaidīsies „Detroitas slepenais gars," kas viņam liks saskelt lielo organizāciju. Velti Antiņš meklē saskeltās dalas un nekur tās nevar atrast — ir tikai viena organizācija, kur brīvi vīri brīvi runā, balso un darbojas.

Aizvainotais un Invalidu Namam dikti vajadzīgās naudas vākšanā kavētais Antiņš dodas taisnā ceļā pie Tiesas kunga, kas, blakus minot, ved teātrālu dzīves veidu, un taujā, kas par lietu.

„Mīļo Antiņ, nožēlo grēkus: pieņem zāles, ko Tev dod ārsts, un Tu vienā rāvienā būsi vesels no „valdmanīša"; atsauc savu „Protesta notu," un visu to, ko Tu līdz šim esi runājis un kam esi ticējis, nosauc par joku. Tad Tev taps piedots," — svinīgi saka Tiesas kungs. Kad Antiņš jautā, ko Tiesas kungs tik sliktu tanī „Protesta notā" izlasījis, tad Tiesas kungs skaidrā latviešu valodā atbildēja: „To Protesta notu es gan neesmu pats izlasījis, bet esmu no citiem dzirdējis, kas tur rakstīts, un tādēļ es arī droši balsoju valdē līdzi par Tavu atstādināšanu." Antiņam palika nelabi un viņš atstāja Tiesas kunga māju, bet pirms aizskriešanas vēl nometa Tiesas kungam savu tagad jau slaveni kļuvušo „Protesta notu," kuru pārsteigtais Tiesas kungs solīja tagad izlasīt.

TAISNĪBA UN ASĀ VALODA

Pēc DV Apvienības Bostonā prāta V. Antiņa un valdes atstādināšanas no amata Bostonā notika apvienības ārkārtēja biedru saeima. Valdes sekretārs ziņo, ka atstādinātais priekšnieks sanem daudzas līdzjūtības vēstules. DV apvienības Baltimorā priekšnieks Detlavs savā vēstulē raksta: „Turpmāk velti nekavēsim laiku ar vēlēšanām — lai visās apvienībās ieceļ priekšnieku un valdi." Valdes sekretārs vēsturnieks K. Skaparš citēja kāda 15. gadsimta domātāja vārdus: „Ja kāds grib taisnīgi dzīvot pasaulē, kur valda grēks un pret to neceļ iebildumus, tad tāds pats kļūst grēcīgs."

Pēc šīs sapulces otrā dienā Bostonā ieradās DV ASV valdes vicepriekšsēdis J. Gedrovičs un atstādinātajiem Bostonas vanagiem teica: „Antiņam ir morāliska taisnība, bet viņam jācieš par savu aso valodu." Labāk pasmaidīt nekā dusmoties.

Saturns

Saule, prieks un jautrība Saulainē

Bērnu svētki Saulainē pagājušā svētdienā izvērtās par vienu no košākajām un līksmākajām dienām mūsu jaunajai audzei visā vasarā. Kaut arī sestdiena aizlija, un tā aizkavējās sacensības, tomēr beigās visi šķirās apmierināti un priecīgi — dažs bija izcīnījis pat tik daudz balvu, ka tās bija jāliek groziņā, lai aiznestu mājās. Pēc rīkotāju aprēķina bērnu svētkos piedalījušies pavisam 140 bērnu, un svētku apmeklētāju skaits, kopā ar sportistiem un pašiem rīkotājiem bijis pāri 600.

Jau sestdien ap pusdienas laiku Saulaines pagalmā viena pēc otras ieripoja pirmās automašīnas, no kurām bira ārā lielo un mazo ciemiņu bari. Kaut lietus Toronto daudzus bija padarījis šaubīgus, tomēr līdz vakaram drošsirdžu saradās diezgan, un, kaut nevarēja notikt paredzētās sacensības stendos, tad tomēr bērni izvingrināja kājas deju solos, un kuplā barā pulcējās pie ugunskura, kuru aizdedzinot ar sirsnīgiem, mudinājuma pilniem vārdiem atklāja LNAK Padomes viceprieksšsēde Biruta Senkēviča. Ugunskura vadītājs J. Pālens, raiti pieteikdams mazos māksliniekus, kas dziedāja, deklamēja un rādīja dažādus jokus, veikli izraibināja vakara programmu ar asprātībām un pārsteigumiem, no kuriem mazajiem draugiem visvairāk patika negaidīta „aplausu raķete," kas švīkstēdama un mirdzēdama ieurbās zvaigžņainajās debesīs. Kā mazie, tā arī lielie ugunskura viesi ar lielu uzmanību un prieku noklausījās Latvijas daudzinājumā, ko saviem mazajiem nometnotājiem bija iemācījusi Inta Purva. Klausoties mazo zēnu un meiteņu nopietni skandētajos pantos, katrs klausītājs izjuta sevī dziļu, īstu patiesību: šīs vasaras dienas nav

Programmas vadītājs J. Pālens izsniedz sacensību dalībniekiem balvas. Grāmatu saņem vadītāja Inese Beitiņa. No kreisās: Līga Skuja, Gaida Statkus, Ieva Martinsone, Māra Gaumers, Kaspars Tūters (aizmugurē), Kārlis Sproģis, Andrejs Ātrens, Andris Neimers. Iztrūkst Jānis Zichmanis un Jānis Slaņķis. Foto J. Kreilis

Nākošie karavīri sacenšas mērķī šaušanā. Foto J. Kreilis

aizvadītas tukši, lielais, atbildīgais darbs nav darīts veltīgi, bet mazo latviešu sirdīs ir iedēstīta spēciga mīlestības sēkla uz savu tautu un dzimteni. Jauki bija arī pārējie priekšnesumi, dažs jautrāks, dažs nopietnāks, lepni aizdipa Diždanča dejas soļi rasainajā zālē, tāpat brāši izskanēja jaunā Plēsuma spēlētās tautas dziesmas. Svinīgs bija brīdis, kad pēc J. Pālena noslēguma vārdiem visi ugunskura dalībnieki saķērās rokās, nodziedot Saulīt' — tecēj tecēdama. Tomēr droši var teikt, ka vislielāko prieku bērniem sagādāja uguņošana, ko vadīja jaunie „pirotehniķi" — maratona vecmeistars K. Bukass un I. Kāpostiņš. Liels bija bērnu prieks, kad gaisā uzvijās zeltainās uguns čūskas, augstu virs galvas sašķiždamas un izbārstīdamas krāsainus uguns vizuļus. Dažs labs tādus brīnumus redzēja pirmoreiz, un vēl sapnī rādījās spožās raķešu dzirkstis.

Kad mazie bērni devās pie miera, prieki sākās pieaugušajiem — bija mūzika, bija krāsaini lākturīši, ap deju laukumu, bija zālaina „dejas grīda," kas tik ļoti atgādināja senās, jaukās dienas mājās, kur mēs priecājāmies katrs sava pagasta „zajumballēs". Visapkārt gar krastmalu dega ugunskuri, skanēja dziesmas, un apklusa tikai rīta gaismai svīstot.

Par prieku bērnu svētku rīkotājiem un dalībniekiem, svētdienas rīts Saulainē atausa īsti saulains, un svētrīta dievkalpojumam ūpes krāšņajos krastos pulcējās mazie un lielie, svētsvinīgā prieka pilni. Mācītājs A. Lūsis pravietiskā cēlumā stāstīja līdzību par Dānielu, kas lūdzis Dievu, atvērdams logu uz Jeruzālemes pusi un aicināja mazos dievlūdzējus, nekad neaizmirst savu zemi un īstās mājas, lai cik labi arī neklātos svešumā. Pēc dievkalpojuma sākās sacensības un nodarbības stendos, kur mazie sacenšoņi izpildīja visdažādākos uzdevumus, lai izpelnītos punktus un balvas. Grūti pienācīgi novērtēt un pateikties par lielo darbu un pūlēm stendu vadītājiem, kas nenoguruši un pacietīgi visu dienu vadīja sacensības, nemaz nerunājot par to lielo darbu, ko tie un nometnes vadība bija veikuši jau iepriekš. Tā komandants zina stāstīt, ka bijušas dažas sv. Jāņa draudzes dāmas, kās bērnu svētku dienās nostrādājušas bez atpūtas un miega 27 stundas! Vislielākās pūles, iekārtojot stendu, bija jāzied do „maldu eju" stenda vadītājam, kas darbu nepārtrauca pat vislielākā lietus laikā. Godalga — saldējums, un pat raudāšana diviem sacensību dalībniekiem nav palīdzējusi izkļūt ar pašu spēkiem no labirinta. „Aklā kalēja" stendā kāds kalis tik spēcīgi, ka pat āmurs nav izturējis šo sparu... Latviešu vadītājas liecina, ka visi bērni zinājuši noskaitīt tautas dziesmas, pastāstīt pasakas un notaukt Latvijas upes un pilsētas. Zīmēšanas stenda vadītājs mākslinieks J. Deksnis stāsta, ka kāda meitenīte, zīmēdama dāmu, uz viņa aizrādījumu, lai piezīmē kuplākus matus, atbildējusi: „Tie nav nekādi mati, tā ir frizūra!"

Pēc sacensībām stendos un krietnām pusdienām, sākās bērnu sacensības vieglatlētikā un peldēšanā dažādās vecuma grupās, kas pierādīja, ka mums aug daudz jauni, dedzīgi sportisti. Šai laikā notika arī volejbola sacensības, kur nometnes viesiem skaistas un spraigas spēles demonstrēja Toronto un Hamiltonas komandas. LSAK prsēdis R. Plūme apsveica un apbalvoja mūsu sporta veterānus V. Teteri un K. Brasliņu. Jāpiemin arī, ka savu pirmo „kausu" šai dienā izcīnīja arī rekordista Valda Tetera 4 g. vecais dēls Ivars, uzvarot savā grupā 50 m skrējienā!

Grūti šeit pieminēt visus jautros un priecīgos brīžus, saukt vārdā visus pašaizliedzīgos nometnes vadītājus un darbiniekus, LSAK un sv. Jāņa draudzes locekļus, kas kopīgiem spēkiem veica šo cildeno pasākumu, bet izskanot šiem bērnu svētkiem, un nometnes beigu cēlienam tuvojoties, paliek liela un skaidra pārliecība: latviešu bērni Saulainē ir aizvadījuši vērtīgu un skaistu vasaru, tie ir daudz mācījušies un daudz pārdomājuši, smēlušies spēku, veselību un gudrību, un rudenī, atgriežoties kanadiešu skolās, ne mirkli neaizmirsīs savu latvisko stāju un ticību savam lielajam nākotnes uzdevumam — augt par īstiem latviešiem.

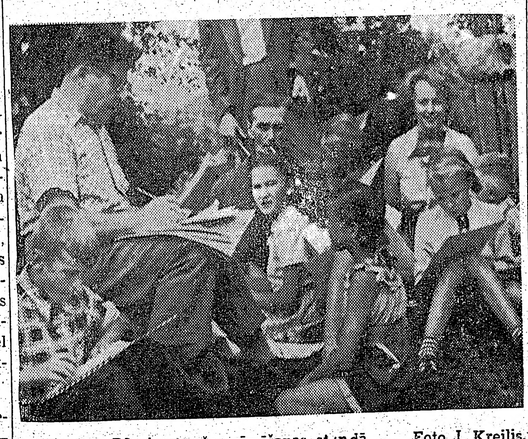

Bērni sacenšas zīmēšanas stendā. Foto J. Kreilis.

Uzvarētāji vieglatlētikā un peldēšanā

(Dalībnieki bija dalīti 6 vecuma grupās I — 6 g., II — 7,8; III — 9,10; IV — 11,12; V — 13, 14; VI — 15 un vecāki).

Peldēšanā: 25 m distances peldējumā zēniem: II gr. 1. Jānis Lūsis — 40,0 sek; 2. Inārs Lūsis — 40.4; III gr. 1. Juris Zvanītājs — 29.0; IV gr. 1. Arnis Pavilsons — 19.0; V 1. Ivars Zālītis — 18.0; 2. Andr. Stabiņš 18.0.

25 m distances peld. meitenēm: III gr. 1. Rasma Jankovska 29.9; IV — 1. Anita Egle, 2. Vita Kristapsone — abas 22.1 sek.

Daiļlēkšanā zēniem — III gr. 1. Andris Neimers; IV gr. — Jānis Zentiņš.

Daiļlēkšanā meitenēm: IV gr. 1. un 2. v. dala Anita Egle un Olga Pētersone.

Vieglatlētikā: 50 m skrējienā zēniem: I gr. — 1. Ivars Teteris (4 g. v. rekordista Valda Teteŗa dēls) — 14.0 sek.; II — 1. Jānis Lūsis — 10.0; III — 1. Viktors Vilsons — 8.9; IV — 1. Valdis Zaķis — 7.5; V. — 1. Valdis Priedītis — 7.7;

50 m skrēj. meitenēm: III — 1. Krista Soste — 9.0; IV 1. Sniedze Smilga, 2. Irēne Rudusāne — abas 8.0 sek.; IV — 1. Valda Vilsone — 8.2 sek.

Augstlēkšanā zēniem: II gr. — 1. Mārcis Ešmits — 1.00 m; III — 1. Viktors Vilsons — 1.10 m; III — 1. Juris Miezītis — 1.45; 2. Valdis Priedītis — 1.35; IV — 1. Kaspars Tūters — 1.40.

Augstlēkšanā meitenēm: II gr. 1. Dzidra Grūzīte — 1.00 m; III gr. — Zoja Rudusāne — 1.05. IV grupā sasniegti ļoti labi rezultāti — 1. Olga Pētersone (12 g. v.) — 1.35 m; 2. Vija Kačerosvka (12 g. v.) — 1.30 m.

Lodes grūšanā zēniem: IV gr. 1. Juris Miezītis — 7.10 m. V — 1. Pēteris Jaunzems — 8.05 m; VI — Jānis Kravis — 11.67.

Lodes grūšanā meitenēm: IV — 1. Irēne Rudusāne — 4.90; V — 1. Valda Vilsone 5.40; 2. Edīte Grīke — 5.30.

Tāllēkšanā zēniem: III — 1. Mārcis Ešmits — 2.83; III 1. Viktors Vilsons 3.26; IV — 1. Jānis Zentiņš — 3.67; V — 1. Valdis Priedītis — 4.10.

Tāllēkšanā meitenēm: IV — 1. Vija Kačerovska — 3.50; V — 1. Valda Vilsone — 3.45.

Volejbola demonstrējumu spēlēs, kur piedalījās 4 vīriešu vienības: Hamiltonas Sparta, Hamiltonas Y, Toronto Latv. Y Klubs un Toronto Latv. Y Klubs un Toronto Sparta. Sieviešu volejbolā (2 komandas — Hamiltonas Sparta un Toronto sastādītā) uzvarēja Toronto sastādītā.

Svaru celšanu demonstrēja trimdas rekordists svaru celšanā A. Kārkliņš.

Ar grāmatu balvām kā priekšzīmīgākie nometnotāji apbalvoti: Meitenes: 1) Ieva Martinsone — grāmatrūpn. V. Ziedīņa balva; 2) Līga Skuja — DV Toronto nod.; 3) Gaida Statkus — DV Toronto nod. balva; 4) Māra Gaumers — P. Ziedīņa balva.

Zēni: 1) Zichmanis Jānis — grāmatrīpn. V. Ziedīņa balva; 2) kis Jānis — DV Toronto nod. balva; 3) Kaspars Tūters — DV Toronto nod. balva; 4) Kārlis Sproģis — LSAK balva; 5) Ātrens Andrejs — LSAK balva; 6) Neimers Andris — LSAK balva.

Kā labākais šāvējs ar foto studijas Luna īpašnieka Skudras kga balvu — foto aparātu tika apbalvots Kaspars Tūters.

LSAK balvu sanēma jaunākā nometnes vadītāja Inese Beitiņa par latvisko sirsnību un centību nometnes darbā.

Nō malas skatoties

Pagrozot radio uztvērēju skalu, var, it esviški sestdienās un svētdienās, noklausīties regulārus raidījumus ne vien angļu, bet arī poļu, ukraiņu, ungāru, lietuviešu un citās valodās, bet, — diemžēl, līdz šim vēl nav bijusi iespēja regulāri dzirdēt latviešu valodu. Pat raidījumā, kas nosaukts par raidījumu jaunkanadiešiem, tātad sākotnēji, šķiet, domāto, dažādu iebraucēju tautību vajadzībām, latviešu valoda nav dzirdēta. Šādu nacionālu raidījumu nozīmi gan propagandas, gan arī iekšējās informācijas laukā laikam gan neviens nevarēs apstrīdēt, kādēļ, liekas, vietā jautājums, kāpēc latviešu raidījumi vēl nav noorganizēti? Visi priekšnoteikumi tam lielajā latviešu centrā — Toronto taču ir — vairāki raidītāji, kas dzirdami arī plašākā apkārtnē, tā dodot iespējas raidījumus dzirdēt pavisam kuplai latviešu saimei; — dažādi mākslinieki, lektori, kori un citi programmas veicēji no pašu vidus; tāpat — ja netrūkst darbinieku tām daudzajām organizācijām un biedrībām, nevajadzētu trūkt arī raidījumu organizatoriskā un administratīvā darba veicēju. Nepārvarams nevarētu būt arī sponsora jautājums, jo vairāki tūkstoši potenciālu pircēju varētu ieinteresēt dažu labu firmu. Bez tam — spriežot pēc dažādu pasākumu sludinājumu skaita mūsu avīzē, līdzekļu savākšana vienam pusstundas raidījumam nedēļā pat starp pašu latviešu veikalniekiem un uzņēmējiem nevarētu sagādāt pārmērīgas grūtības. — Lai nenotiktu tāpat kā ar latviešu līdzdalību izstādē (kur gan ir atticīgo cilvēku atbildības sajūta pret latviešu kopēju lietu!), jau no sākta gala raidījumi būtu izvēršami par visu latviešu pasākumu, un tā vietā būtu LNAK attiecīgās nozares iniciatīve.

*

Latviešu dziesmu dienas solas izvērsties par nozīmīgu notikumu šejienes latviešu dzīvē. Vai nebūtu lieli ieguvums visiem, ja ar pārraidījumu lokā iesaistītu arī tos, kas tieši klāt nevarēs būt!

Par dziesmu dienām runājot, gribētu atzīmēt, ka dažs labs klausītājs, kam dzīves vieta nav Toronto, būtu pateicīgs, ja kāds parūpētos arī par viņa apmešanās iespējām vai vismaz iepriekšēju informāciju par tām. Ne jau katram ir draugi vai radi Torontō, kas tos uzņemtu vai arī varētu norādīt naktsmājas pa varēšanai.

Al. S.

NO ŽURNĀLISTA DIENAS GRĀMATAS

MONTREĀLĀ TIEK SACĪTS TĀ, BET ŅUJORKĀ TIEK IZDARĪTS CITĀDI

Pie konsula V. Tomsona Montreālā bija viesos aicināts mūsu sūtnis Lielbritanijā K. Zariņš, savā Amerikas un Kanadas apmeklējuma laikā paciemoties arī te un pateikt turienes latviešiem vārdus, ko visi gaida kā savu cerību apstiprinājumu. Sūtnis, starp citu, kā ziņoja Latvija Amerikā, „siltus vārdus veltīja mūsu jaunatnei, jo tā būs tā, kas cels jaunu dzīvi atbrīvotajā dzimtenē. 'Visai mūsu sabiedrībai ir jānāk palīgā, lai jaunatnei paškirtu ceļu uz lielāku izglītību un lai tā augtu arī nacionālā garā." Šos vārdus mums raksta kāds jaunietis no Amerikas, ļoti pareizi tālāk piebilzdams, ka nacionālā garā jaunatne var izaugt vienīgi ar savu pašdarbību, bet ne kā piedēklis kādiem politiskiem iestādījumiem, kaut tiem visvērtīgākajiem. Un viņš brīnās, kādēļ šiem sūtņa vārdiem nav sekojusi Ņujorka, kur tagad koncentrējusies veco partiju politiķu grupa, kuru algo amerikāņi kā cerētus palīgus aukstajā karā pret Kremli, kā amerikāņi paši to vairākkārt uztvēruši. Viņš brīnās, kādēļ paņela politiķi tik pārsteidzīgi pieņem lēmumus, kas jauniešu pašdarbībai nevis veicina, bet nokauj. Vācijā viena jauniešu grupa sāk izdot savu mēnešrakstu, un jāliecina, ka drīzāk labu un apmierinošu, ja bija iznākušas tikai pāris burtnīcas, pēc kurām pie vislabākās gribas nav iespējams dot galīgus spriedumus, bet jāļauj sāktajam darbam augt un izveidoties. Bet Ņujorkā atskan lēmums, ka gluži tāpat mēnešraksts jāizdod Amerikā un ar paņela līdzekļiem. Liekot tagad abus mēnešrakstus blakus, Vācijas Ūlubele ir neapšaubāmi labāks kā paņela pajumtē (tātad ne ar jauniešu pašdarbību) iznākošie Raksti ar — sīrreālisma propagandēšanu latviešu jauniešiem!

„Vai tā tiek piepildīti sūtņa K. Zariņa Toronto teiktie labie vārdi par mums, jauniešiem?" saka vēstules autors.

MATERIĀLISTISKĀS MORĀLES BAIGS PIEMĒRS

Zviedrija notiesāja savus spiegus. Vietējai komūnistu partijai tas bija smags trieciens, gan ne jau citādi, bet sakarā ar atbalstu strādnieku masā, kas ar spiegu makšķerēm tomēr nav ķērams. Notiesāts ir arī komūnistu avīzes Ny Dag redaktors A. Karlsons, kura atklātu saistību ar kompartiju nav iespējams noliegt. Izeju komūnisti atraduši savā ciniskajā, līdz necilvēcībai cietsirdīgajā materiālistiskajā morālē, kura ne tuvu nespēj līdzināties pat ne ar baigāko noziedznieku ētikas atliekām viņu slimajās dvēselēs, kas tomēr uzrāda morāles dabas kvalitātes, vismaz attiecībās ar saviem gaitu biedriem vai likteņbrāļiem: solidāritāti, izpalīdzību, uzticību, kādu piemēru ir ļoti daudz. Bet komūnistu saltā necilvēcība dod pavisam citu saturu: zviedru komūnisti prasa un kliedz: „Atbrīvot Karlsonu! Atbrīvot šķiru justicijas upuri!" Jo lūk, tas ir komūnistu oficiāla un neapstrīdama laikraksta redaktors, kas jāglābj ne jau cilvēcisku motīvu dēļ, bet lai partija nezaudētu savas balsis strādnieku masās. Bet pārējos četrus notiesātos spiegus, ar galveno spiegu Enbūmu priekšgalā, komūnisti vienkārši — aizliedz un pamet. Ny Dag publicē šajā ziņā baigi saltu dokumentu, proti, atbildot zviedru valdības notā izteiktajiem norādījumiem par notiesāto spiegu sakariem ar padomju sūtniecības algotiem darbiniekiem, Krievijas sūtnis Radionovs, protams, visu to noliedz, pēc kam Ny Dag tad saka tā: „Pēc padomju vēstnieka kategoriskā paskaidrojuma atliek tikai domāt, ka tiesa spriedumu taisījusi vienīgi uz Fritjofa Enbūma apgalvojumu pamata, pie kam vēl līdz šim nav pārbaudītas Enbūma gara spējas. Aicīmredzot viņš te pildījis provokatora uzdevumu un, kā tas pierādīts, ir melojis nejaukāk un vairāk nekā jebkurš cits Zviedrijas pilsonis, cik vien tālu sniedzas cilvēku atmiņa..."

Vai Rietumu laudis vispār kādreiz spēs līdz galam izprast šādu — mentālitāti, ja te vairs vispār var runāt par — mens?

K.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Sv. Jāņa draudze Filadelfijā ir viena no vecākajām latviešu draudzēm Amerikā. Priekš trīs gadiem draudze izsauca no Vācijas mācītāju J. Silinu, kas drīz vien ar savu enerģisko, pašaizliedzīgo darbību ienesa draudzē svētīgu, īstas kristietības advesta garu un tā pilnam attaisnoja uz viņu liktās draudzes cerības. Cik daudzām latviešu ģimenēm gan pats, gan pierunādams vecāku viesus un amerikānus, viņš sagādājis iecelošanas iespējas?! Bet ar to viņš nebūt neuzskatīja savu pienākumu pret tautiešiem izsmeltu; viņš deva patvērumu jaunatbraucēšiem gan savā dzīvoklī, gan palīdzēja atrast citur mītni, gan atbalstīja ar naudu pirmsākumam, gan pūlējās atrast piemērotu darbu. Un visi atbraucēji ar mācītāja sirsnīgo sādību ir atraduši darbu un ir apmierināti ar šejienes dzīves apstākļiem. Bet viņš labi zina, ka latvietis nespēj apmierināties ar materiālo labklājību vien, jo viņa dvēsele sirgst, ja tam nav savas vides, kur rast garīgu spēku, ticību savam darbam, — tāpēc arī mācītāis J. Silinš ne brīdi nav aizmirsis cīnīties par latviešu lietu, pulcinādams tautiešus draudzes locekļus, kas kopīgiem spēkiem veica šo cildeno pasākumu, bet izskanot šiem bērnu svētkiem, un nometnes beigu cēlienam tuvojoties, paliek liela un skaidra pārliecība: latviešu bērni Saulainē ir aizvadījuši vērtīgu un skaistu vasaru, tie ir daudz mācījušies un daudz pārdomājuši, smēlušies spēku, veselību un gudrību, un rudenī, atgriežoties kanadiešu skolās, ne mirkli neaizmirsīs savu latvisko stāju un ticību savam lielajam nākotnes uzdevumam — augt par īstiem latviešiem.

Sv. Jāņa draudze Filadelfijā ir viena no vecākajām latviešu draudzēm Amerikā. Priekš trīs gadiem draudze izsauca no Vācijas mācītāju J. Silinu, kas drīz vien ar savu enerģisko, pašaizliedzīgo darbību ienesa draudzē svētīgu, īstas kristietības advestu garu un tā pilnam attaisnoja uz viņu liktās draudzes cerības. Cik daudzām latviešu ģimenēm gan pats, gan pierunādams vecākus viesus un amerikānus, viņš sagādājis iecelošanas iespējas?! Bet ar to viņš nebūt neuzskatīja savu pienākumu pret tautiešiem izsmeltu; viņš deva patvērumu jaunatbraucēšiem gan savā dzīvoklī, gan palīdzēja atrast citur mītni, gan atbalstīja ar naudu pirmsākumam, gan pūlējās atrast piemērotu darbu. Un visi atbraucēji ar mācītāja sirsnīgo sādību ir atraduši darbu un ir apmierināti ar šejienes dzīves apstākļiem. Bet viņš labi zina, ka latvietis nespēj apmierināties ar materiālo labklājību vien, jo viņa dvēsele sirgst, ja tam nav savas vides, kur rast garīgu spēku, ticību savam darbam, — tāpēc arī mācītāis J. Silinš ne brīdi nav aizmirsis cīnīties par latviešu lietu, pulcinādams tautiešus draudzes locekļus, kas kopīgiem spēkiem veica šo cildeno pasākumu, bet izskanot šiem bērnu svētkiem, un nometnes beigu cēlienam tuvojoties, paliek liela un skaidra pārliecība: latviešu bērni Saulainē ir aizvadījuši vērtīgu un skaistu vasaru, tie ir daudz mācījušies un daudz pārdomājuši, smēlušies spēku, veselību un gudrību, un rudenī, atgriežoties kanadiešu skolās, ne mirkli neaizmirsīs savu latvisko stāju un ticību savam lielajam nākotnes uzdevumam — augt par īstiem latviešiem.

Novēlam darbīgam mācītājam pēc 3 gadu svētīga darba joprojām kalpot tautiešiem un dot tiem garīgu spēku parvarēt svešumā visas grūtības.

-gis.

Longviū pilsētā latviešu saime nav liela, bet sabiedriski ļoti darbīga. Arī materiālā ziņā Longvjū ir labi situēta, darbs ļoti plašajos kokrūpniecības uzņēmumos un papīra fabrikās nodrošinājis tautiešiem stabilu dzīves veidu.

Latviešu Biedrību, kas ir Vašingtonas štāta biedrības nodaļa, vada skolotājs Arvīds Dravnieks, viņš ir arī Latviešu skolas dedzīgs darbinieks. Ik mēnesi izdotā Informācija, par ko rūpējas tiesnesis K. Krievs, gādā, lai iekšējā dzīve nebūtu tikai valdes pārrunu objekts. Grāmatu galdā ir visa jaunākā literatūra, un tam netrūkst apmeklētāju, grāmatu pircēji jūtami pilda arī biedrības kasi.

Vasaras noslēgumā Longvū saime piedalījās visa štāta latviešu salidojumā pie Cušmeņa ezera Olimpijas kalnos.

*

Par Longvjū latviešu draudzes mācītāju ievēlēts prof. Kārlis Kundziņš. Dievkalpojumi notiek divas reizes mēnesī. Kuplī bija apmeklēts īpaši bērnu dievkalpojums. Skola jaunu mācības gadu sāks 5. septembrī. Mēģinājumus augusta otrā pusē atjauno arī biedrības koris.

*

No Vācijas Longvjū ieradies tautietis Teodors Bērziņš. Agronoms un lauksaimniecības preses darbinieks lāčplēsis Nikolajs Blukis salaulāts ar Anitu Praudiņu. Biedrība ar naudas līdzekļiem un citādi palīdzot atbalsta Kārli Rudzīti, kas grūti slims un ar Luterānu federācijas gādību ievietots Vankuveras slimnīcā.

O.

CEĻA VĀRDI

Nevienam nevajaga, ka tu pasaulē esi. Un vai tev vajaga, ka pasaule ir? — Viens tevi mīl, un tu esi vajadzīgs pasaulē. Tu vienu mīli, tev vajadzīga visa pasaule, lai vienam to dotu.

J. Rainis.

DARBS un BEZDARBS

IETEICAMI MEŽA DARBI

V. Kovaļevskis, kura adrese līdz 15. sept. ir P.P.Co, Camp 35, Lonlac, Ont., ziņo sekošo:

Atbraucu uz meža darbiem, ieprieks par tiem nekā nezinādam nekādas pieredzes meža darbos n bija. Biju iedomājies, kā motorzāģis te daudz palīdzēs, ko arī n pirku, bet tas, diemžēl, ziemā n der un man sagādāja tikai liek izdevumus. Tagad droši varu teik kā rokas zāģis tas labākais, pr tams, gan tikai ziemā. Vasarā motorzāģi esmu apmierināts. Dar padarāms bez lielas piepūles u var arī mazliet vairāk izstrādāt.

Tautiešiem, kas pašlaik saistīj šies kādos sezonas darbos, ieteic jau laikus, bet ne vēlāk par 1 okt., padomāt par meža darbie Ja vien var samaksāt ceļu līdz i vēlētai darba vietai, tad ar to pi tiek. Pārējo visu var dabūt uz vi tas. Ja rastos kādi, kam interes tu tuvāki paskaidrojumi, lai ra sta man, centīšos atbildēt.

Bez tam V. Kovaļevskis sastād jis sīku apgrozījumu bilanci pa laiku no 25. sept. līdz 1951. g. lī 8. aprīlim 1952. g. (158 darba di nas). Aktīvā viņš uzrāda: kas 316,57, firma parādā par neizņem to malku 135, īre un uzturs 345,9 apģērbs un apavi 67,75, citas mar tas 320,40, nodokļi 224,38, tabak 28.06, baudvielas 61,78, fotogrāfijas 2,82, veļas mazgāšana 8,40, zie dojumi 42.50, motorzāģa uzturēša na 98,46, zāģi 6,90, taksītis 34 dažādi 107,41, kopā 1800,34 dol un tāda pat summa uzrādīta pas vā, kā nopelnīta. Slēguma bilanc no 1952. g. 9. apr.: kasē 316,57, fir ma parādā 135, apģērbs un apav 43,25, citas mantas 318,40, tīrā pel ņa 813,22.

Izcirsts 8 p. — 135 kordi un 1 p. — 142 kordi: apmēram 1000 ste ru.

LNAK Saimn. inf. nozare

Aizsaulē aizgājuši

15. jūnijā Buenosairesā miris vijolvirtuoza Olafa Ilziņa tēvs Aleksandrs Ilziņš. Argentīnā viņš dzīvoja kopš 1929. gada.

17. jūnijā miris arch. Pēteris Ātrēns; apbedīts Buenosairesā. Latvijā strādājis par architektu kara ministrijā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

Ko darīt?

Daudzi latviešu jaunekļi lej asinis Korejā: daži jau atdevuši dzīvības, citi kļuvuši invalīdi un ģimenes palikušas bez apgādniekiem.

Vai latviešu jaunekļi var atteikties no iesaukšanas? Pulkv. Janums uzsvēr taupīt asinis Latvijai; arī Lambergs aizstāv šo viedokli. Bet mūsu politiķi, valstsvīri un

VECI UN JAUNI KARA CEĻI

VĒSTULE NO BRITU SALAM

Pirms desmit gadiem 1942. gada jūlijā modernās stratēģijas vēstuvē tika ierakstīts Djepes vārds. Šīs mazās franču ostas smilšainajā piekrastē bija atsists angļu un amerikāņu desanta mēģinājums. Vācieši gavilēja, bet sabiedrotie klusēja, apmierinādamies ar paskaidrojumu, ka Djepes akcija bijusi tikai eksperiments, lai gūtu pieredzi nākotnei. Vāciešu gaviles izrādījās pāragras. Gadu vēlāk sabiedroto desantu pieredzēja Normandijas piekraste, un šoreiz tas vairs nebija atturams.

Bet šīs vēstules nolūks nav aprakstīt Otrā Pasaules kara desantu. Tā grib vērst uzmanību tikai uz to apstākli, ka kara ceļi ir nemainīgi un ka lielās kaujas, kurās ar kritušo un dzīvo asiņu spēku top pāršķirtas vēstures lapaspuses, parasti notiek vienās un tais pašās vietās. Kara ceļus nosaka ģeogrāfija un tautu novietojums, un katru gadu simtu no jauna tos uzar ar tēraudu un uguni un apsēj ar sadragātiem kauliem. Kas izaug pēc šāda asiņaina sējas laika — vai jauna laikmeta mošums ar jaunām idejām un stiprām valstīm, vai padziļināta posta un sairuma nezāles, tas paliek untumainā likteņa ziņā. Visbiežāk gan kara sēkla ir kā pūķa zobi, no kuriem izaug atkal jauni karī un jaunas nelaimes.

Pūķa zobiem nosētas ir arī abas Lamanša kanāļa malas. Pretī Djepei Anglijas piekraste starp Īstbornas un Hestingsas kūrvietām ir lēzena un zema. Tā ir viena no retajām vietām, kur britu salās būtu iespējams tanku desants, un šo apstākli Otrā Pasaules kara laikā ir paturējuši acīs tiklab briti, kā vācieši. Jūras piekraste no Beksihillu un Pīvenseju te vēl tagad apjosta trīskāršiem cementa blokiem, kas domāti tanku kustības nosprostošanai. Pa starpām tiem nelieli forti ar prettanku lielgabalu un ložmetēju izdām. Ar šādu drūmu izrotājumu, ko papildina vietām atlikušie dzelonstiepļu režģi, piekraste vēl tagad liekas gaidām nelūgtus malā kāpējus. Droši vien, ir savi svarīgi iemesli, kāpēc šī kara rota nav novākta. Ja Eiropā sāktos austrumu invāzija, tad šī vieta britu salu piekrastē būtu atkal viena no visvairāk apdraudētām. Modrības noskaņu vēl pastiprina kara flotes vienības, kas patrulē Lamanša kanālī pretī Īstbornai. Tām gan patlaban nav taktisku uzdevumu, tās tur veic tikai apmācības plānus.

Lēzenā Pīvensejas krastmala ir jau reiz pieredzējusi desantu, kas pārgrozījis Anglijas vēsturi. Kaut arī tas noticis pirms deviņi simti gadiem, visa Dienvidanglija vēl ir pilna no paudzes uz paaudzi glabātu atmiņu, nostāstu un vēstures pieminekļu par šo lielo likteņu maiņas stundu. Rāmā atvasaras saulē ekskursanta acīm skatot senos kaujas laukus, var pārlienāties, ka tautas no gadu simteņa uz gadu simteni satiekas vienos un tais pašos ceļos, lai apmainītu preces vai izkarotu karus.

1066. gadā Normandijas hercogs Viljēms Iekarotājs no Djepes piekrastes šķērsoja kanāli ar lielu desanta armiju nolūkā izkāpt krastā pie Hestingsas. Jau tais laikos bija zināms, ka šī vieta Dienvidanglijā ir neizdevīgākā iekarotāju armiju malā izkāpšanai. Vējš un straumes Viljēma kuģus aiznesa tālāk uz rietumiem, un desants nokļuva krastā pie Pīvensejas. Teika stāsta, ka, malā kāpjot, Viljēms paklupis un krizdams nejauši pieģrābis sauju ar zemi. „Šī Anglijas zeme ir mana," teicis Viljēms. Līdzīgi varēja tikt tie britu desanta vīri, kas 1942. gadā no Anglijas krasta devās uz Djepi un, izkāpuši krastā, pēc īsas, niknas kaujas atkal to pameta. Šī zeme bija viņu jau nākamajā vasarā.

Izšķirīgā kauja ir notikusi savas desmit jūdzes dziļāk zemē, kur Viljēms sastapies ar pēdējā sakšu karaļa Herolda armiju un to sakāvis. Herolds pats kritis, bultas ķerts, kaujas laukā. Šai vietā tagad atrodas senatnīga pilsētiņa Betle (Battle), kas savu vārdu dabūjusi no šī notikuma. Kaujas vietā Viljēms licis uzcelt baznīcu un klosteri, un no šīm senajām 11. gadu simteņa celtnēm laba daļa vēl saglabājusies. Klosterī līdz pat reformācijai mitinājušies benediktiešu mūki. Ieejot pa lielajiem alejas vārtiem, kas celti līdzīgi tā laika cietokšņiem ar lieliem sargtorņiem abos spārnos, ekskursantu apņem viduslaiku elpa. Sešu pēdu biezie kalķakmeņa mūri apbrīnojami labi uzglabājušies, it kā deviņi gadu simteņi tiem būtu pārskrējuši pāri, nekā nepārmainot.

Hestingsā jūras krastā augstas klints galotnē Viljēms licis uzcelt pili. No tās palikušas pāri tikai drupas, līdzīgas Kokneses pilsdrupām, jo pili vairākkārt viduslaikos iepēmuši un izpostījuši franči. Bet, uzkāpjot stāvajā kalnā, paveras lieliska skats uz moderno pilsētu tās priekšā, uz veclaicīgo zvejnieku ostu austrumos un uz Lamanša kanāli, aiz kura sudrabainās dūmākās slēpies Francijas krasts. Kaut gan kanālis ir plats un grūti pārvarama robeža, Francijas ietekme šai Anglijas piekrastē stipri jūtama. Daudzās izkārtnēs lasāmi franciski vārdi, laba daļa veikalu iekārtoti franču gaumē, un franču tuvums jūtams pat restorānos, kur ir Anglijai neparasti garšīgi ēdieni, jo britu salas ir slavenas ar savu prasmi sabojāt jebkuru ēdienu.

Staigājot pa senajiem kara ceļiem, ir interesanti vērot Bodiamas pili savas desmit jūdzes dziļāk iekšzemē no Betles. Tā celta 14. g. s. upes atzarojumā, sevišķi šim nolūkam rakta ezera vidū. No ezera krasta uz pili veduši nolaižami tilti. Pils ārējie mūri saglabājušies gandrīz neskarti. Varenā četrstūrī tie ieslēdz plašos iekšējos pagalmus. Ar saviem varenajiem torņiem tā ir viena no raksturīgākajām viduslaiku pilīm. Tā celta aizsardzībai pret frančiem, bet franči nekad nav līdz pilij nonākuši. Arī citi saimnieki nav to nekad apdraudējuši. Vēsture zina stāstīt tikai par vienu pašu gadījumu, kad pils gatavojusies kaujai dinastiju kara laikā. Šī tiešām ir laimīga zeme, kas nav redzējusi svešus iebrucējus, pat 15 jūdžu no robežas. Pilīs bez raizēm un bailēm uzziedējušas un noziedējušas bruņinieku dāmas, skatīdamās savu kavalieru turnīros pils pagalmā un priecādamās ap klātajiem galdiem, kad lielajā virtuvē uz ozolu malkas uguns cepās veseli vērši un meža cūkas. Ezers ap pili pieaudzis ūdensrozēm, un milzīgu sirmu ozolu apēnots. Kopējā ainava liekas tik sentimentāla kā illustrācijā vecā bruņinieku romānā, un tomēr tā ir īstens piemineklis aizgājušam laikmetam.

Anglijā desanti sekmējušies tikai Cēzara leģionāriem, Skandināvijas vikingiem un normāņiem. Jaunākos laikos Anglija palikusi ienaidnieka kāju neskarta, jo to sargājusi jau kopš karalienes Elizabetes I laikiem varenā kara flote. Tāpēc briti varējuši pa senos laikos nospraustajiem kara ceļiem virzīt savas armijas uz kontinentu, un izkarot visus jauno laiku karus uz svešas territorijas.

Jēkabs Aizkrauklis.

LĒCIENS NO CHEOPSA PIRAMIDAS

Torontietis B. Glebovs tur aizdomās Laiku par avīžu pīles palaišanu 237. numurā, kur tas ziņo par pašnāvnieku, kas nolēcis no Cheopsa piramidas. Laika 242. numurā B. Glebovs paskaidro, ka Cheopsa piramida esot pakāpienveidīga, tāpēc pašnāvnieks varējis aizlēkt daudz ja pāris pakāpienu ar visai mazu iespēju nosisties.

Taču šoreiz B. Glebovs var ar zināmu paļāvību uzticēties Laika ziņojumam: šo ieteikumu illustrēšu ar dažām puslīdz precīzām ziņām par šo celtniecības brīnumu.

Trīs lielākās un visplašāk pazīstāmās Ēģiptes piramidas cēluši Ceturtās dinastijas otrais, trešais un ceturtais faraons:

2) Khufu, Chufu jeb Cheopss, valdījis ap 50 g. laikā 3969.—3908. g. pr. Kr.

3) Khafra, Chafra jeb Kefrens (3908.—3845. g. pr. Kr.).

4) Menkaura jeb Mikerins (3845. —3784. g. pr. Kr.).

Visas trīs šo faraonu celtās piramidas atrodas puslīdz vienkopus kādus 11 km dienvidrietumos no Kairo, un tās visas sauc par Gizas piramidām, Cheopsa celto atšķirīgi apzīmējot par Cheopsa jeb Lielo Gizas piramidu, jo tā patiesi ir visgrandiozākā, visrūpīgāk nostrādātā, ar tīri vai neiedomājamu akurātību celta, vispār varenākā un precīzākā celtne pasaulē; Chafras celto piramidu dēvē par Otro Gizas faraona Menkauras — par Trešo Gizas piramidu.

Pēc Herodota ziņām Cheopss, nācis par faraonu, slēdzis visā zemē tempļus, aizliedzis upurēt dieviem un licis visiem ēģiptes laudīm strādāt pie milzīga monumenta būves. Ik pa 100.000 klaušinieku strādājuši maiņās pa 3 mēneši katra. Arī savas meitas godu Cheopss upurējis naudīgiem svešiniekiem, lai papildinātu kasi piramidas būvei. Celtnes pamatne ir gandrīz absolūti pareizs kvadrāts, kur četru malu un leņķu nesaskaņa ir tikai 1.5 cm resp. 12" (sekundes). Pamatnes malas garums ir 230.34 m, tā ka piramida apklāj 53.056.5 kv metrus jeb 5.3 ha lielu laukumu. Sienas paceļas 51 gr 52' leņķī ar saskares punktu 146.71 m virs pamatnes, kas tad arī ir šīs celtnes vertikālais augstums. Nekādu pakāpienu, nedz terrašu celtnes ārpusē nav, piramida ir gandrīz matēmatiski pareiza piramida ar pilnīgi kraujām un nepārtraukti gludām sienām. Taisnība B. Glebovam, ka piramidas masa sakrauta no rupji apcirstiem akmeņiem ar visai mazu devu cementam līdzīgas saistvielas, kas gadu tūkstošos pati sacietējusi akmenī. Tomēr tik daudz piebilstams, ka celtnes ārpuse apšūta ar slīpētām akmens bloķēm, no kuŗām lielākās sasniedz 9.6 m garumu, 6.3 m platumu un 3.6 m biezumu. Vienas tādas plāksnes svars varētu būt ap 300 tonnu. Plākšņu salaidumi ir tik precīzi, ka grūti konstatējami; plāksnes ir kā saaugušas, un visa piramidas siena kādreiz, jādomā, līdzinājās vienai vienīgai spogulim līdzīgai akmens plāksnei, kas tagad 6000 gados, protams, laika zoba un daudzo karu un postījumu skarta.

Pakāpienu piramidas, par ko runā B. Glebovs, arī celtas Ēģiptē, tās dēvē par asīriešu piramidām. Arī Meksika slavenā ar savām aizvēsturisko laiku pakāpienu jeb terašu piramidām (lielākā no tām, ap 120 m augsta, bijusi Cholulā, „miljžu celta"). Taču trīs lielās Gizas piramidas Ēģiptē ir un paliek tīras piramidas, un lēciens vai novelšanās no Cheopsa piramidas nepieļauj nekādu šaubu par šāda nobrauciena iznākumu. Latvieši, kas strādā vai strādājuši Kanadas raktuvēs, zina, cik ilktenīgs var būt tikai dažu desmit pēdu šļūciens pa 45 gr. „reizu" (rūdas celu). Kas kādreiz var urbēju piemeklēt. Cheopsa piramidas siena tomēr ir vēl stāvāka un gludāka.

Neskaidrs paliek tikai, kā zināmais pašnāvnieks ticis piramidas galotnē. Iespējams, ka pa ejām un gaisa šachtām celtnes iekšienē. Vienam īstenībā nemaz nevajadzēja noklūt līdz virsotnei, tikpat labi savu nāves braucienu viņš varēja sākt no puses vai pat no ceturtdaļaugustuma.

Daumants Krūms

Bīstamākais vīrs Eiropā

MUSOLINI NOLAUPĪŠANA

(Nobeigums)

Gaisa spēku ģenerālis Students Skorceniju komandēja uz Romu. Itālijā vēl tikai trīs vīri zināja šo noslēpumu. Viņi atrada Musolini ieslodzītu kādā jūras cietoksnī uz Santa Magdalēna salas. Skorcenijs lidoja pāri salai. Angļu izlūkotāji viņu iegāza jūrā. Sk. izglāba itāliešu kreiseris. Laimīgā kārtā šie itālieši nenojauta S. uzdevumu. Kad viss jau bija sagatavots triecienam, viņus pārsteidza pretrīkojums. Admirālis Kanariss ziņoja, ka Musolini vairs nav uz Santa Magdalēnas, bet uz kādas citas salas, netālu no Elbas. Kanariss bija sniedzis viltus ziņas Hitleram. Skorcenijs ar ģen. Studentu atkal lidoja uz Vadoņa galveno mītni. Hitlers domāja, ka Kanariss ir vienkārši kļūdījies. Hitlers pārbaudīja Skorcenija plānu sauszemē, jūrā un gaisā un pielika nepatīkamu brīdinājumu: „Ja jums neizdosies, es jūs atstumšu. Es teikšu, ka jūs rīkojāties bez pavēles. Jūs nedrīkstiet aizstāvēties pret manu apsūdzību."

Skorcenijs nešaubījās, ka Hitlers tā arī domāja. Viņš atcerējās Rūdolfu Hesu. Tas lidoja uz Angliju ar Hitlera pavēli, bet, kad nepanāca miera nolīgumu, viņu pasludināja par vājprātīgu. Pirms lielā uzbrukuma Skorcenijs vēlreiz ieradās salā. Viņam mati cēlās stāvus, kad viņš uzzināja, ka tajā rītā Musolini baltā sanitārā lidmašīnā no salas aizvests.

Visus ceļus bija nogriezušas itāliešu vienības. Viesnīcā Musolini apsargāja 250 labi apbruņoti un speciāli apmācīti kalnu strēlnieki, ar pavēli cīnīties līdz nāvei. Skorcenijs izlūku lidmašīnā pārlidoja pāri. Viesnīca bija kāds vecs cietoksnis robaina kalna galotnē. Kad Skorcenijs atgriezās mājā, viņa galvenā mītne bija sabumbota drusķās. Cīņas bija sākušās arī starp vācu un itāliešu vienībām pie Romas. Uzņēmums rādīja nelīdzenu lauku aiz viesnīcas. Vienīgā cerība bija, planieŗus nosēdinot, rīkoties tik ātri un negaidīti, lai gvardei neatliktu laika pretoties, lai neatliktu laika gūstekņi aizvest, galvenais, lai nevarētu viņu nonāvēt. Vācu eksperti atzina, ka tas nav iespējams. Tā domāja arī viņu ienaidnieks. Eksperti atzina, ka šādos apstākļos nevar vairāk nosēdināt kā 100 vīru. Planieŗi vēl nekad nav nolaiduši tik plānā kalna gaisā. Būtu labi, ja no simts palikt dzīvi 20 vīru, lai cīnītos pret 250 itāliešiem labās pozicijās. Sk. grozīja savu plānu un nolika startā laiku plkst. 2 pēc pusdienas un nevis otrā dienā, lai nolaišanās būtu pilnā dienas gaismā, daudzmaz aizstājot neaprēķināma siltā gaisa cirkulāciju. Tieši pirms pacelšanās bija gaisa ujrbukums, un no 12 planieriem divi palika bumbu krāteŗī. Vēl atlika 10 planieŗu. Pusceļā, 12.000 pēdu augstumā, divi vadošie planieŗi vienkārši pazuda. Tiem vajadzēja pavadīt Skorcenija laudis lejā un nosegt uzbrukumu. Ar nazi Sk. izgrieza spraugu grīdā, sev starp kājām, lai redzētu, kur planieris iet. Gran Sasso bija zem viņiem. Planieŗi bija atvieglināti. Lauks aiz viesnīcas bija tik stāvs kā gaisa lēktuve, piebārstīts lieliem apaļiem akmeņiem. Ģenerālis Students aizliedza Skorcenijam nolaisties. Vai viņiem vajadzēja atmest uzbrukumu un laisties ielejā? Sk. uztvēre rīkojumiem īstā reizē var arī neklausīt. „Laidies lejā!" viņš kliedza pilotam. Viņi piešķārās zemei un kūleņoja pāri grubuļiem. Skorcenijs bija dzīvs. Viņš līda ārā no drupām reizē ar vēl dažiem dzīviem. Vispirms viņi ieraudzīja viesnīcas stūri ar itāliešu sargu.

Karavīri bija it kā apdulluši, kad vācieši nokrita no debesīm. Viņu dvēseles kliedza pēc pavēles, vai mazākais pēc šāviena, kam atbildēt. Bet neviens nešāva. Skorcenijs ar saviem vīriem paskrēja itāliešiem garām kādās vaļējās durvīs. Kāds itālietis sēdēja pie radio raidītāja. Sk. izrāva tam krēslu no apakšas un ar savu ieroci sasita raidītāju. Viņi apskrēja vēl vienu stūri, tur kādā pirmā stāva logā viņi pamanīja pazīstamo skūto galvu: Musolini. Viņi drāzās caur galveņo ieeju. Tur bija divas patšautenes. Sk. tās apgāza. Gaitenis bija pilns itāliešu. Pirms tie apdomājās, Skorcenijs izlauza sev ceļu ar ameriķāņu šautenes gala, lēca augšā pa kāpnēm, dažos lēcienos sasniedzot pirmo stāvu. Uz labu laimi viņš atgrūda kādas durvju galerijā. Tur bija Musolini ar 2 itāliešu virsniekiem.

Musolini tūliņ aptvēra notikušo un izraidīja virsniekus no telpas. Viņi aizsita durvis. Musolini bija vācu rokās. Vēl seši planieri nolaidās. Pēdējais no tiem izjuka. Nebija atskanējis neviens šāviens, kad itāliešu komandieris ienāca istabā. Skorcenijs viņam deva 60 sekunžu laika padoties. Domīgi viņš piepildīja kausu ar sarkanvīnu un sniedza Skorcenijam, teikdams: „Uzvarētājam." Sk. dzēra, viņš bija izslāpis. Telpā iedrāzās Skorcenija vīri. Nekad pilnīgi visu naver paredzēt. Sk. plānoja Musolini novest lejā pa kalna malu, bet nevarēja uzņemt sakarus ar izplatņu lēcējiem lejā. Ap to laiku viesnīcu pārlidoja vācu novērotāju lidmašīna Stārķis. Sk. lika vienībām notīrīt stāvo skrejceļu un signālizēja Stārķim nolaisties. Izkāpa kapteinis Girlachs. ģen. Studenta personīgais pilots. Skorcenijs viņam lika izvest Musolini ārā, bet tas neklausīja. Sk. teica, ka arī viņš brauks līdzi. „Neiespējami," atbildēja Girlachs. „mēs nekad nepacelsimies, arī tādai lidmašīnai kā šī ir vajadzīgs labāks skrejceļš. Skorcenijs viņu tomēr pierunāja. Viņš piebilda: „Lai arī mani ordeņi ar šo pieaugs, būs tomēr labāk, ja mēs mirsim visi kopā. Tad man vienam nebūs jāziņo Hitleram, ka mēs Musolini pie atbrīvošanas nositām."

Viņi iekāpa visi kopā un, kareiviiem karājoties pie spārniem, mašīna startēja. Šūpojoties it kā lēkdams pāri akmeņiem. Stārķis palielināja ātrumu. Priekšā bija plaisa. Viņi nacēlās pietiekami, lai taisītu atkal lēcienu atpakaļ pie zemes. Skati lūkojās pāri skautnaiņam laukam un lejai. Varēja gaidīt, ka Stārķis kuŗu laiku brīdi Stārķa gaitu augšup kādas pāris simts pēdas pāri ieleiai un lidoja pa kalnu spraugu uz Romu. Tā kā nolaišanās ierīces paceļoties bija saboiātas. Girlachs izdarīja divu punktu nolaišanos un viņi bija galā. Skorcenijs smaidīja, kad viņš redzēja garās sejas Vadoņa galvenā mītnē apmeklējot Hitleru pēc atgriešanās. Stābs bija pārbijies: ja kādu dienu Musolini varēja nolaupīt, tad Hitlera kārta varēja būt kādā no nākošajām dienām.

Drošības priekšnieks stundām ilgi mocīja Skorceniju ar jautājumiem, un viņi apskatīja visu galveno mītni, lai atrastu nedrošās vietas. Nākotnes karavadoŗu miesassardze nekad nevarēs būt droša.

O. Jumis

APKĀRT ZEMES LODEI

Amerikāņu tabakas „karālis" Reinalds juniors devies pa trešām lāgam laulībā ar kādu torontieti, bijušo kara korespondenti. Reinaldam pieder kāda sala Vidusjūrā, kurā iekārtojis savu „paradīzi". 60 istabu apdzīvojamo māju grezno zeltā apmests peldbaseins un daudz citu atrakciju. Viņš nopircis arī luksusjachtu, lai medusmēnesi pavadītu apcelojot brīvo pasaules daļu. Savai šķirtai pirmai sievai multimiljonārs izmaksājis 3 milj. dol., bet otrai šķirtenei 2 milj. dolaru alimentos. Arī bagātie amerikāņi šīs laulības novērtē kā dārgākās 20. g. s.

*

Amerikāņu prese uzgājusi ģen. Eizenhauera līdzinieku, kāda Sanfrancisko veikalniecka personā. Viņš paskaidrojis, ka ārkārtīgā līdzība ar Aiku, vinam sagādājot īstu publikas „gūstniecību". Tas ilgstot jau 10 gadu. Viņš gan pašu Aiku negribētu vaigā satikt, bet kādā atsevišķā gadījumā vēlētos satikt paša Eizenhauera kundzi.

*

Illinoijā kādā cietumā par slepkavību jau 28 g. pavada kāds Leopolds, kas aptuveni iemācījies 25 valodas.

*

Helsinku olimpiskās spēlēs neesot uzvarētāju, paskaidrojis Padomju Savienības sporta komisārs Pravdas līdzstrādniekam. Neoficiāli varot aplēst, ka Pad. Savienība un Amerika katra izcīnījusi 494 punktus.

*

Pasaules iedzīvotāju skaits pieaudzis pēdējā gadsimtā par 1,2 miljardiem, proti no 1.171 miljardiem 1850. g. uz 2378 miljardiem. Lielāko pieaugumu devusi Eiropa. Pēdējos 300 gados Eiropas iedzīvotāju skaits astoņkārtojies, bet pārējās pasaules daļās tikai trīskāršojies. Turpretim pēdējā pusgadsimtā Eiropā iedzīvotāju skaita pieaugums zinā tālu atpalikusi Amerikai, kuŗai šai laikā iedzīvotāju skaits pavairojies par 112 proc., kamēr Eiropā tikai par 36 proc. Pēdējos skaitļos nav ierēķināta Pad. Savienības Eiropas daļa.

*

Alaskas ziemelu smailē ir kāda pilsētiņa Uelsa (Wales) ar 86 iedzīvotājiem, kas no Krievijas atrodas tikai 74 jūdzes. Pilsētiņas skolas direktors vienā laikā ir stilā celtas baznīcas trīs torņus! pilsētasgalva, mācītājs, ārsts, policijas šerifs un tiesnesis. Pilsētas iedzīvotāji dzeramā ūdens vietā lietā kausētu sniegu un pārtiek no zvejas. Kāda ekspedīcija esot noskaidrojusi, ka šie cilvēki esot laimīgākie pasaulē.

*

Mazās Blufildas pilsētiņas tirdzniecības kamera nolēmusi pasniegt ikvienam, kas apmeklēs pilsētiņu, par brīvu limonādi, ja karstums pārsniegs 38 gr. Šovasar kameras vīri jau trīsdesmito reizi bijuši spiesti rīkot limonādes plūdus. Ar to arī pilsētiņas labā slava, par vinas veco un patīkamo temperatūru vasarā, stipri cietusi, tāpat arī tirdzniecības kameras kase un budžets vairs negrib sabalansēties.

*

Zviedru būvuzņēmējs Anders Tells aizsūtījis uz Jaunzēlandi kādam savam tautietim 30 reiz 30 reiz 10 cm lielu akmeni. Akmens kurš sver ap 23 kg, ticis rūpīgi iesaiņots, un tā nolūks nav vis trāpīt saņēmēja galvas kausu, bet gan būt kādai baznīcai par pamatakmeni. Tālo ceļu mērojušais akmens ņemts no slavenā Bībliņ cietokšņa, un tas lepni varēs turēt gotiskā

Cik vērša ir jūsu sieva?

Amerikānu eksperti nākuši klajā ar visai īpatu jautājumu: „Cik vērta ir jūsu sieva?" Tai pašā laikā tie laulātiem draugiem piezīmē — vairāk nekā jūs varat iedomāties!... Lūk, ja jūsu gada izpelņa ir 2.000 dolaru, jūsu sievas vērtība līdzinās 100.000 dolariem. Šais apstākļos sievai bez mājsaimniecības dažnedažādo darbu veicējas jābūt arī budžeta direktoram, mājas sargam, bērnu psiholoģei, sanitārei, māsai u.t.t. „100.000 dolaru sievas darbu" nav iespējams kaut cik novērtēt. Kādā citā statistikā minēts, ka vērtīgākās sievas dienas darbs līdzinoties kalēja darbam.

Sievas vērtības skāla tomēr strauji nokritās uz 50.000 dolariem, ja vīra gada izpelņa ir 3.000 dolaru. Mājās sieva tad zaudē strādnieces nozīmi, jo par 100 dolariem to pašu veic mājkalpotāja. Ar vīra ienākumiem 5.000 dolaru gadā, sievas kotējas 75.000 dolaru apmērā. Ģimene gan varot dzīvot komfortā, bet sievai tāpat kā viņas 2.000 dolaru ienākumu māsai dienas paiet iepirkumos un mājsaimniecības darbā.

Jūsu sievas „īpatais svars" pie jūsu 7.000 dolaru gada ienākumiem pamazām noslīd uz 21.000 dolaru vērtības līmeņa, jo mājsaimniecībā viņa piedalās tikai vairs ēdiena sagatavošanā, smagāko darbu atstājot kalponei.

Sievas vērtība vēl straujāk krītas, līdz ko viņi sāk pelnīt 10.000 dolarus. 14.000 dolaru vērtā laulene rīkojas vairāk ar naudu un direktīvēm nekā ar slotu un puteklu sūcēju. Viņa mierīgu sirdi gadā maksā 2.900 dolaru mājkalpotājiem.

Sievas pašdarbības vērtība ir zemākā un līdzinās tikai 4.500 dolariem, ja vīra ienākumi gadā sasniedz 25.000 dolaru. Tādos apstākļos sieva mīl brokastis ēst gultā, rūpēties par savu skaistumu, izklaidēšanos un iespaidīgiem draugiem. Pieaug telefona lēses, partijas un izbraukumi. Sievai ir arī savs automobilis. Ja viņa ir labā garastāvoklī, tā labprāt mīl pieņemt maksājumus mīnka kažokā. Izpriecām viņa gadā izdod 2.000 dolaru un mēdz sirdzēties, ka dzīve ir tik garlaicīga...

Rezumējot amerikāņu ekspertu domas, iāpiezīmē, ka latviešu vīri var būt lenni, ka viņu sievas paveic to pašu, savās mājās, ko dvīņu māsa ar 100.000 vērtību, piedevām tādu pašu darbu veicot arī pie 4.500 dolaru māsas. Pareizinot šo skaitli ar divi, mūsu sievas zelta vērtība sniedzas droši vien pāri 200.000 dolariem. Bet cik ir to vīru, kas pareizi prot novērtēt savas sievas?

šs—

KAS IZCĪNĪJIS UZVARAS PAD. SAVIENĪBAI?

Pagājušām olimpiskām sacīkstēm mūsu prese ir veltījusi vairākus rakstus, bet līdz šim nav pieminēts viens no svarīgākajiem un varbūt pats svarīgākais moments, kas interesē mūs kā tautu.

Kā zināms, sacīkstēs piedalījās arī Padomju Savienība. Tāpat zināms, ka Padomju Savienība sastāv no 16 „nacionālām pēc formas un sociālistiskām pēc satura" republikām. Dažas no šīm republikām ir pārstāvētas AN. Baltijas valstu pievienošanu līdz šim nav atzinušas Rietumu lielvalstis. Tātad starptautisko iestādījumu un tiesību laukā vēl arvien eksistē Padomijā iekļauto tautu esamība.

Ir arī zināms, ka sacīkstēs piedalījušies visu atsevišķo Padomju rapubliku sportisti,un,ja nekrievu sportistu sasniegumus aprēķinās atsevišķi, tad uz pašu krievu konta paliks pārāk maz, lai ar to varētu dižoties.

Olimpisko sacīkšu komiteja apzinājusi vai neapzināti tomēr ir gādājusi par to, lai sacīkšu dalībnieku nomenklatūrā nefigurētu komūnisma vergu valsts atsevišķo tautu nosaukumi. Plašās pasaules prese, atreferējot sacīkšu norisi, savukārt visus sasniegumus pierakstīja krieviem.

Kremlis atkal ir taisījis veiklu politisku šacha vilcienu un parādījis savu īsto seju „nacionālā pēc formas" jautājumā.

Pēc Staļina mācības proletārīata diktatūras otrā etapā, kad kapitalistiskās iekārtas vietā stāsies v spasaules komūnisma valsts, būšot nepieciešama visiem viena kopīga valoda. Nav nekāds noslēpums, ka kopīgā valoda būs krievu valoda. Valoda ir tā, kas cel un noārda tautu robežas.

Kopīgas valodas un apvienotas tautas organizēšanas virzienā Maskava, sevišķi pēckara gados, ir gājusi un iet milzu soļiem uz priekšu: četras Kaukāza tautas, Krimas tatāri, Volgas vāciešu ir pilnīgi iznīcinātas vai deportētas. Šo tautu autonomās republikas no Staļina „saulainās" konst tūcijas strīpotas un tagad pārpludinātas ar iecelotājiem no Azijas un Iekškrievijas.

Intensīvi un mērķtiecīgi tas pats tiek izvests Baltijā, Ukrainā, Baltkrievijā,, vēl palikušajā Kaukaza tautā un satelītu valstīs.

Brīvās pasaules acu priekšā norisinās pēc saviem apmēriem vēsturē nepiedzīvots tautu iznīcināšanas noziegums.

Bet tanī pašā laikā ierosinātais genosida likums „pierādījumu trūkuma dēļ" nevar tikt dienas gaismā.

Zīmīgi, ka nupat notikušajā luteŗāņu baznīcas konferensē Baltijas tautu pārstāvis uz priekšu nav ievēlēts. Ko tas nozīmē?Šis simptoms ir pārāk simbolisks, lai par to nepadomātu.

J. Saliņš

SPORTS

PAZIŅOJUMI

23. augustā, plkst. 9,30 Trinity parkā TLSK rīko eksternu turnīru tenisā.

23. augustā, plkst. 13,00 Hamiltonā notiks volejbola turnīrs vīriešiem un sievietēm Hamiltonas Spartas sarīkojumā. Turnīrā aicinātas piedalīties TLSK, Hamiltoans igaunu un Spartas vienības.

23. augustā, plkst. 16, College ielā 40, istaba 19, LSAK basketbola nozares vadītājs R. Kadikis sasauc klubu un kopu pārstāvju sanāksmi. Darba kārtībā pārrunas par basketbolu.

24. augustā, plkst. 11 ,College ielā 40, Latviešu YMCA's kluba interns galda tenisa turnīrs.

30. augustā, plkst .14,00 Beach stadionā TLSK rīko otrā rinha korespondences sacīkstes vieglatlētikā.

HAMILTONAS KAUSI

Ar Hamiltonas DV sporta kopas Sparta iniciatīvu un labvēlu organizāciju atbalstu balvu sagādē Sparta rīko turnīrus vīriešu basketbolā, volejbolā un sieviešu volejbolā starp baltiešu sporta klubiem.

Izstrādātie noteikumi paredz, ka katrā spēlu veidā dāvātās balvas savā īpašumā iegūst vienība, kas tās izcīna trīs reizes no vietas vai piecas reizes pavisam. Paredzēts, ka katrai vienībai jāsacenšas ar katru. Divas labāko panākumu guvušās vienības sacentīsies finālspēlē. Noteikumi nosaka, ka volejbolā jāspēlē līdz diviem uzvaras setiem, bet basketbolā līdz vismaz divu punktu starpībai spēlei beidzoties.

Pieteikšanās turnīriem noslēgusies un, kā rīkotāji mūs informē, tad sieviešu volejbolā piedalīsies 4 vienības (Hamiltonas igauniētes, divas TLSK vienības un Sparta), vīriešu basketbolā 6 vienības (divas TLSK, igauņu So—Ed klubs, Londonas DV sporta kopa Sparta un St. Katerines latviešu), bet vīriešu volejbolā 8 vienības (So—Ed klubs, divas TLSK vienības, Londonas DV, Hamiltonas igauņi, Latviešu YMCA's klubs, Sparta un St. Katerines latvieši).

Turnīrs sāksies 1953. gada 17. janvārī Hamiltonā.

HAMLTONAS SPORTA KOPAS SPARTA VALDE

Hamiltonas DV sporta kopas Sparta valde konstruējusies sekojoši: priekšnieks — T. Ansons, sekretāre — E. Leja, kasieris — L. Zutis, biedrzinis — J. Treimanis un mantzinis — V. Plinte.

SPORTA SACENSĪBAS IZSTĀDES LAIKĀ

Kanadas lielās izstādes laikā risināsies sporta sacensības daudzos sporta veidos. Ja pagājušā gadā atsevišķās disciplīnās piedalījās tikai daži sportisti, tad šogad latviešu dalībnieku pulciņš būs krietni lielāks. TLSK pārstāvēs galda tenisisti, paukotāji un, ja būs iespējams, arī vieglatlēti.

Latviešu YMCA's klubs piedalīsies ar galda tenisistiem.

Ja latviešu organizācijas izstādei piešķir lielu nozīmi un pūlas iekārtot latviešu vitrīnu, tad ne mazāk nozīmīga Latvijas vārda un latviešu tautas popularizēšana sporta sacensībās. Apsveicama doma, dot iespēju latviešu sportistiem no plašas apkārtnes piedalīties šais sacensībās.

Ja šogad maz atlikušā laika dēļ tas būtu grūti izdarāms, tad nākošajā gadā te būtu vieta LSAK iniciātīvai.

LATVIEŠU IZREDZES KANADAS MEISTARSACĪKSTĒS GALDA TENISĀ

Daudzo sporta sacensību vidū lielās izstādes laikā notiks arī Kanadas meistarsacīkstes galda tenisā.

Latvieši un it sevišķi J. Kāpostiņa un V. Admine (abas — TLSK) līdzšinējās kanadiešu sacensībās guvušas loti labus panākumus. Kanadiešu prese viņas min starp nopietnākām uzvaras kandidātēm. Tāpat sieviešu un jauktā dubultspēlē ir lielas iespējas latviešiem iegūt uzvaras laurus. Žēl tikai, ka mūsu labākā galda tenisiste J. Kāpostiņa jaukta dubultspēlē nespēlēs kopā ar latviešu partneri.

Vīriešu klasē uz labiem panākumiem ver cerēt Liepiņš, Paukšēns, Teteris (TLSK) un Eglītis (YMCA).

Senioru grupā nopietni uzvaras kandidāti ir Borduško un Kuga (YMCA).

No jaunās paaudzes spēlētājiem tenisā piedalīsies pagājušā gada zēnu klases uzvarētājs Pukītis (YMCA) un Kulītis (TLSK).

Sacensības sāksies 4. septembrī.

Izsplauts tēvs kas tēvs!

Polemika feletons par mūsu jauniešu rosmi un raksturu

Gudri cilvēki, runas vīri un vēl daži runā. ka latvieši trimdā kūstot kā sviestiņš saulītē. Neesot vairs ne tas gars .ne miesa, ne tās gribēšanas, ne darīšanas; visi esot noasimilējušies un pāri palikusi tikai jauka, skaista runāšana. Tavu glupu iegalvošanu! Tavu saltu melošanu! Vai tad visa mūsu cīņa pēc apvienošanās pa daudzām organizācijām ir pa tukšu? Nē, nē, draugi, mēs vēl diži, stalti jājam un stingri turamies vecajos segļos.

Bet ir arī tādi, kas vecos liek mierā, jubilejās tos pat paslavē un izredzētos iebīda jauko organizāciju cēlākos un redzamākos posteņos. Bet tā slavējot, pašam slavas maz atliek, spēki snauž neizmantoti un tādēļ, lūk, tā gribēšana atrast kļūdu, izlej savu varēšanu pār mūsu tautas jaunajiem zariem — jaunatni. Koks esot labs, bet zari vāji. Vecie vēl turoties, bet jaunie jau pazūdot tautai! Draugi, draugi, šītāda runāšana! Man dzīslās sastingst asinis, dzirdot tādas aplamības. Par mūsu jauniešiem gan

BALTIEŠU MŪZIKA ASV PUBLIKAI

Neraugoties uz to, ka Amerikas publikai ir liela interese par jauniem strāvojumiem mūzikā, un tā labprāt klausās vēl nepazīstamu citu tautu mūziku, šejieniešiem nav vēl bijusi izdevība tuvāk iepazīties ar Baltijas tautu mūziku. Šādi apsvērumi pamudinājuši Valerijas Tislavas (lietuviete) Koncertu Aģentūru sarīkot lielu Baltijas tautu mūzikas reprezentācijas koncertu. Tas notiks 12. oktobrī Karnegi Hallē, Nujorkā. Atskaņos tikai latviešu, lietuviešu un igauņu oriģināldarbus simfoniskam orķestrim.

Par diriģentiem aicināti Bruno Skulte, lietuvietis Kačinskas un igaunis Kalams. Simfoniskais orķestris 65 mūziķu sastāvā komplektēsies no Nujorkas Filharmonijas un NBC simfoniskā orķestra locekļiem, kā arī no baltiešu mūziķiem, kas sastāv Mūziķu Arodbiedrībā.

16. GADSIMTĀ PAREĢOTA EIZENHAUERA UZVARA

Pasaules slavenākā pareģa gods laikam pienākas franču astrologam Nostradamam, kas dzīvoja no 1503. līdz 1566. g. Viņa pareģojumi ir sakopoti grāmatā, un tie sastāv no siem notikumu atstāstījumiem, neminot laiku, kurā tas risināsies. Šie pareģojumi ir diezgan mīklaini, bet dažreiz tur minēti personu un vietu vārdi, kuri Nostradama dzīves laikā nebija pazīstami vai nebija ievēroti. Daudzi notikumi pasaulē arī tiešām norisinājušies tā, kā Nostradams tā attēlojis. Neizskaidrojamā kārtā Nostradams ļoti precīzi attēlojis dažus notikumus, kas norisinājās lielās Franču revolūcijas laikā.

Nostradama grāmatā atrodams arī kāds pareģojums, kurā teikts, ka tērauda vīru, kas valdīs Eiropā, uzvarēs dzelzs vīrs, kuru izvēlēs kāda liela valsts rietumos. Tā kā Staļina uzvārds atvasināts no krievu vārda „tērauds", bet Eizenhauera uzvārds no vācu vārda „dzelzs", tad daži no tā secina, ka Eizenhauers novembrī ievēlēs par prezidentu.

VĒSTULE NO EVAS PERONAS

Pirmo vēstuli no bijušās La Plata, kas tagad nosaukta par Evas Peronas pilsētu, saņēmis mūsu līdzstrādnieks. „Kāds no tautiešiem, raksta: „Dzīvē reti nākas piedzīvot, ka nekur neizkustēdamies no La Platas, es nu dzīvoju pilsētā Eva Peron jeb vienkāršāki — Peronievā. Pilsēta tinusies sērās, un dzērājii vairs nedzer, jo krogi ciet, uz kino arī neviens neiet, jo tos vairs nerāda, un mūzikanti aizbāzuši ciet savus pūšamos un atlaiduši stīgas čigām. Izvadot Evu Peronu pēdējā gaitā, visi argentīnieši nadzīgi stāvēja 12—20 stundas rindā, lai vēlreiz skatītu viņu un skūpstītu stikla zārku, ko pēc tam kāda sieviete ar suku tūdaļ noslaucīja, lai arī citi vartēju skūpstīt. „O, kas te būs kādreiz ko stāstīt ir bērnu bērniem!" pastāsta tautietis un vēstuli aprauj pusteikumos, jo, kas, zina, piemetina autors: „To visu var vēl kāds pārtulkot spāniski."

Uzslavas maģiskais spēks

Kādam Brodveja komediantam naktī brismīgs murgs. — Viņš sapnoja, ka stāsta anekdotus un dzied dziesmas pārpildītai auditorijai, kurā atradās tūkstošiem klausītāju, bet neviens no tiem nesmējās un neaplaudēja. „Kaut vai par simts tūkstošiem dolaru nedējas honorāra tā būtu elle zemes virsū," viņš teica.

Un ne tikai aktierim ir dziļa primāra vēlēšanās dzirdēt aplausus. Ikviens mēs bez uzslavas un uzmudinājuma pazaudētu ticību sev. Tāpēc mums visiem nepieciešamas divas īpašības — patikt saņemt uzslavu un prast tādu izteikt citiem.

Uzslavu vai komplimentu teicot ir jāatrod pareizā pieeja, pareizais ceļš un veids. Nav nekāds īstais kompliments uzslavēt kādu par viņa sasniegumu, kas ir acīmredzamā sakarā ar viņa darbu vien. Jālieto asprātība un oriģinālitāte. „Tā bija tiešām skaista un pārliecinoša runa, ko Jūs šovakar teicāt," kāda dāma teica reizi veikalniekam, „es varu Jūs iedomāties, cik spīdoši Jūs runātu, ja būtu advokāts." Veikalnieks nosarka kā skolas zēns, iedomādamies sevi spējīgu minētam amatam. Andrē Moruā reiz izteicās: „Generālis man pat nepateicās, kad es norādīju uz viņa spīdošajām uzvarām, bet viņa pateicība bija neizmērojama, kad dāma pieminēja viņa acu izteiksmīgumu."

Neviens, ne liels, ne mazs, nav tāds, kas neprastu pareizi novērtēt komplimentu. Anglu valodas profesors Viljams Felps stāsta. — Kādā karstā vasaras dienā es iegāju pārpildītā vilciena restorāna vagonā, lai ieturētu pusdienu. Kad apteksne man pasniedza saldo ēdienu, es tai teicu: „Zēni virtuvē šodien, droši vien, stipri cieš. Aptekšne manī pavērās izbrīnā." „Laudis nāk šeit un sūdzas par ēdienu, rūc par apkalpošanu un lādas par karstumu. 19 gadu laikā Jūs esat pirmais, kas izteic simpatijas virtuves personālam."

Tātad laudīm vajadzīga maza uzmanība, šādā uzmanībā jāieliek zināma sirsnība, kaş ir pamatnoteikums pareizai pieejai. Jo tikai sirsnība, nepiejaucot tai glaimus, dod komplimentam spēku. Uzslavas mākslas galvenie principi ir atrast cilvēcīgo vājadzību pēc tās, saprast teikt komplimentu ar sirsnību nogludināt ikdienas asās šķautnes, pieejot cilvēkam ar neikdienišķu pieskari. Un nekur nav tas tik izteiksmīgi kā laulības dzīvē. Vīrs vai sieva, kas īstā brīdī prot pateikt pareizo un piemēroto komplimentu, ir jau ieguvis īsto laulības apdrošinājuma polisi. Sievietēm šais lietās ir pareizais instinkts, jo viņas lūkojas caur dzīvi, tā sakot, caur savām sirdīm. Rakstnieks Mīrsons un viņa sieva Roze salaulājās 23. februārī. „Es nekad nealmiršīšu mūsu laulības dienu," teica vīrs, „tā ir vienu dienu pēc Vašingtona dzimšanas dienas." Un es nekad neaizmiršīšu Vašingtona dzimšanas dienu," atbildēja sieva, „jo tā ieskrītīs arvien vienu dienu priekš mūsu laulības datuma."

Kādā vakarā sērs Maksis Bīrboms kopā ar savu paveco sievu devās uz kādām teātŗa viesībām Londonā. Ierodoties viesību mājā, viņu aplenca skatuves un filmu skiastules, lai labvēlīgi ietekmētu kritiķi un karikatūristu. Sērs pagriezās pret savu lēdiju un teica: „Sievin, pameklēsim kādu vientuļāku stūrīti. Tu izskaties šovakar tik apburīga, ka es vēlētos palikt tikai tavā sabiedrībā."

Seviški bērni ir kāri uz uzslavām. Uzslavu trūkums bērnībā var pat manāmi grozīt viņu raksturu, kas var palikt visu viņu mūžu. Kāda māte atstāsta sekojošu gadījumu. — Mana mazā meita ir liela draiskule, tā ka es viņu bieži norāju. Kādu dienu tā tomēr bija uzvedusies pavisam nevainojami un nebija nekāda pamata vismazākam pārmetumam. Vakarā es viņu apguldīju un devos pie saviem vakara pienākumiem. Es pēkšņi dzirdēju šņukstus. Es atgriezos un atradu tās seju iespiestu spilvenā. Kad es jautāju pēc iemesla, tā starp šņukstiem pārmeta: „vai šodien es neuzvedos pietiekami rātni?" Šis jautājums, paskaidro māte, izgāja caur mani kā naža asmens. Māte bija arvien centīga mejteni norāt, kad tā bija izdarījusi palaidnības, bet kad bērns bija mēģinājis sevi savaldīt, tad mātei nav bijis neviena uzslavas vārda. Bērns bija nolikts, gultēt bez mazākās ievērības par viņa labo uzvešanos.

Šis pats princips — pateikt kādu laipnu vārdu — ir iedarbīgs uz visiem cilvēkiem visos vecumos. Lai kur arī sastaptos cilvēki, jāvalda zināmai uzmanībai vienam pret otru. Laipns raksturs arvien atradīs veidu palīdzēt ikvienam iejusties sabiedrībā un sajust, ka tas ir sabiedrībai neatņemama daļa. Kāpēc gan lai mēs neliktu citiem justies laimīgiem un justies līdzīgiem sabiedrības locekļiem? Tas nāktu par labu, ja mēs arvien atcerētos, ka „viens rozes zieds, dzīvam nozīmē daudz vairāk nekā vesels rožu kronis uz viņa kapa." Vienmēr jāpatur prātā doma, ka varbūt tu šo cilvēku redzi pēdējo reizi un ka tāpēc ir pamats viņam teikt komplimentu, jo vairāk tādas izdevības nebūs. Dzīve būs pašam un otram daudz bagātāka un skaistāka. Ja gleznotājs, mūziķis vai kāds cits mākslinieks pārdzīvo prieku, pasniegdams savu mākslas darbu publikai, tad ikviens, kam piemīt uzslavas māksla, lai neskopojas ar atzinību. Tas ienes siltumu un prieku sabiedrībā un dzīves trokšņainо gaitu pārveido. Arvien kaut kas laks būs sakāms par otru, tikai jāpamēģina. Bet mēģinot nevajaga tur ielikt vārdus un izteiksmi, kas komplimentu pārvērš par ironiju, jo tad mēs sasniegsim vēlamam rezultātam pretējo.

-is

ES VĒLOS KLŪT SKAISTA...

1) Jautājums:

Man ir normāla sejas āda un līdz šim ļoti tīra. Tikai pēdējā laikā starp uzacīm un uz zoda parādās atseviškas pūtītes, kas 3 vai 4 dienu laikā stipri pieaug apmēros un ir sāpīgas. Dažreiz var izspiest dzeltenu, strutveidīgu šķidrumu. Ja es neaiztieku, tad pēc nedaudz dienām tās drusku saplok, bet arī nenozūd, un zem ādas vienmēr varu sataustīt graudveidīgus, sāpīgus sacietējumus. Nezinu, ko lai iesāku?

2) jautājums:

Jau 20 gadu vecumā man parādījās pirmie sirmie mati, un tagad ar katru gadu to paliek vairāk. Vai bez krāsošanas ir kāds līdzeklis, kā atgūt sirmiem matiem dabisko krāsu?

Silva, Montreālā.

1) Diemžēl, ir neiespējami atbildēt uz jūsu jautājumu, neredzot minētos izsitumus. Pielaižu, ka šeit varētu būt jautājums par kādu ādas slimību un ieteiktu griezties pie ārsta—speciālista.

2) Diemžēl, nav atrasts vēl līdzeklis matu dabiskās krāsas atgūšanai bez krāsošanas. Variet lietot tā sauktos krāsu šampūnus, ko viegli lietot pašai, ar matiem arī jauku, spožu krāsu un apslēpj sirmumu.

Elza Pērkone.

Laipni lūdzam lasītājas jautājumus skaistuma kopšanā iesūtīt mūsu redakcijai. Atbildēsim tuvākajos numuros.

ALFRĒDS ALKSNIS 50 GADNIEKS

Jubilārs A. Alksnis ar saņemtajām balvām

Savu 50. dzimšanas dienu 1. augustā Vācijā, Gautingas sanatorijā, nosvinēja Latvijas Nacionālā Teātra aktieris un režisors Alfreds Alksnis.

Gaviļnieku agrā rīta stundā sumināja daudzie apsveicēji ar latviešu tautas marša skaņām un ziediem.

Latviešu komiteja līdz ar DV vietējo nodaļu vakarā Gautingas sanatorijas raidītāja telpās rīkoja godināšanas aktu, kuŗu pārraidīja visiem sanatorijas iemītniekiem. Svinības ievadīja Kultūras nozares vadītājs A.Bočkis, sniedzot gaviļnieka Alkšņa dzīves un darba apskatu. Svētrunu un sveicienus ev.-lut. draudzes vārdā teica mācītājs P.Brencis. Gautingas sanatorijas slimnieku vārdā gaviļnieku sveica Latviešu komitejas priekšsēdis A.Endziņš, pasniegdams atmiņai latviskā rakstā darinātu šķīvi DV saimes vārdā sveica vietējās nodaļas priekšnieks J. Veiss pasniegdams mākslinieciski zīmētu adresi. Sanatorijas latviešu raidstudijas darbinieku vārdā savu režisoru apsveica J. Austrums ar atmiņai veltītu adresi un latvisku alus kausu. Skaistus rožu un neļķu saišķus pasniedza sanatorijas tautietes.

Rakstveida sveicienus gaviļnieks saņēma no teātŗa mākslas kritiķes Paulas Jēgeres-Freimanes un daudziem draugiem un cienītājiem.

Godināšanas aktu ar mūzikas priekšnesumiem un deklamācijām kuplināja pianiste M.Nāruna, A.Salmanoviča, V.Kriškāne, J.Austrums, G.Liepiņš un J.Upmanis.

Gaviļnieks Alfreds Alksnis dzimis Rīgā, 1902.g. 1.augustā. Piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās skolnieku rotā un 9. Rēzeknes kājnieku pulkā. Apbalvots ar Latvijas atbr. kara dalībnieku medaļu un Atzinības krustu.

Teātŗa mākslu studējis Zeltmata drāmatiskos kursos un režiju kā Kultūras fonda stipendiants Parīzē „Odeona" teātrī un pie Francijas slavenajiem režisoriem Louisa Jouveta, Charles Dullen, Gastona Baty un Pitojeff'a.

Skatuves gaitas sācis Valmieras teātrī 1923.g. februarī, bet jau 1924.g.rudenī mēs gaviļnieku redzam uz Latv. Nacionālā Teātŗa skatuves Rīgā, kopā ar mūsu veciem teātŗa veterāniem A.Mierlauku, B.Rūmnieci un citiem. Sākot ar 1933.gadu ir Latvijas Nacionālā Teātŗa režisors.

Bez skatuves darba A.Alksni redzam arī valsts un sabiedrisko darbinieku rindās. Viņš vada Kultūras un mākslas nodaļu; ir ločeklis Kultūras fonda mazajā domē; Starpresoru un Draudzīgā aicinājuma komisijās; Latvijas mākslinieku savienībā sekretārs un Aktieru arodbiedrības valdes ločeklis.

Šodien savas trimdas gaitas A.Alksnis vada Gautingas sanatorijā strādādamies un brīvā laikā iestudējot raidījumus sanatorijas latviešu grupai.

A. Bočkis

OTRĀ TAUTISKO DEJU KOPA TORONTO

Jau jūlijā DV namā sanāca bariņš jauniešu, lai padejotu savu prieka pēc. Tā pamazām izveidojās otra tautisko deju kopa Toronto, kas komplektējas no bijušajiem Anglijas dejotājiem. Šo kopu vada Z. Šuriņš, kas jau strādā šai darbā kopš 1938. gada, tātad — vadītājs ar ilggadīgu praksi. Šuriņš bija tautisko deju vadītājs Londonā (Anglijā), un jaundibinātajā kopā ir dejotāji no Londonas un Bradfordas kopām.

Tagad tuvojas I Kanadas latviešu dziesmu diena, kurā piedalīsies abas Toronto kopas — „Dižda ncis" un jaunā „Sakta". Rodas jautājums, vai bija vajadzīgs paralēlisms? Bet ir tā, ja reizi cilvēks pie kaut kā pierod, tad atradināties ir grūti: Tā nu tas ir ar Anglijas dejotājiem. Viņiem patīk un gribas dejot, tāpēc viņi dzied seno tautas dziesmu:

Lūdzami, lautiņi,
Par launu nenemiet,
Mums būs dancoti,
Jums skatīties.

Iebraucējiem no Anglijas ir grūti iekļauties šejienes latviešu sabiedriskajā dzīvē, viņi jūtas kā nepiederīgi šai sabiedrībai. Anglijā dzīve un darba apstākļi bija grūtāki nekā Kanadā, varbūt tieši tādēļ Anglijas latviešos valdīja lielāka sirsnība. Katrs, kas tur dzīvoja, zināja un juta, ka viņš pieder tai sabiedrībai, ko veido latviešu strādnieki (Anglijā varēja būt tikai strādnieki!). Šeit viņi iebrauc kā svešinieki, jo nav veidojuši un palīdzējuši augt šejienes sabiedrībai. Tāpēc nav brīnums, ja kopā turoties ir vieglāk ieiet šai sabiedrībā nekā atsevišķam individam. Tā nu Bradfordas un Londonas dejotāji grib ieiet Kanadas latviešu sabiedrībā kā pilnvērtīgi locekļi, un tādēļ nodibinājās šī otrā kopa, ne lai šķeltu, bet lai dotu iespēju vienoties.

Š. g. 15. augustā visi kopas dalībineki sanāca, lai pārrunātu savu turpmāko darbību un dotu kopai vārdu, izraugot „Sakta".

„Sakta" darbosies DVF paspārnē, un kopas galvenais mērķis ir saglabāt jauniešos visa latviskā mīlestību, prieku dzīvot un strādāt.

Indra Gubiņa

Kopas dalībnieki. Foto J. Kreilis.

Mājvieša visu tautību un ticību jaunatnei

(Pārnesums no 3. lpp.)

Seviški tā nodomājusi rūpēties par jauniebraucējiem, kuriem būtu vajadzīgs kāds atbalsts, uzsākot savu dzīvi Kanadā. No š. g. 1. jūnija līdz 31. augustam, St. Džordža anglikāņu baznīcas draudzes zālē, 205 John St., Toronto, TOC H noorganizējusi Studentu—strādnieku nometni dažādām tautībām. Nometnes iemītnieku starpā ir arī daži latviešu studenti. Par uzturu un gultas vietu jāmaksā $7.— nedēļā. Šīs nometnes nolūks — radīt kristīgi—draudzīgu saimi, kas dažādās nodarbībās un diskusijās pavada savu brīvo laiku pēc ikdienas darba. Organizācija nolēmusi izveidot mazu mēchanisku darbnīcu, kur interesenti varētu mācīties un arī piepelnīt savā brīvajā laikā.

Nometnes telpās jaunieši, kā iemītnieki, tā viesi, var spēlēt galda tenisu, šahu, volejbolu, bedmintonu, kā arī trenēties boksā.

Līdz 31. augustam interesenti katrā laikā var apmeklēt šo nometni vai arī saņemt informāciju pa tālruni WA 6478. Pēc 31. augusta — TOC H mītnē — 614, Huron St., tel. KI 0840.

T. K.

MŪSU BĒRNIEM

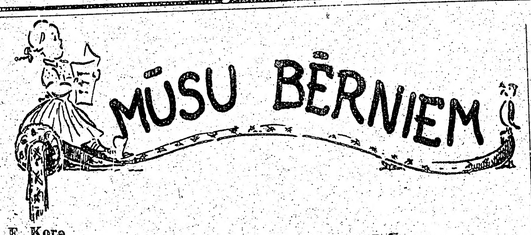

E. Kore

VELNA AKACIS

Tīnīte nemaz negribēja stiepties gaŗāka. Kā apaļa podziņa viņa ripoja pa lauku un pagalmu, tik vien pamanāma no gaišās matu kodeļas, kas vilnīja tai ap galvu.

Kā no tekatnītes gadiem Tīnīte šķita vairs lielāka neaugam, mātei par lielām lielām rūpēm.

„Kas no tevis, tādas knīpeles būs? Ne lāga ganu meita, nedz slaucēja, tevi jau jērēns ar purnu apgāzīs, ne vēl govs," māte gaudās.

Meitenei jau lūpa stiepās gaŗa, bet vecaistēvs aizstāvēja bērnu.

„Līdz pirmajai desmitij vēl gadi trīs četri, gan izaugs meita kā egle; vai nav redzēts?"

Otras lielās rūpes mātei bija Tīnītes mati. Kā spītēdami mazajam augumam, tie, viņos vīdamies, bija meitenei jau līdz viduklim.

Nebija mātei vaļas ik rītu, ik vakaru noņemties ar sukāšanu un pīšanu; jau dažu reizi viņa grasījās ņemt aitu cērpamās dzirkles un nošņāpt biezos matus.

Tad vectēvs atkal bija klāt:

„Liecies nu mierā! Mati bērnam koši kā kviešu druva, ne jau katram Dievs tādus piešķir."

Dažu dienu Tīnīte skraidīja matiem kā zelta liesmām ap galvu plandoties, jo pašai vēl tik daudz izmaņas nebija tos sakopt.

No gaišās galvas vien kaimiņi pazina Tīnīti.

„Tā Vagaru Kristīne, kas tur ap grāvmalēm bizenē, laikam jau ogas lūko," sprieda citsētu saimnieks.

Pilnā vārdā par Kristīni mājā neviens Tīnīti nesauca. Tikai ja viņa bija nedarbos bijusi, tēvs bargi uzsauca:

„Kristīn, atnes kaķa peramo žagaru!"

Un Tīnīte, tad gan zināja, kuŗš šoreiz tas peramais.

Tādas nereizes visbiežāk atgadījās, kad bija aizmirsies darāmais. Mātes sūtīta, Tīnīte laidās kā vējš, bet, gaŗaliņu paskrējusi, kauna acīm nāca atpakaļ — pilnīgi un pavisam bija no prāta ārā, ko māte likusi.

„Diez', vai tas matu biezums nespiež bērnam galvu, ka neatmin ne sacītā, ne vēlētā," māte guģojās, ar kaimiņu veco saimnieci katra savas rūpes un raizes pārcilādamas. „Būs un būs tās krēpes jānem nost, lai bērns tiek pie gaišāka prāta."

„Nesaki, šomāt', negrēko. Tavējā vēl šūpulī ņīkstēja, jau mans Jurēns ganos dzina, tava jau grāmatā zīmes pazīst, ko mans? Bazničā grāmatā gan skatās, dziesmas dziedāt līdz nevar. Par savējo esi bez bēdu."

Tā Tīnītes mati auga gaŗāki vien, un meitene pati centās tos kaut vai galvas autiņā savīkšt, lai acīs nelien ogojot.

Šovasar māte bija gluži nevaļīga, tā vien likās, ka viņa nemaz vairs neredzētu Tīnītes. Viņa pat nebārās, lai diezin cik vēlu meitene bija kļainājusi pa āru.

Rudzu pļaujamā laikā māja bija tukša, visi bija druvā, tikai vectēvs kaut ko rušināja rijas priekšā, un Tīnīte ganīja savas ciekuru gotiņas pie kliņģerīšu dobes. Viņai bija jāuzrīko laidars savam ganāmpulkam, te atskanēja vectēva balss:

„Skrej mudīgi uz lauku pie tēva, Tīnīt, un saki, lai tūlīt nāk mājā. Saki, lai nekavējas!"

Rudzu druva bija aiz Cīruļu kalniņa. Jau iztālēm bija dzirdāma labības plāvēja vienmērīgā dūkšana. Uzskrējusi kalniņā, meitene redzēja tēvu sēdam mašīnas augstajā krēslā, kurlais Ādamiņš un ganu Dorīte abi sēja kūļus, mātes nekur neredzēja. Atupusies laukmalā, Tīnīte gaidīja līdz pietuvojas tēvs.

„Lai tu nākot mājā, tēt," viņa sauca, bet tēvs, pamanījis meiteni, nolēca no augstā sēdekļa, pakliedza Ādamiņam, lai pievāc zirgus, un pats paskriešus devās mājup.

Adamiņš nekā nebija dzirdējis, bet zirgus vienus pamestus redzēdams, pienāca un sāka ap tiem čubināties.

Tīnīte krietnu brīdi pakavējās pie plāvējiem. Ar Dorīti viņai arvienu bija daudz ko runāt.

Dorītei bija īsas, īsas kājas, iedama viņa šūpojās un mētāja galvu kā lelle, bet rokas viņai bija veselas, un viņa arvien bija miliga.

„Par ko tēvs tā sabijās, Dorīt?" Tīnīte jautā, „un vai tev patīk tā locīties visu dienu?"

„Kas t' nieku ko nelocīties, nav jau tālu līdz zemei," Dorīte smejas, „nāc šu, raug, cik skaistas zilas rudzu puķes, un te magones."

Tīnīte lasa puķes, rugāji asi duŗas kailajās pēdās, bet Dorīte pamāca, kā kāja liekama, lai izvairītos.

„Iešu nu mājā, Dorīt'," meitene dodas pa teciņu gar laukmalu.

„Pa brikšņiem neej, ka netārps neiecērt," nokliedz Dorīte.

Taka vijas kalnup, laižas lejup, pagriežas gar izsīkušu strautiņu, sazarojas un līkumo tālāk. Tīnītei patīk baltie gludie oļi strauta gultnē. Salasījusi pilnas saujas, viņa tos saškiro pēc lieluma, tad viņa parušinās siltajās smiltīs, lūko iestādīt apvītušos ziedus, tad pamet rotaļu un iet tālāk.

Bet tālāk pagājusi, viņa brīnās, kur te gadījies tāds svešs liels bērzs, kam zari nolīkuši kā aizlauzti.

Pagriezusies atpakaļ, kur bija Dorīte, Ādamiņš un zirgi, viņa redz svešu mežu, neredz vairs Cīruļu kalniņa, un apmulsusi paliek stāvot. Laikam gan viņa būs pagriezusies pa citu taku, tāpēc viņa apsviežas apkārt un steigšus vien dodas atpakaļ.

Vai viņa ir gājusi ilgi vai neilgi, vai viņa atkal ir pagriezusies kā nevajag, bet priekšā atkal ir lielais bērzs un mežs, kas šalko kā biedēdams.

No kāda ciņa izspurdz putns un, nejauki brēkdams, griežas apkārt, palido gabaliņu un griežas atkal. Tīnīte sabīstas. Ko nu lai dara un kurp lai iet? Viņa pakāpjas uz cintiņas un skatās. Priekšā ir cinaiņa pļava, bet tai kaut kas vizuļo un laistās brīnumaini spožs. Viņa paiet tam spožumam pretī un redz, ka tā ir ūdens lāma, savādu taukainu spīdumu pārvilkusies, čaukstošu zāļu stiebru apņemta.

Vai tik tas nebija velna akacis, par ko reiz bija stāstījusi Dorīte?

„Ko niekus bērnam lej ausīs, biedē vien," vecaistēvs bija aprājis Dorīti, dzirdēdams viņu pieminam akaci. Bet Tīnīte vairs nebija atstājusies un tikām bija mākusies virsū, līdz beidzot Dorīte bija izstāstījusi:

„Tur bijis reiz puisis, tas gribējis atrast velna noslēpto naudu. Un tā nu gājis un gājis, līdz uzgājis velna aci, tas bijis ūdens purva vidū, kur velns paglābis savu zeltu. Bet nakts vidū viņš spīdinājis to, slidinādams pa ūdens virsu. Kas pašā pusnaktī pasmeltu, bagāts tiktu visam mūžam. Puisis noliecies, jau bijis klāt ar plaukstu, jau jutis pirkstos zelta ripuļus, te iedzidējies gailis, velns aizcirtis ciet savu aci, ne zīmes vairs, ne miņas, kur tā bijusi, tik purvs un dumbrāis visapkārt."

Par to nu Tīnītei bija ko domāt. Ja viņai gadītos uziet velna zeltīto aci, ko gan visu tad varētu nopirkt. Kokus jaunai istabai, par ko tēvs runāja un sūrojās, ka trūkstot naudas. To tālo baznīcu ar visu augsto torni, Zediņu lielo bumbieri, kuŗai tik saldi augļi. Ai, un vēl daudz, daudz iekārojamu lietu. Bet tā jau bija tikai pasaka, un tāda akača varbūt nekur nebija. Taču, kad Tīnītei uzbruka bēdas ar saplēstu piena krūzi, vai savazātu mātes baznīcas drāniņu, tad viņa allaž pabēgās domās par velna aci, ar kuŗas zeltu visas nodarītās vainas bija izpērkamas. Kad bēdu reize bija gaŗām, aizmirsās arī akacis.

Bet nule viņa skatījās zibšņainajā ūdens lāmā, kas šķita aicinām tuvāk.

Paspērusi soli, Tīnīte sabijusies juta, ka kājas iegrimst siltā dumbrā. Izcīnījusi laukā vienu pēdu, viņa pūlējās izvilkt otru, bet tas neizdevās. Tikko viena kāja bija izcelta, otra grima dziļāk, jau tā bija līdz celītim, jau lindraciņš bija nejaukas rāvas notaškīts. Tā vien likās, ka kādas ļaunas rokas vilktu dziļumā.

„Uz cinīša atsperies, uz cinīša, un ķeries ek, pie krūma," kāda balss sauc, un Tīnīte pacel izbailu pilnas acis.

Otrpus akača stāv kāda sieva zaraino bozi rokās un izskatās gluži kā pasaku grāmatā redzētā ragana.

Ko gan citu mazā meitene lai dara, viņa sāk raudāt pilnā balsī.

„Pag', pag', iešu tev preti, nekārpies vairāk, turies pie krūma."

Laipodama pa kuškainiem ciņiem, vecā sieva pietuvojas Tīnītei un, pamācījusi, kā jālēkā no cintiņas uz cintiņu, izvada to pāri mūklājam.

Viegls šis gājiens nav, cik reižu Tīnīte ieplunkš pašā melnajā rāvā, acis tai piešķīdušas dubļu, mati atrisuši, kāju stilbi nobrāzti sarkani.

„Pirmāk domāju, vai meža nagaža purvā likājas," vecā sieva smejas, „nu redzu, esi tepat Vagaru Zeltmatīte. Kur tad te viena velna piedurvē iemaldījies? Vai tēvs, māte tevi kur sūtīja?"

Atguvusies meitene redz, ka vecenītei ir laipnas acis un balts bārdas kuškītis zoda galā, pēc raganas viņa nepavisam neizskatās. Tad viņai tiek viegla sirds, un viņa izstāsta visu, arī to, par savām bēdām un velna zeltu.

Noklausījusies bērna stāstu, vecenīte smaida, savu zaraino nūju paglaudīdama.

„Labi gan, ka es te uzgadījos. Velna akacis ļauna viltus pilns. Cilvēks, kas laistīgajā veldzē ielaižas, pazūd bez miņas, noburbuļo vien velna negantie smiekli. Un zelts jau arī tas nav, kas tur acis māna, vecos laikos varbūt bijis, nule ļaudis teic dzelzs vižņi esot, kas tur pa virsu vizuļo kā varavīksne. Bet nu iesim, bērns, laikam tevi par Kristīnīti sauc? Skat, saulīte jau aiz kokiem. Man ceļš uz to pusi, aizvedīšu tevi līdz Zediņu robežai, kur tu savas mājas jumtus vari redzēt, tad jau gan tālāk zināsi."

Kad Tīnīte ieraudzīja vītolu pie pirts akas, vinai atkal nobira asaras: Bija taču atkal bēdu reize, jo diena bija jau vakarā, un nebija vairs sapņa par zeltu, ar ko visas vainas bija izpērkamas.

Pie istabas durvīm viņa apstājās. Visapkārt bija tāds savāds klusums, ka raudas pašas no sevis spruka pār lūpām.

„Kristīn" tā bija tēva balss, un Tīnīte sakņupa mazmaziņa. Viņa zināja, ka pirmais vārds būs: Kur tu biji tik ilgi? un tad — nu, tas jau zināms, kas tad būs. Bet šoreiz viss iznāca citādi.

Tēvs pacēla viņu rokās un smiedamies ienesa istabā pie mātes.

„Skaties nu, Tīnīt, kas mātei blakus gultā, tas ir tavs brālītis."

Tīnīte skatās un skatās un nevar atskatīties, cik jocīgs ir tas mazais cilvēciņš, ko māte tik mīļi apņēmusi ar roku.

Ar otru viņa atglauž Tīnītes sapinkājušos matus no meitenes vaidziņa.

„Tu nu esi mana lielā," viņa saka, un viņas acis ir tik spožas un skaistas kā saules, „tev nu pašai jāpin bizes, būs arī jāpalīdz šitas mazais brēkulis šūpot."

Tīnīte tikai māj ar galvu un, smejas, cik tas gan būs jauki!

„Bet kur tu biji?" pēkšņi tēvs jautā, un viņa piere savelkas bargā, „jau gribēju iet meklēt. Dorīte malu malas izskraidīdama, kam neatsaucies, kad ūjināja?"

„Biju pie Veina akača, tēt. Bet zelta viņam vairs nav, tikai dzelzs. Un zini, tēt, es jau nemaz tā zelta vairs negribu, kad man ir brālītis," Tīnīte steigšus stāsta, un tad viņi visi trīs priecīgi smejas, bet mazais brālītis vaiksta savu sejiņu, it kā arī viņš gribētu smaidīt.

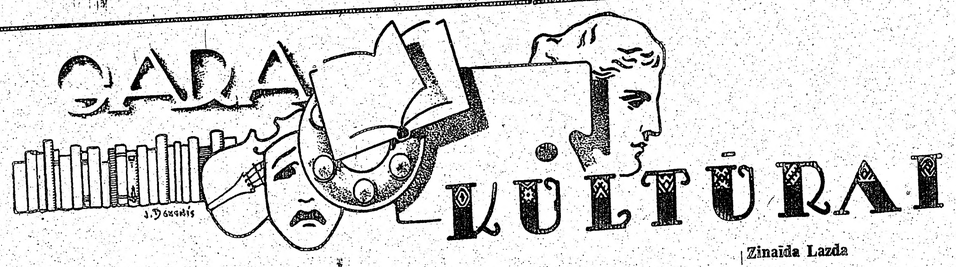

Margarita Kovalevska

Jānis Jaunsudrabiņš

BALTĀS GRĀMATAS AUTORA 75 G. JUBILEJĀ

Tās ir senas, pavisam senas atmiņas ar kamanu zvārgulu triziņiem un ziemīgu sudraba gaismu visapkārt. Tie ir tālas pilsētas dūmeņi un torņi, kas duras zemos mākoņos — uz jumtiem birdinās sniegs.

Esmu ciemos pie tēva radiem Rīgā. Istabās smaržo āboli, kraukst zobos piparkūkas. Ir Ziemas svētku brīvlaiks. Man iedāvināta Jāņa Jaunsudrabiņa Baltā grāmata. Lasu un reižu reizēm to apgrozu rokās. Sniega zilbīgais spožums klājas pāri grāmatas lapām, gaismo illustrāciju tēlojumam Dinaburga. Mana piparkūka nobirdina drupatiņu. Tā uzkrīt grāmatas varonim tieši Jankam uz pakauša. Un tā sagadās — pētu Jaunsudrabiņa rokas zīmētā Janka galvu. Neviena mazākā Jaunsudrabiņa grāmatiņa nav bijusi tik tuva manai sirdij kā Baltās grāmatas Janka bez matiem, es viņu nu kā lielu vīru un rakstnieku nevarēju citādi iedomāties kā tikai ar bārdu. Tāds viņš ir, un tādam viņam jāpaliek uz visiem laikiem.

Bet Jānis Jaunsudrabiņš nogrieza bārdu. Nezinu, kā atbalsojās šī izdarība citos viņa cienītājos, mani tas galīgi satrieca. Dzirdēju stāstām — jauns un svešs kungs nu staigājot pa pasauli. To nevarēja piedot, es nevarēju pierast pie rakstnieka jaunā izskata. Tas vairs nebija mans Jānis Jaunsudrabiņš, tas bija tikai viņa vārda brālis. Un šis otrs Jānis Jaunsudrabiņš rakstīja citādas grāmatas: Neskaties saulē, Jaunsaimnieks un velns; Dailes teātris rādīja viņa lugu Invalīds un Ralla. Nacionālais — Jo pliks, jo traks.

Gadi ripinājās tālāk cauri vasarām un ziemām, cauri kara trokšņiem, bezjēdzībām un juceklīm, un ieripoja Vācijas bēgļu nometņu barakās. Šajos pelēkajos gados, kas mala un grauza cilvēku iekšpusi un pārvērta tos par blaurīgiem lergas dzērājiem, strīdīgiem un sūdzētājiem, pārvērta par vēdera rūpju tārpiem, kas domāja un urbās tikai pārtikas devu liesumā un kožu sabēstās UNRRAS lupatās, man uzplauka kāda brīniška diena un vakars.

Angļu joslas Preses biedrība rīkoja Libekā Rakstnieku dienas. Tas bija 1947. gada 4. oktobrī, Latviešu teātra zālē, Mēzenes nometnē. No Flensburgas turpu brauca Pāvils Gruzna, Hugo Krūmiņš, un es viniem līdzi. Jā, es gribēju ievilkt krūtīs svaigu gaisu, gribēju īsti dzīvot šai dienā, un vakarā lasīt savu darbu. Varbūt tā bija pārdrošība no manas puses, bet arī vienīgā saliņa, kurai piestāt un glābties. Pāvils Gruzna drošināja, un priekšnieks Olģerts Liepiņš nēma savā gādībā. Bet, kad ieradāmies Libekā, man noplaka dūša. Olģerta Liepiņa istabā stāvēja, grozījās un sarunājās Jānis Veselis, Emīls Skujenieks, dīvainu acu skatu Aleksandrs Plensners, Mintauts Eglītis, paskarbais un smīnīgais Ēriks Raisters un citi, un istabiņas šaurībā viņi izskatījās lieli un gari, viņu balsis spēcīgas un drošas. Bija saiūta, it kā es atrastos kādā redakcijā — redaktori, kritiķi, rakstnieki ar vārdu, trūka tikai rakstāmmašīnas klaboņas, tālrunu tarkšķu. Nē, mana dūša sadila tik plāna, ka pateicu: lasāmais nav paņemts līdzi, būšu tikai klausītāja.

Un tomēr vakars manam mūžam izvērtās par kaut ko neaizmirstamu. Es pirmoreiz pavisam tuvu redzēju Jāni Jaunsudrabiņu. Patiesību sakot, vispirms savas iekšienes mulsumā izdzirdu viņa balsi, un tikai tad acis pacēlās pret runātāja seju. Viņš lasīja tēlojumu Debesu kalnā. Balss plūda atraisīta un izlīdzināta, bez lieka skaluma un skarbuma, tajā neiedegās kaislība, neiemutuļoja dusma vai neielīda pieglaudīga mīlība, kāda tā dažkārt dzirdēta, dzejniekiem savas vārsmas skandinot. Viņa balss neuzmācās, negāja arī garām — tā bija rāma, skaidra, pārlaicības apdvesmota balss Debesu kalnā. Tā atvērtā logā plūst tīrs gaiss. Neviena putekļa vai gruža. Neatminu, kur reiz esmu dzirdējusi sakām — dvēseļu sanatorija, nu sajutu, ka šī balss plūst dzirdē, nervu stīdziņās, un krūtis nogulstas miers, labs, labs miers, un rāmā balss ir manai dvēselei sanatorija.

Flensburgas plāno sienu un šauro istabu laužu biezputrā katru dienu vēlētos dzirdēt viņu savā tuvumā. Es neizliekos, nepārspīlēju, patiesi šķita — ap Jāni Jaunsudrabiņu plešas ziemīgas dienas gaisma, viņa sirmajos deniņos ieslēpies Baltās grāmatas mazais Janks un viss tas gaišais un jaukais, kas šķita nogrimis pagātnes dienās — tur mājās.

Sāku vērot Jaunsudrabiņa seju. Ak Dievs, domāju, kādu grēku viņš darījis, turpat pusmūžu nostaigādams ar bārdu! Labi, kā laikus attapās to nocirpt. Tā bija jaunekliga, kalsna, smalku vaibstu seja, un, Konstances Mīkelsones vārdiem izsakoties, tajā zaigoja dvēseles greznība.

Sevī pateicos Pāvilam Gruznam un Olģertam Liepiņam, kas, paši nezinādami, uzdāvinājuši man no jauna Jāni Jaunsudrabiņu. Vēl tagad pateicos, jo tā vienīgā reize, kad esmu pat runājusi ar viņu. Atminu, vēlāk, pie vakariņu galda atradu brīdi piesēst Jaunsudrabiņam blakus. Viņš stāstīja, es klausījos. Viņš runāja ar citiem, bet tas bija vienalga, mani plūda viņa balss. Gribējās zināt viņa jaunekļības un gaišuma noslēpuma atslēgu. Jānis Jaunsudrabiņš smaidīja un minēja ūdeni, sauli un gaisu. Viņš esot ūdeņu cilvēks. Laikam pārteicās — viņš taču Debesu kalna cilvēks.

Pārvedu Flensburgas pelēcībā viņa dāvāto grāmatu Ganos, rakstnieku dienas pieminai. Vāka zīmējumā latviešu cūkganiņš. Baltās grāmatas atblāzma svešumā.

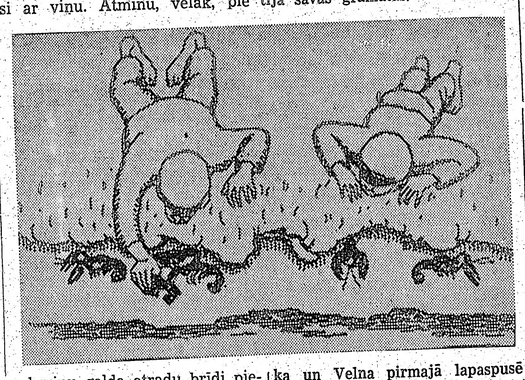

Gadus vēlāk mana baraku dzīve ritēja pie Ziemeļu jūras, Sengvardenā. Un tur savam priekam saņēmu Jaunsudrabiņa pirmās vēstules. Viņš vēlējās kādu manu mazu zīmējumu, pavisam mazu: „Zvēru pie savas bijušās bārdas, ka likšu to steigšus ierāmēt un turēšu savas jaunās mītnes vislabākajā vietā.“ Abi — bārdas un šo dienu Jaunsudrabiņš vēlas manu darbu. Ko gan lai zīmēju? Ganiņu? Bet to tik jauki dara viņa paša roka.

Un vēstulē viņš stāstīja, ka pārcēlies uz dzīvi mazā vasarnīcā, skaista ezera krastā. Ziviš, mežā ogas un sēnes. Šai mājvietai ar laiku Jaunsudrabiņš deva vārdu — Mēnesnīca. Laikam tur aizvien tāda Debesu kalna spīdekļa gaisma.

Manu gadu riteņi ieripināja dzīvi purvaina apvidus meža dziļumā, pie stirnām un sēnēm un kausliģiem ukraiņiem. Mēs bijām atgriezti no pasaules, tikpat kā iegūti meža sūnās. Un tad atkal tas bija Jānis Jaunsudrabiņš, kas gribēja man darīt prieku, viņš sūtīja savas grāmatas. Jaunsaimnieka un Velna pirmajā lapaspusē viņš ar savu parakstu otru reizi apstiprināja, ka ir „mežu un ūdeņu cilvēks.“ Tik jauki ar savu gaismu viņš mācēja pārsegt arī mana purva meža sēnes un ogas.

Taču reiz, pēc Jāņu dziesmu izskaņām, saņēmu ēnainus vārdus: „Mēs šogad nedzirdējām neviena līgo, jo bijām vieni vāciskajā darbdienā. Atnāca tikai daži sveicieni pa pastu.

(Nobeigums 8. lpp.).

Zinaīda Lazda

JŪRAS PUĶES

Jūras puķes, viļņu vēdas,
Ūdens dzelmju skats!
Šūpojas pie klinšu grēdas
Turēdamies mats.

Baltas, sārkas, zaļas acis
Valā vērušās.
Skūpsta vilnis, dzīlēs placis,
Nenotveramas tās.

Ziedi, sapņi, asins stādi,
Dieva brīnums dzīvs.
Kādas zīmes tu mums rādi,
Jūras dziļums spīvs.

Jūras puķes, viļņu vēdas,
Šūpodamās zied.
Un tu mēms pie klinšu grēdas
Karsto pieri spied.

Tālivaldis Ķeniņš

I. Kanadas latviešu dziesmu dienu ievadot

Pēc pāris nedēļām Kanadas latviešiem būs sava pirmā Dziesmu diena. Uz šo principā teicamo notikumu, tomēr ar bažām raugās ne viens vien dziesmu draugs, kas piedzīvojis spožas šāda veida manifestācijas iepriekšējos gados Vācijā un Anglijā, nemaz nerunājot par mūsu dižajiem dziesmu svētkiem Latvijā. Kā gan iespējams sagatavot dziesmu dienu bez koriem?

Šāda paradoksāla jautājuma priekšā dziesmu dienas organizātori bija nostādīti Kanadā. Ja latviešu koŗi Kanadā līdz šim ir bijuši tikai pāris, tas manuprāt pierāda, ka dziesmu gars šo svētku iniciātoros ir bijs spēcīgāks nekā pašā dziesmotā saimē. Uz šo ačgārno situāciju tiku jau savlaicīgi norādījis dziesmu dienas organizācijas sākumā pirms pusgada.

Tomēr, iespēja saņākt kopā, dziedāt mūsu iemīlotākās koŗa repertuāra dziesmas, reizi atkal piedzīvot, kaut daļēji, dziesmu svētku īpašmīgo atmosfairu, ir sadūšinājusi, ierosinājusi labu skaitu koŗa dziesmas entuziastu, kuŗi līdz šim šādu vai citu apstākļu dēļ ir stāvējuši malā. Īsā laikā nodibinājušies vairāki jauni koŗi, mazākas vienības, vai pieteikušies individuāli dziedātāji, kas komplektējas it īpaši Ontario provinces dienvidrietumu daļā. Par virsdiriģentiem aicināti aktīvākie koŗa dziesmas karoga nesēji Kanadā, komponisti Ērika Freimane un Jānis Cīrulis. Viņu vadītie Toronto „Dainas“ un Hamiltonas Latviešu B-bas koŗi arī sastādīs jaukto kopkoŗu kodolu.

Šīs pirmās Kanadas dziesmu dienas Mūzikas komiteja acīmredzot nav bijusi pārāk pieprasīga, jo izvēlētās jaukto koŗu dziesmas, kā „Gaismas pils“, „Rīgā pirku“ u. c. visnotaļ pieder pie to dziesmu klāsta, ar kuŗām katrs dziedātājs savā laikā būs iepazinies. Tas pats sakāms arī par iemīļoto, bet stipri vien pavalkāto Jurjāna kantāti „Tēvijai“, kuŗu Herta Lūse ar savu solo dziedājumu droši pacels pāri ikdienīška varējuma anonimitātei. Arī vīru koŗa dziesmas (Vītola „Nakts“, Feila „Vai māmiņ“ u. c.) pat ātrā laikā samācītiem dziedātājiem, liekas, pārāk lielas grūtības nesagādās.

Ar to es tomēr negribu apgalvot, ka šī dziesmu diena mums dos kādu izcilu mūzikālu baudījumu, pārliecinās mūs par latviešu koŗa mākslas paliekošām vērtībām, kā tas, piemēram, bija ar pagājušā gada Anglijas dziesmu svētkiem Londonā. To nevaram cerēt sagaidīt, un tas arī žēl, ka dziesmu dienas esence — mūzika šoreiz būs vairāk atstāta gadījuma, es gribētu pat teikt — laimes ziņā. Tomēr katrreiz nepieciešams uzsākt, lai ko darītu un kamēr Anglijai 1951. g. dziesmu dienas bija jau trešās, Kanadai tas ir pirmsākuma eksperiments, sava veida izmēģinājums un spēku pārbaude, kas liecinās mums par to, vai 1953. gadā būs vai nebūs iespējams rīkot dziesmu svētkus plašākā mērogā un šī vārda īstā nozīmē.

Reizē ar to gribētu arī uzsvērt, nenovērtēt par zemu citu šādas dziesmu dienas aspektu, proti, šāda notikuma nozīmi tīri nacionāli—tautiskā plāksnē. Neaizmirsīsim, ka dziesmu svētki Latvijas apspiestības gados ir allaž bijuši liels patriotisks stimulants, sasaukšanās tiem nacionāliem elementiem, kas ticēja latviešu dziesmas un gara kultūras patstāvībai un spēkam. Fakts, ka I. Vispārējos Latviešu Dziesmu svētkos 1873. gadā pirmo reizi vispārējā sajūsmā atskaņoja arī mūsu tautas lūgšanu „Dievs, svētī Latviju“, jau liecina pats par sevi par šādu svētku nacionāli-politisko nozīmi. Šīs pirmās Kanadas dziesmu dienas eksistence jau ar to vien attaisnotos, ja pierādītos, ka Kanadas latviešu trimdinieku saimei šāds stimulants ir bijis nepieciešams, kas radītu pareizu ieskatu par koŗī dziedāšanas mūzikālo, bet arī sabiedrisko nozīmi.

Latviešu dziesmu svētku vēsture rāda, ka šie lielie sarīkojumi ne vienmēr bijuši pasargāti no rīkotāju organizāciju kildām un savstarpējiem konfliktiem, kas sevišķi izpaudās IV. un V. dziesmu svētku laikā, domstarpībās starp jaunstrāvniekiem un tautībniekiem, kā arī Rīgas latviešu b-bu, Jelgavas latviešu b-bu un Pēterburgas Ārrīgas dziedāšanas b-bu savstarpējās opozicijās. Šie strīdiņi nav tomēr spējuši kaut cik nozīmīgā veidā ietekmēt dziesmu svētku ideju un uzdevumu, kas latviešu tautā izveidojusies un nostiprinājusies par vienu no mūsu kultūras dzīves spilgtākām tradicijām. Vēlēsimies, lai arī šī nākamā Toronto latviešu dziesmu diena nepieviltu mūsu Kanadas latviešu saimi un lai tie būtu kā pacilāta ieskaņa plašākiem, īstiem dziesmu svētkiem 1953. gadā, kad varēsim atzīmēt latviešu dziesmu svētku 80. gadu jubilejas dienu.

Lai dziedātāji, diriģenti un latviešu organizācijas sadodas rokās šī lielā darba veikšanai (un piedzīvojumi lieciņa, ka nozīmīgos gadījumos tā arī ir iespējama lieta), tad pozitīvo rezultātu netrūks arī tīri mākslinieciskā plāksnē. Epilogā it sevišķi vēlētos uzsvērt nepieciešamību apvienot dziesmu dienas ar Kultūras dienām, kuŗām ir tikpat ievērojama sabiedriska un artistiska nozīmē kā pirmajiem. Šogad, diemžēl, abi šie sarīkojumi Toronto notiek ar pāris nedēļu atstarpi, kas it sevišķi trimdas apstākļos ir neattaisnojama.

Dziesmu svētki allaž izcēluši ne tikai mūsu koŗa mākslu vien, bet arī jaunrades momentu latviešu mūzikā, kā arī sasniegumus citās mākslas dzīves nozarēs. Apvienojot šīs latviešu kultūras manifestācijas un rīkotājām organizācijām apvienojoties šo nozīmīgo darbu veikšanā, mēs arī patiesi varēsim runāt par mērķtiecīgu latviešu kultūras politiku Kanadā, kas veicinās tautiešu garīgo kontaktu un stiprinās mūs visus mūsu nacionālos ideālos.

PAULAS BRĪVKALNES PANĀKUMI VĀCIJĀ

Viena no mūsu izcilākajām dziedonēm, Paula Brīvkalne, jau otur gadu saistīta Baireitas Rich. Vāgnera operu svētku izrādēs, kas notiek jūlija un augusta mēnešos. Izcilās sekmes, ko Paula Brīvkalne iemantojusi Vācijā, apbrīno vācu mūzikas recenzenti un kritikās izceļ viņas pārākumu, kādu šimbrīžam nesaņem neviena vācu dziedātāja. Paula Brīvkalne šīgada marta mēnesī bija saistīta Baireitas māksliniekiem ansamblī un viesojās Italijā, Neapolē, un San—Karlo operas namā, debitējot Vāgnera operās „Reinas zelts“ un „Valkīra“. Italiešu laikraksti vienprātīgi atzīst, ka mākslinieciskais sastāvs bijis respektējams un labākais, ko Vācija varējusi dot.

Paula Brīvkalne saistīta arī 1953. gada marta mēneša Vāgnera izrādēm Neapolē, kur uzvedīs „Sīgfrīdu“ un „Dievu mijkrēsli“.

Paula Brīvkalne joprojām saistīta Oldenburgas operā, kur dzied visas titulpartijas. Pēc Salomes izrādes klausītāji mūsu veiksmīgo dziedoni uz skatuves izsauca vismaz 20—30 reizes. Tādu uzmanību līdz šim nav izpelnījusies neviena vācu soliste. Kā no Oldenburgas ziņo, Paula Brīvkalne šais gados izveidojusies par pilsētas mīluli un vienu no izcilākām vācu operas dziedātājām, kas ar katru sezonu progresē un kļūst pazīstama internacionālā nozīmē. -šs.

KULTŪRAS APSKATS

Pazīstamais latviešu pianists Viktors Kviesis tagad klaviatūru mainījis pret diriģenta zizli. Aizvadītajā sezonā V. Kviesis darbojās kā Saskatūnas Simfoniskā orķestra galvenais diriģents. Viņa vadībā Saskačevānas lielākā simfoniskā vienība atskaņojusi Čaikovska V. simfoniju, Haidna un Mocarta simfonijas, Dvoržaka Jaunās pasaules simfoniju u. c. mūzikas kapitāldarbus, ieskaitot Mendelsona iespaidīgo oratoriju Elias. Pēdējā piedalījušies vairāk kā 200 izpildītāju. Vietējā prese neskopojas ar atzinībām V. Kviesim, atzīmējot, ka „Eliasa atskaņojumā V. Kviesis dominēja ar savu iespaidīgo vadību.“

The Latvian Trio (V. Ziedonis, Dz. Treimanis, V. Meļķis) atskaņos pirmoreiz jauno T. Ķeniņa trio vijolei, čellam un klavierēm, svinīgajā Valstssvētku koncertā Čikagā, 16. novembrī. Koncertā piedalīsies arī dziedātāja Ksenija Brante un Ed. Ramata koris.

J. Erglis, kas pazīstams kā raksturdejotājs un Rīgas cirkū aranžēja gerlu dejas, Buenosairesā aranžē kādu baletu savai 25 gadu darbības atcerei, kas notiks š. g. oktobrī.

ROMĀNS

57. turpinājums

„Saprotu, esi iemīlējusies. Iemīlējušās sievas vienmēr bālas. Man ļoti patīk bāla seja. Dzeru etiķi.“

„Etiķis kaitīgs veselībai, tā gan nedari. Jā, un tā es uzdrīkstējos iebraukt pēc padoma.“

„Kādu padomu es, auša, tev varu dot? Nu, tagad, kad Marija dabū varenos Putnus, tev precinieku būs vai cik. Taču, kā nekā Marija vēl tikai bērns. Tu neesi lauku cilvēks. Vajadzēs kāda, kas palīdz saimniekot. Tikai neesi muļķe, pie pirmā bildinātāja neskrieni. Apskaties labi, vai attapīgu galvu, stiprām darba rokām, un vai tev patiks viņa gultu klāt. Tagad tevis tikotāju būs vai cik.“

„Ak Dievs — ko tu runā!“

„Jā, nemaz nekautrējies. Par ko tu sarksti kā nepiedzīvojusi meitene. Ar mani var droši runāt. Drīzi būšu atkal sievas godā. Savā mūžā nu otru reizi loku pūru. Nāc, parādīšu jaunos dvieļus, baltos, kā sniegs linu kreklus. Precos, Evelīn!“

„Cik tev gadu?“

„Gadi? Kas tādā reizē prasa, cik līgavai gadu! Šis gan pulku jaunāks par mani. Spēcīgs, plats puisis. Bārenis. Labu sirdi. Minniņa ar Almiņu smejas — mātucis esot aptracis. Uznākusi atvasara. Bet — kāzas būs jautras. Nu redzi, pašas rokām austi, izšūdināti smalku smalkiem diegiem — jā, bet kā tu saglabā gludus vaigus, mazgājies sūkalās?“

„Es —.“

„Un paskaties, Evelīne, — nogriezu savu peles asti. Almiņa saka — mātucis īsiem šo laiku sieviešu matiem izskatoties jaunāks. Bet Minniņa smejas un saka —“

Un kaut atlaidušās ciemiņu krēslos ar Bezgalienes darināti pūra spilveniem zem sēdamvietas, Griguļa kundze netika pie rūpju izklāsta, tik pilna sirds bija Bezgalienei pašas raizēm.

Vīlusies un neapmierināta, Griguļa kundze ar Vaguli rībinājās tālāk.

Tās, kas tur pa gabalu spīdināja balsinātās kūts sānu, bija lauku līdzenumā vareni ērti ieplētušās Kamrādu mājas. Cauri koku kailajiem zariem laistījās daudzo logu stikli, un tuvāk piebraucot laistījās arī ledus kārtas segtie dīķi. Zemo ķiršu koku galvās šūpojās aizgājušā ogu laika stikla aču strazdu baidītāji. Bet kaut tie tikai aizsaluši smirdīgi pīļu dīķi un salmu piebāzti, rudens lietū un skarbos vējos izšķobīti un saplosīti kankaraini putnu biedēkļi, tajos spīdēja īsts Kamrādu lepnības saltums. To varēja jaust arī tītaru astu vēdekļos, dzirdēt zosu tēviņu šņācienos. To bauroja arī milzīgs, gredzena caurdurtu degunu bullis, ap kuŗu lēkāja vairāki vīri.

„Kungu nav mājā, tikai cienīgā.“ Kūts durvīs sauca balta priekšauta meita.

„Pie kuŗām durvīm klaudzināt?“

„Pie verandas. Tikai noslaukiet kājas!“

Šie vārdi lika sarauties, un Griguļa kundze nedroši pagrabinājās ledus rožu izgreznotām stikla durvīm. Istabene, tādu pašu baltu priekšautu kā kūts meitai, tikai babegāti kruzuļotām apmalēm — nez kādēļ satraukumā tieši šis priekšauts dūrās acīs, Griguļa kundze iedomājās cik tādu būtu grūti gludināt — ielaida viņu dziļāk mājas istabās.

Uz grīdām soļu klusumam bija izklātas segas.

Krēsli un galdi aiz smalkuma stāvēja tikpat kā uz pirkstu galiem.

Un istabai vidū krēslā sēdēja Kamrādiene. Tā bija liela un uzpūtīga paskata sieva ar cienījamu sirmumu matos. Rožaino plaukstu rokas atdusējās klēpja kaķēna spalvās. Atliektā galva remdēja pieres sāpes zīda spilvenā. Jā, uz Kamrādienes pieres bija uzklāts slapjš kabatas lakats. Viss kopā tas bija skaists un svinīgs skats. Griguļa kundze kautri smaidīja, spieda roku sirdij un gandrīz nožēloja savu pārdrošību atbraukt neaicināti Kamrādos.

Viņa bija ieradusies lepnajā mājā tieši pēcpusdienas snaudu stundā. Kamrādienes baltskropstu plaksti, tik raksturīgi Ģederta radiem, ar visu, viņai vien piederīgo galīgo kārpu, bija smagi nolaisti pāri vaigiem. Šī kārpa lika vienmēr uz sevi skatīties, it kā cita nekā jaukāka nebūtu Kamrādienes sejā. Un Griguļa kundze stāvēja, smaidīja un skatījās kārpā. „Dievs, stāvi man blakus!“

„Cienīgā, piedodiet miera traucējumu. Te atkal kāda sveša sieviete sakās atbraukusi nopietni runāt.“ Kruzuļainā meita locīja brīnumjauku lakstīgalas mēli un pielika saudzīgu roku Kamrādienes plecam.

„Atkal kāda sieviete? Meti ārā. Par slepus bērniem nekā negribu dzirdēt. Ko pašas meklē, to dabū. Vīrietis ar varu nekā nevar padarīt.“

Kamrādiene atvēra bāli zilas acis. Tās bija apaļas un vēsas skatā. Griguļa kundze pavilka smaidu platāku, novilka cimdu.

„Ā — jūs,“ Kamrādiene vienaldzīgi paglaudīja kaķēnu. „Noslaukiet kājas un nāciet dziļāk. Anna, padod krēslu, lai viņa apsēžas.“

„Cienīgā, un Jānis pārbrauca no stacijas. Tukšā. Šodien neviena atbraucēja, nebija pat kam pajautāt.“ Meita noņēma Kamrādienes pierei kabatas lakatu. Skāba etiķa smaka atlidoja līdz Griguļa kundzes degunam.

„Nu, ko vairs gaidīt. Lai jūdz abus meļņus un dodas tieši uz Jelgavu. Ja kungu vēl aizvien nav Lindes viesnīcā, ne Latviešu biedrībā, lai apjautājās pie Cera. Tur ārpusē vienmēr dzert gribētājus kārdina milzīga sarkana deguna vecis. Lai apstaigā arī visus prastos šeņkus.“

„Un ja arī tur nav?“

„Lai atstāj zirgus iebraucamā sētā un brauc vilcienā uz Rīgu. Jānis zina visas viņu prieka vietas. Naudu lai neņem daudz līdzi — tu saproti, kā domāju — ne santīmu kungiem. Ceļa kulē iemet līkumu desaș, klaipu maizes. Atpakaļ ceļā lai paņem kasti citronu, zeltera. Un ja kungi ļoti nouguruši, lai apsedz kažokiem, jo var ātri sasaldēties.“

Kamrādienes acis skatījās pāri Griguļa kundzei, it kā viņas te nemaz nebūtu.

„Un tas viss šoreiz jūsu dēļ, Evelīne. Jūsu neatlaidības un nekaunības dēļ. To jums sen vajadzēja saprast. Ģederta radi nekad nav bijuši apmierināti ar jūsu abu laulībām. Un pēc Ģederta nāves jūs esat mums visiem gluži kā sveša. Pilsētas akmeņu un putekļu sieviete.

(Nobeigums sekos)

MĀJU PĒRKOT

V. PALMA

Tel. mājās — RI 3670

ZVANĪT NO PLKST. 11 VAK. LĪDZ 8 NO RĪTA

Jums latviešu valodā sniedz savus pakalpojumus, piedāvājot bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus visdažādākos Toronto rajonos, kā arī SAGĀDĀ AIZDEVUMUS nekustamu īpašumu pirkšanai

M. J. CAMPBELL & Co

REAL ESTATE

Members of Toronto Real Estate Board

219 DANFORTH AVE, TORONTO, TEL. KANTORĪ HA 1192

IMANTA

Apgāds IMANTA sāk izdot

Prof. A. ŠVĀBES un prof. K. STRAUBERĢA redakcijā

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

Šajā darbā būs apvienotas Latvju Dainas ar latviešu folkloras krātuves savāktajām Tautas dziesmām. Darbs iznāks 12 sējumos. Katra sējuma ievadā latviešu zinātnieku raksti par latviešu tautas dziesmām. Ik sējums aptvers 500 —600 lpp., un iznāks katru 2. mēnesi. Pirmais sējums iznāk augusta beigās

Apgāds IMANTA lūdz pieteikties ikvienu, kas vēlētos iegādāties Latviešu tautas dziesmas. Šis pieteikums nav saistīts ne ar kādām iemaksām. Iemaksas izdarāmas pirms katra atsevišķa sējuma saņemšanas

Piebilstam, ka subskribenti saņems Lt. dz. par ievērojami lētākām cenām, nekā šis darbs būs pērkams brīvā tirgū, bez tam visu subskribentu vārdi būs pievienoti izdevumam

PIETEIKUMI PIESŪTĀMI TIEŠI APGĀDAM

IMANTA

POSTBOX 292, KOBENHAVN, V. DANMARK

Hamiltonas DV sporta kopa SPARTA rīko 23. aug., pl. 19.00

BALLI LIETUVIEŠU ZĀLĒ DAINAVA

469 BAY St., N. — PILNA BUFETE — IEEJA $0.75

Pl. 13.00 volejbola sacīkstes ar TLSK, Hamiltonas igaunu un SPARTAS sieviešu un vīriešu komandu piedalīšanos

Rezervāra Parkā Mountain Ave galā (372).

IZNĀKUSI

MĀRA MOSTAS II. DAĻA

«POĻU DUMPIS»

Cena brošē. $3.40, iesē. $4.00

PIEPRASĪT

P. AVOTIŅA GRĀMATNĪCĀ

854 Bathurst St., Toronto, Ont., tel. KE 0621

Lotus puķu veikala namā

Amerikāņu un visu eiropiešu receptes apstrādā augsti kvalificēti eiropiešu un kanadiešu reģistrētie farmaceiti, speciālisti

Mēs pagatavojam un izsūtām medikamentus uz visām pasaules malām. Sainīšus aizsūtas zemēm iesaiņojam sevišķi rūpīgi un pareizi noadresējam.

Mēs sedzam nodotiem pasūtinājumiem visus pasta izdevumus, maksājam nepieciešamās muitas nodevas, kā arī kārtīgi izpildām vajadzīgās muitas deklarāciju papīrus.

Mūsu krājumā atrodas visādas zāļu tējas, Celsija termometri un arī visi Eiropas medicīniskie preparāti.

IEVĒROJIET MŪSU CENAS:

STREPTOMYCIN — $0.75 gramā, AKNU PREPARĀTS $7.00 par 10 injekcijām, PENICILLIN — $3.95 par 10 injekcijām, 3 milj. vienības.

Mēs sedzam pasta izdevumus par sūtījumiem uz visām pasaules malām

Tagad RIMOFON ir dabūjams — un mēs izsūtām uz jebkuru pasaules malu.

Mūsu aptieka ir vienīgais šāda veida veikals Amerikā, līdzīgi jūsu dzimtenes aptiekai, tikai medicīnas bikses, elastīgās zeķes, visāda veida jostas ir izgatavotas pēc noteikta mēra.

Mēs piemērojam un izpildām brillju receptes.

VISLABĀKĀ VĒRTĪBA — VISLABĀKAIS PAKALPOJUMS

STARKMAN CHEMISTS

Kanadas lielākā aptieka

463 BLOOR St., W, TORONTO, ONT.

UZMANĪBU MĒBEĻU PIRCĒJIEM!

Vai Jūs jau esat izsekojuši

T. EATON Co, COLLEGE ST. VEIKALĀ 4. stāvā

augusta mēneša mēbeļu izpārdošanas cenām, kas Jums dod ietaupījumus no 20 līdz 40%. Pārdodam uz nomaksu uz vēlēšanos bez iemaksas. Sekojiet sludinājumiem dienas avīzēs. Savus pakalpojumus godājamiem pircējiem piedāvāju ikdienas no plkst. 9—5 (esmu pusdienās no 1.30 līdz 2.30)

AUGUSTĀ VEIKALS SESTDIENĀS SLĒGTS

NIKOLAJS MEDNIS, tel. darbā TR 1133, mājās HY 5175 (355)

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

MĀJAS, VEIKALI UZŅĒMUMI, FARMAS

PĀRDOŠANĀ TORONTO UN ĀRPUSĒ

MĀJU APDROŠINĀŠANA, MORTGAGE NAUDAS AIZDEVUMI, DZĪVIBAS UN AUTO APDROŠINĀŠANA, LĪGUMU SLĒGŠANAS NOTEIKUMI U. C. IZZIŅAS UN PASKAIDROJUMUS PAR ŠĀDIEM DARĪJUMIEM KATRĀ LAIKĀ SNIEDZ:

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761
1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās: EM 4-8614

VIKTORS REBANE

Tel. 94121
913 Main St., E. HAMILTON

Birojs atvērts ik dienas līdz pl. 10 vak., arī sestdienās un svētdienās

ERNEST RIDOUT REAL ESTATE, Ltd., REALTORS

LIELĀKAIS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

SEKOJIET IK DIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

KOFERRAKSTĀM-MAŠĪNAS

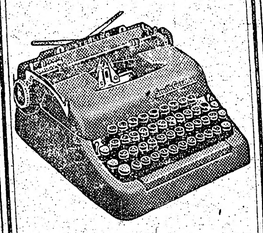

MĒS VARAM JŪS APGĀDĀT AR KATRAS KONSTRUKCIJAS KOFERRAKSTĀMMAŠĪNĀM JŪSU PAŠU VALODĀ

Iespējams uz nomaksu

Thomas & Corney

88 ADELAIDE ST.W.

TORONTO, ONT.

(364)

PIEPRASIET JAUNĀKO CENRĀDI.

R. Krūkliša grāmatnīca,

1109 E. Gr. River Ave.,

East Lansing, Mich. USA.

VAJADZĪGAS JAUNAS SIEVIETES VIEGLAM DARBAM FABRIKĀS

Pieteikties

HOLLYWOOD CHILDREN WEAR

171 John St., Toronto (362)

GRĀMATAS,

laikraksti, latviski ādas izstrādājumi, rotas, audumi

Pieprasiet katalogu

P. AVOTIŅŠ

854 BATHURST ST., TORONTO

TEL. KE 0621

Lotus puķu namā II. stāvā (335)

Dr. H. SCHLEIFER

bijušais Vīnes hospitāļu ārsts ar ilggadīgu praksi

Pieņem

583 Bathurst St., Toronto,
Tel. RA 6210 (294
Augustā nepieņem

Zobu ārsts

Dr. J. ABRAHAMSEN

Dipl. Oslo Norvēģijā un Vircburgā Vācijā,

372 A Queen St. W. virs Horseshoe Tavern pie Spadina Ave

Tel. WA 9354 Toronto (30)

AR TIKAI $10.00 IEMAKSU

Jūs varat iegūt jaunu un mūdernu RAKSTĀMMAŠĪNU ar vai bez latviešu taustiņu iekārtas

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto.

Tel.: RA 7149 (204)

FOTOLABORATORIJA

J. BIRNIS

Attīsta jūsu filmas, plates, kopē un palielina

RŪPĪGS DARBS!

3 HURNDALE AVE, GE 8120

Toronto (955)

S. LOCĀNS

izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās

LL 9053, Toronto

FRANK VASS, B.A.

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūri

Tel. birojā — KI 4989,

dzīvoklī — MI 9352

DRĒBNIEKS

praktizējis Rīgā, Berlīnē, Stokholmā, pieņem pasūtinājumus

KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM

J. GRĪSLIS

188 Davenport Rd., Toronto

Tel. MI 5295 (306)

Montreāliešu ievērībai!

FOTO STUDIJA

OSKARS ASMENIS

1248 Mackay St., Apt. 1

Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.

Tel. WE 5543.

Fotografēšana sarīkojumos. Grupu un kāzu uzņēmumi. Portrejas. Foto pašēm. Foto—amatieri, nododiet savas filmas attīstīšanai, kopējumiem vai palielinājumiem.

Latvijas amata meistara

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ

FOTO APARĀTUS

FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

TEL. GE 0756

445 PAPE Ave, TORONTO

SAIMNIECE

SAGATAVO DAŽĀDU VIESĪBU GALDUS

Toronto, tel. EM 4-4211, Veltas kundze (360)

JĀZEPU ĻUBAŅEVSKI un ILMĀRU RUPNERU meklē

A. Puriņš, 36 Napier St., Paddington, N. S. W. Sydney, Australia. (367)

3 ISTABU nemēbelēts dzīvoklis izdodams. Pieprasīt Aleksandra Kānberga Rakstu darbu un dažādu pakalpojumu birojā 596 Sherbourne St. Tel. RA 7149. Toronto. (325)

IZDODAMAS 2 mēbelētas istabas ar gāzes plīti. Bathurst — Dupont rajonā. Zvanīt Toronto, OL 3954. (382)

IZDODAMS divu istabu dzīvoklis ar virtuves lietošanu un garāžu Danforth un John rajonā. Toronto tel. HA 8369. (350)

IZDODAMAS 2 atsevišķas istabas ar vai bez mēbelēm. Vārīšanas iespējas. Garāža. Toronto, tel. — RI 2256. (379)

LABI MĒBELĒTAS istabas izdodamas klusā mājā. Tel. Toronto — GL 3949. (373)

MĒBELĒTA istaba izdodama vienai personai. College un Grace ielu stūrī. Zvanīt A. Bērziņam, tel. Toronto, LL 2607. (380)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespēju 188 Davenport Rd. Toronto, MI 5295. (370)

RŪZDĒLĒ izdodama skaista istaba ar virtuvi igauņu mājā, 36 Crescent Rd. Tel. Toronto RE 2569. (365)

IZDODAMA gaiša istaba otrā stāvā vienai vai divām personām ar virtuves, ledusskapja un veļas mašīnas lietošanu.

Apskatīt pēc plkst. 5 vakaros — 441 Sumach St., (Pie Wellesley) tel. Toronto, KI 9086. (378)

IZDODAMA liela, labi mēbelēta istaba. Virtuve ledusskapis, silts ūdens pastāvīgi. Zvanīt pēc plkst. 6 vak. Toronto, tel. RI 5131. (381)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu. Zvanīt Toronto KE 2716. (368)

JAUNIZREMONTĒTA mēbelēta istaba izdodama vienai personai \$5.50 nedēļā. Laba satiksme. Zvanīt Toronto, MI 4235. (377)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuvi, un divas nemēbelētas istabas ar garāžu. Zvanīt LO 8073, Toronto. (363)

Bruno Puriņš

Member of the Toronto Real Estate Board

THE NATIONAL ASSOCIATION OF REAL ESTATE BOARDS — REALTORS — ARE ACTIVE MEMBERS OF CONSTITUENT BOARDS

Piedāvā bagātīgā izvēlē nekustamus īpašumus Toronto un plašā apkārtnē, kā arī sagādā naudas aizdevumus un apdrošināšanas polises

MĀJU PĒRKOT PĀRBAUDIET MŪSU pārdodamo māju sarakstu

Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

JOHN PENTURN & SON

Member of the Toronto Real Estate Board

848 EGLINTON AVE, W.

Tel. birojā: RE 6383, RU 1-6833. Tel. mājās (E. Puriņš) ME 2790

PAZIŅOJU SAVIEM KLIENTIEM, KA ATRODOS ATVAĻINĀJUMĀ NO Š. G. 9. AUGUSTA LĪDZ 23. AUGUSTAM

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

143 Queen St., W., Toronto, tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

BALTIC AUTO VADĪŠANAS KURSI

OPERĀTORA UN ŠOFERA LICENCĒM

A. MASINGS

565 Logan Ave, Toronto, tel. HA 1688, zvanīt pēc pl. 9 vak.

MĒS RUNĀJAM LATVISKI —

HASHMALL APTIEKA

Pēc receptēm izgatavo visādas zāles un sūta arī uz Eiropu

Informāciju sniedzam par brīvu

Mums krājumā medicīniski termometri ar Celsija iedalījumiem

TEL. EM 4-3165 315 DUNDAS W. TORONTO (459)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:

Visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

1. ASV:

A. Lācis, 1800 E. 12th St., Brooklyn 29, N. Y. Tel.: Dewey 9-8280.

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

A. Bilmanis, 5710 64th Pl., East Pine, Riverdale, Md.

M. Blukis, c/o Mr. Knopflo, 626 Boehike St., Saginaw, Mich.,

Ed. Dobelis, 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

O. Dikis, 4596 latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.

E. Dravenieks, 485 Nostrand Ave, Brooklyn 16, NY USA un Bellomes baznīcā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saiešanas zālē.

P. Ivubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Hūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.

Jānis Miķelsons, 67, Mercella St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozoliņa, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash. D. C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runiķis, 5226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgādā, 537 James Str., Syracuse, N. Y.

J. Sobojevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.

G. Šmita grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.

Rev. J. Turks 1251, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. KANADĀ:

P. Avotiņš, 854, Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.

I. Batraks, P. O. Box 1060 Stn. C. Toronto 9, On.

A. Čauka, Latviešu grāmatnīca, 1140 Richmond Str., London, Ont. Tāl. 3-8644 W.

Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīca, 123 Huron St., Toronto, Ont.

V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.

Oļģerts Gebauers, 37 Strathcona Ave, So. Hamilton, Ont.

E. Jurkovskis, 608 York St., Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.

Vilis Kaljiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2060

Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.

M. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596

Marta Kuncāns, 47, Beulah Ave, Hamilton, Ont.

Arturs Kivlin, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3884.

K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 5th Ave., Vancouver, B.C.

V. Ziedinš, Latviešu grāmatnīca, 93 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns, 6745 Cote St., Lac Rd. Apt. 3. Montreal.

3. Vācijā

Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Rettberg—Kasorne.

Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B. 1—8. 16a Ulm/Donau.

Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. Anglijā

Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2

Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēneši 20/-

5. Francijā:

Madame K. Birznece, 31 rue de Seine, Paris 6.

Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:

Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.

Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:

Mr. A. Kroders, Karlsviksgatan 1, 1. Stockholm K, Sweden.

Abon. maksa: 1 mēn. 6 Zv. Kr.

8. Austrālijā:

DV Sidnejas nodaļa, Mr. E. Liekājis, 35 Robb St., Revesby, NSW.

Abon. maksa: 1 mēn. 8 šilingi.

Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.

Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Mortdale, Sydney.

9. Venecuelā:

Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenai S.— 14, Valencia.

Abon. maksa: trimestris 15,40 bol. ₱

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu dievkalpojums 24. augustā, pl. 11,15 Bētlemes baznīcā. Māc. R. Zariņš. Pl. 6 vak. dievkalpojums Sv. Jāņā baznīcā, Bronksā. Māc R. Zariņš.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis (jaunā dzīves vieta) 99 Herkimer Street, Hamilton, Ont.): t. 70136). **Otavā**, 24. aug., pl. 2,30 p.p. dievkalpojums Sv. Pāvila baznīcā (210 Wilbroad Str.); pēc dievkalpojuma referāts par Nufaundlendas dzīvi; 23. aug. draudzes valdes sēde. **Sadberijā**, 31. aug. pl. 1 p.p. Sv. Jāņa baznīcā (238 Pine Str.) pēc dievkalp. ref. „Nufaudlenda un turienes latviešu dzīve".

Prāv. A. Mitulis, 504 Flora Str., Winnipeg, Man.). **Vinipegā**, 24. aug., pl. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā ar bērnu piedalīšanos.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Street, London, Ont.). **Londonā** 24. aug., pl. 4 p.p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. t. 93410). Hamiltonā, 31. aug., pl. 7 vakarā dievkalpojums Trīsvienības b-cā (18 Victoria Ave, So).

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto, Ont. t. LO 2510). **Toronto Sv. Jāņa b., 274 Concord** Ave) 24. aug., pl. 4 pp. dievkalpojums.

Māc. A. Čops (118 Isabella St., **Toronto, Ont., tel. MI 1873, baznīcā** PR 1563, Toronto Sv. Andreja b.) 24. aug., pl. 11 no rīta dievkalp.

Māc. E. Caune (10827 — 114 Str. Edmonton, Alta; t. 41890) **Kalgarijā**, 24. aug., dievkalp. un pēc dievkalp. draudzes sarīkojumā Jāņa Jaunsudrabiņa jubilejas vakars ar V. Tomas referātu; priekšnesumi; **Edmontonā**, 31. aug., pl. 7 vakarā dievkalp. Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. K. Avotiņš (1091 W. 8th Ave, Vancouver 9, B. C.) Vankuverā, 31. aug., pl. 5 pp. dievkalp.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. A. Voitkus, Hamiltonā, Pāvila ev. lut. draudzē dievkalpojums svētdien, 24. augustā, pl. 8,45. Svētdienas skola (jaunākai grupai), plkst. 10,00.

TORONTO BAPTISTU draudzes dievkalpojums svētdien, 24. augustā, pl. 17, Walmer Road Bapt. bazn. telpās. Stud theol. A. Arājs.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei .....

DV PĀRSTĀVĪBAI TORONTO

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

KREMĻA IELĀPS

Piecpadsmit sarkano ķīniešu dieviņu ielidojuši Maskavā. Tas nav vienkāršs sīko zemju komūnistu vadoņu ceļojums uz viņu sarkano svētnīcu Kremli, lai uzklausītu bārienus un saņemtu jaunas direktīvas. Molotova un divu citu politbiroja locekļu ierašanās lidlaukā un zemā locīšanās tālo atceļotāju priekšā liecina, ka delegācija ierādusies nevis uzklausīties, bet gan sarunas vest, jo zem šīs delegācijas valdnieku dūres ir 130 miljonu dvēseļu vairāk, nekā zem paša Staļina pātagas. Ko runās Kremlī? Ko prasīs ķīnieši, ko solīs Staļins? Tie visi ir jautājumi, kas var interesēt un interesē ļaudis brīvajā pasaulē, jo tā vai citādi apspriedēs aiz biezajiem Kremļa mūriem meklēs resnākos sprunguļus, ko mest celā, tiem, kas ved uz Rietumu pasaules labklājības saglabāšanu un pacelšanu, uz aizsardzības spēku izveidošanu, un kuru lielais gala mērķis ir patiesa brīvība un labklājība visiem cilvēkiem zem Dieva saules.

Sarunas Maskavā notiek aiz slēgtām durvīm. Lielāku skaidrību par to, kas runāts un kas norunāts, nedos arī nekādi oficiālie paskaidrojumi. Padomju režīmā to uzdevums nav atspoguļot notikušās sarunas, bet gan žiglāk savicināt propagandas dzirnavu spārnus. Pārlūkojot samezglojumus, ap kuriem vairāk pinas sarkano valdnieku prāti, neredzam nekā tāda, kas atļautu pieņemt, ka sarunas Maskavā var beigties ar abu lielo sarkano sašķelšanos.

Šķiet, nebūs atiets tālu no patiesības sakot, ka šajās sarunās abi sarunu partneri turpinās tālāk plānot to sarkanās pasaules ceļu pret Rietumiem, ko viņi uzsāka savās pirmajās lielajās sarunās pirms 2 gadiem. No toreizējiem plānojumiem daudz kas nav izdevies, kam vajadzēja notikt pēc komūnistu lielmaņu „svēto rakstu" paragrāfiem. Pati plānu īstenošana ir uzvandījusi jaunas problēmas. Ar Korejas karu atmodinātie un varbūt pat jau iekaitinātie Rietumi ir sākuši organizēties pretrīcībai. Sabiedrotie vēl arvien turas Korejā. Rietumnieki ir tikuši labu soli uz priekšu ar Japānas uzņemšanu savās rindās. Pašlaik ir runa par Pacifika paktu. Tas nu nekādi nav pieņemams sarkanai Ķīnai. Ja grib mēģināt šo paktu aizkavēt, tad ir drīz jārīkojas.

Gandrīz nav nekādu šaubu, ka ķīnieši prasīs palīdzību. Prasīs dot to, kas solīts 1950. gadā sarunās, un prasīs vēl klāt. Tas nozīmē, ka ķīnieši ziņos par caurumiem 1950. gada vienošanās izpildē, prasīs, lai Maskava tos aizlāpa. Tur paceisies politiski, saimnieciski un militāri jautājumi. Ka tas tā, to liecina arī ķīniešu delegācijas sastāvs, kurā ir visu šo svarīgo nozaru kvalificēti pārstāvji. Lieki piebilst, ka pirmajā plānā būs Āzijas problēmas, jo Eiropas jautājumos Maskava labprātāk apspriežas ar citiem.

Ievērojot lielo slepenību, kas sedz šīs sarunas tāpat kā visas citas, kur Maskava runā ar savējiem, iemesli, kas pamudinājuši sanākt kopā sarkano lielos, ir jāmeklē, uzmanīgi pārlūkojot politiskos un militāros kaujas laukus, kur pēdējos mēnešos pulsējusi maskaviešu rosme. Jau teicām, ka Ķīnai vajadzīga palīdzība. Bet arī Maskavai nepieciešama Peipingas palīdzība. Kremlim karsti vajadzīga ietekmīga un nepārtraukta Maotsetunga valsts palīdzība, ja Staļins grib uzturēt savu komūnisma izplatīšanas politiku, nodarbinot amerikāņus kā Āzijā, tā Eiropā. Ja ķīnieši nevar vai negrib uzturēt Kremļa izplānoto Korejas dēku, tad Kremļa plānos rodas liels robs. Amerika un tās sabiedrotie atvelk elpu Āzijā un piepūš vaigus Eiropā. Taču ķīnieši vieni paši nevar panest smago Korejas nastu. Viņiem gan ir vīru spēks, taču tie ir kaili un neapbruņoti. Ķīnas bruņošanās rūpniecība ir ap 20 gadu atpalikusi, salīdzinot ar Pad. Savienību. Tātad, šajā jautājumā jārod reāli pamati Korejas kara uzturēšanai. Ir vairāk pazīmju, ka jau 1950. gadā Staļins ar plašiem žestiem solījis daudz, bet nu izrādās, ka ar došanu nav bijis tik devīgs.

Šajā pašā novadā ir jādomā, kā apklusināt Ziemeļkorejas laudis, kuru izturība pret amerikāņu nebeidzamajiem uzlidojumiem un to izraisīto postu sāk izsīkt. Nav divu domu, ka daudzie ķīniešu miljoni nevar un nevar saprast, kāļab tieši viņiem jānes Korejas cīņu smagākā nasta. Juzdamies Maskavas algotņi Korejas karā, ķīnieši sāk domāt, vai viņus pēc lielās komūnisma uzvaras nesagaida Polijas, Čechoslovakijas, Balkānu valstu un citu Kremļa satelītu liktenis. Maz ticams, ka Peipingas vadenie, kas vēl nav pilnīgi iebāzuši galvas Kremļa cilpā, gribētu kļūt par Maskavas rīkojumu tulkiem savās mājās.

Āzija, kas Maskavas sarunās būs darba kārtības pirmajā vietā, stāvoklis nav tāds, kas ļautu atskatīties uz lielām uzvarām un izdalīt ordeņus nopelniem bagātajiem. Drīzāk otrādi, no labi iecerētā daža laba dēka nav izdevusies. Grafikā ir radušies robi, plānos caurumi. Ķīnieši ir devušies uz Maskavu, lai Kremlis uzliek savu ielāpu.

V. P.

SARKANIE PULAS SAGRAUT SARKANO KRUSTU

Kanadiešiem nesen bija izdevība novērot komūnistus darbā, kad tie rupjā kārtā sabotēja labdarības darbinieku darbu, runāja melus, izteica denunciācijas, rupji uzvedās un pat vienkārši kliedza.

Sarkanā Krusta 18-tā starptautiskā sanāksme, kas beidzās augusta pirmajās dienās, tika apzīmogota ar Padomju bloka rūgtu naidu pret Sarkanā Krusta starptautisko komiteju. Šo pasaulē plaši pazīstamo Šveices pilsoņu grupu, kas pēdējos 100 gadu karos bija izpelnījušies visas cilvēces atzinību, krievu delegācija un tās satelītu delegācijas apvainoja, ka tā neesot bezpartejiska, apolītiska un starptautiska.

Tai pašā laikā visas pārējās delegācijas stingri nostājās Starptautiskās komitejas un citu Sarkanā Krusta nozaru pusē. Novērotājus gan nospieda sarkano pastāvīgā bārsanās, atkārtotie apvainojumi, bet tie atzina, ka tādi uzbrukumi nevar apēnot Sarkanā Krusta lielo humānitāro darbu.

Sarkanā Krusta sanāksmē, kas notiek ik pa četri gadi, piedalījās 450 delegātu, kuri pārstāvēja 71 valsti, t.i. vairāk, nekā pārstāv Apvienotās Nācijas. Diskusijās piedalījās sarkanās Ķīnas pārstāvji (Ķīnas tautas republika) un Ķīnas republikas pārstāvji (Čangkaišeka valdība Formozā), kā Ziemeļ- tā Dienvidkorejas valdības un Rietumvācijas pārstāvji (Vācijas Federālā republika).

Kad sanāksme bija veikusi tikai pusi sava darba, nacionālo ķīniešu delegācija, saskaņā ar savas valdības norādījumiem, atstāja sanāksmi, jo tanī piedalījās komūnistiskie ķīnieši.

No paša sākuma bija acīmredzams, ka krievi mēģinās torpedēt Sarkanā Krusta Starptautisko komiteju, un sarkanie ķīnieši bungos par briesmu darbiem, ko it kā ir pastrādājuši Apvienoto Nāciju karavīri Korejā. Sarkanie apvainoja ASV karaspēku, ka tas „slepkavojis" kara gūstekņus Kodži salas nemieru laikā un ka Savienotās karaspēks uzsācis baktēriju karu, nometot bumbas, kas bijušas pildītas ar dīglus izplatītājiem insektiem.

Ziemeļkorejas, Rumānijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Polijas, Baltkrievijas un Ukrainas delegācijas atbalstīja krievu un ķīniešu apsūdzības. Kad šo delegāciju locekļi runāja, klausītājus pārsteidza, ka tie kā papagaiļi atkārtoja krievu un ķīniešu apgalvojumus. Kad sākās nobalsošana, šo delegātu acis pastāvīgi bija pievērstas krievu delegācijai, lai viņi varētu vai nu uzlēkt kājās vai palikt sēdot, atkarā no tam, kā balsoja krievi.

Krievi un ķīnieši, savu satelītu grupu atbalstīti, nepārtraukti atkārtoja savas apsūdzības un neatlaidīgi atteicās atzīt Starptautisko komiteju par bezpartejisku izmeklēšanas komiteju. Tai pašā laikā šī komiteja ziņoja, ka atkārtotām pūlēm izmeklēt sūdzības nav bijis nekādu panākumu, jo ziemeļkorejieši izmeklēšanu noraidījuši. Tāpat Sarkanā Krusta biedrību līga ziņoja, ka atkārtoti ir piedāvājusi sniegt palīdzību civiliedzīvotājiem Ziemeļkorejā, bet tāi nekad nav bijis iespējams nodibināt sakarus ar ziemeļkorejiešiem. Arī sanāksmes laikā labāku sekmju nebija.

Par spīti Padomju bloka šķelšanas taktikai, sanāksme veica daudz vērtīga konstruktīva darba, ietekmējot visus novērotājus ar lielo atbildību, kas balstās uz Sarkano Krustu un tā valdi, ar humāniem principiem, uz kuriem tas pamatojas, atvieglinot cietēju likteni, kur vien tie atrodami.

C. S.

Kas uzvarēs — Irānas šachs vai Mosadeghs?

DAINAS KORIS

Dainas koris Kanadas nacionālajā izstādē dziedās 28. aug., mūzikas dienā, sekojošās vietās un laikos:

plkst. 14.00 pie mākslas galerijas (Graphic Art Building); plkst. 16.00 starp valdības un internacionālo ēku (Government and International Building); plkst. 17.25 uz Galvenās skatuves izstādes laukumā (Bandshall Review).

LNAK KARTOTĒKA MEKLĒ:

LNAK kartotēkā tiek meklētas sekojošas personas:

Balicevs Leons, Bemberis Arvids, Dravnieks E., Endzelīns Ausma un Mirdza, Fogts M., Eglājs Jānis, Galoveckis Valdis, Gludaus Zigrīda, Jūrmals — no Zviedrijas, Kalniņš Otto, Kalniņš Rita, Kauferts — no Beļģijas, Leistmanis Edmunds, Mazpolis Telma (Zelma?), Neimanis Kārlis, Paliepa Jānis, Reinsons Visvaldis, Tiltiņš Mirdza, Upmalis Edmunds, Upmalis Jānis, Varbūts Kitija, Vilcāns Aina, Valka Pēteris, Zingers E.

Minētās personas lūgtas paziņot savas adreses kartotēkai — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285 Terminal „A", (St. Andrews Church, Carlton and Jarvis Sts.), Toronto, Ont.

Bērnu un jaunatnes svētki Čikagā

Bērnu un jaunatnes svētki Čikagā notiks svētdien, 7. sept., kurus rīko Latviešu ev. lut. Ciānas draudze. Tas būs pirmais plašākais šāda veida sarīkojums kopš Čikagā pulcējušies tik daudz latviešu. Svētku programma kārtota dažāda vecuma bērniem un jaunatnei, kā arī pieaugušiem, lai ikviens varētu gūt savu tiesu. Svētku centrā dievkalpojums brīvā dabā, pl. 12 dienā. Attiecīgos stendos bērni varēs rādīt savas zināšanas ticības mācībā, dzimtenes ģeografijā un vēsturē, latviešu literatūrā, domrakstos un glītrakstīšanā, dziedāšanā un zīmēšanā, kā arī atjautībās. Sekmīgākie saņems balvas. Sporta un spēļu cienītāji (arī pieaugušie) varēs sacensties skriešanā, lēkšanā, sviešanā, šķēršļu pārvarēšanā un mērķī šaušanā. Tautas deias un rotaļas notiks lietpratēju vadībā. Būs laimes aka, bērnu un jaunatnes karodziņu gājiens. Verners Rūvalds pārraidīs latviešu dziesmas un citu mūziku.

Svētki notiks Čikagas dienvidvakaros Liberty Grove parkā, German Church Rd. un Willow Springs Ave krustojumā (pie 8700 S. Archer Ave). Svētku sākums pl. 10 rītā. Ja 7 septembra svētdienā jau no rīta nepārtraukti lītu, svētki notiks 14. septembra svētdienā, tajā pašā vietā. No pārejoša lietus svētku dienā nav jābaidās, jo parkā ir prāvi paviljoni.

Ieeja svētkos bērniem līdz 16 gadiem brīva, pārējiem pret 25 centu ziedojumu. Vispārējā satiksme ar kārtējo Chicago Juliet autobusiem A 4, pa Archer Ave. Speciālie autobusi aties pl. 9.30 no draudzes baznīcas, 5015 W. Ferdinand St.; uz tiem jāpieteicas vēlākais līdz 4. septembrim draudzes birojā personīgi vai pa tel.: AUstin 7-9001.

Rīkotāji laipni lūdz Čikagas latviešus, it sevišķi bērnus un jaunatni apmeklēt šos svētkus. To darīdami, stiprināsim savā vidū vienību, saderību un mīlestību.

PĀRMAIŅAS KONSULTĀTĪVĀ KOPĀ

Latviešu konsultātīvā Kopa jau pirms ilgāka laika ievadījusi sarunas ar Daugavas Vanagu organizāciju par kāda bij. latviešu karavīra piesaistīšanu LKK darbam. Par kandidātu LKK locekļa amatam izraudzīts DV centrālās valdes sekretārs atv. majors Vilis Hāzners, kas pašlaik uzturas Vācijā. LKK iesniegusi attiecīgu priekšlikumu Brīvās Eiropas Komitejai, kas, cik paredzams, tam piekritīs. LKK locekļu skaits arī turpmāk nepārsniegs 7.

DAŽOS VĀRDOS

Līdz š. g. 15. dec. Rietumvācijai būs izveidotas trīs kājnieku divīzijas.

*

Čangkaišeks izdevis pavēli atzīmēt Ķīnas filozofa Konfūcija dzimšanas dienas atceri laikā no 27. augusta līdz 28. septembrim.

*

Rietumvācija kā „morālu reparāciju" par Hitlera noziedzībām pret žīdiem Izraelai maksās 3,5 milj. DM.

*

Amerikāņu Douglas Skyrocket tipa lidmašīnas sagatavotas jauna pasaules ātruma rekorda startam. Lidmašīna—raķetespēsot veikt 1858 kilometrus stundā.

*

Kā no New Delhi ziņo, 50 jūdzes no Madrasas uzietas aizvēsturiskas kapenes, kurās atrasti saglabājušies šķirsti un māla urnas. Atradums paver ieskatu Dienvidindijas dzīves apstākļos pirms 2000 gadiem.

*

Ik gadus Amerikā un Kanadā pārdod 800 milj. komiku grāmatu. Atskanējušas paidagogu balsis, ka pasaulē 25.000 skolas lieto klasisku illustrāciju materiālu un šim piemēram jāseko arī Amerikā.

*

Federālās valdības tiesnesis Viljems Matis Losandželosā pieņēmis 14 pazīstamiem Kalifornijas komūnistiem 5 g. ieslodzījumu un prāvāku naudas sodu. Komūnistu tīrīšanas akcija turpinās. Tiesu departaments plāno apcietināt vēl vismaz 34 komūnistus: 21 Nujorkā, 7 Havajā un 6 Pensilvānijā.

*

Gromiko, jaunais Pad. Savienības vēstnieks Londonā, izteicies, ka britiem jāatrod metodes, lai tuvākā laikā izbeigtu karu Korejā. Savā laikā arī Maļiks ierosināja miera sarunas Korejā, bet tās iesaldēja. Vai arī Korejas kara darbības izbeigšana nebūs ieganstu to uzsākt citā vietā?

*

Meksikāņu modernā māksla iekaro Parīzi. Četri meksikāņu izcilākie modernisti nule kā atklājuši savu izstādi modernā mākslas mūzejā; dienā to apmeklē 4000 parīziešu. Meksikāņi pārspējuši visus līdzšinējos izstādes apmeklētāju rekordus.

JĀNIS JAUNSUDRABIŅŠ

(Pārnesums no 6. lpp.)

Un es pats uzrakstīju dzejolīti.
Vai vēl var kāds smaldīt,
Kad par latvju sētām
Velns un nāve dej?
Atliek tikai gaidīt,
No cik smagām rētām
Mirt būs dzimtenei."

Tā 1949. gada vasarā līgoja Jānis Jaunsudrabiņš, tas pats, kas reiz Baltajā grāmatā, mazā Janka paskatā ar lapu vainagu galvā gavilēja: Sīt, Jāniti, vara bungas, līgo, līgo! — un gaidīja sauli uzlēcam.

Kad šajā Klusā okeana piekrastes vasaras vakarā sēdu dziļi vēlā stundā un uz papīra svītrainās lapas tēloja savu Jāni Jaunsudrabiņu, man acis pārslīd tikko saņemtās viņa vēstules vārdiem:

„... un kas zina, vai vispār tik drīz vairs ko uzrakstīšu. Nu jau, kur pats esmu grāmatā ieņemts kā viela, jūtos pa pusei viņā saulē un tikai noskatos, kas literārā pasaulē notiek."

Man šķiet, ka aizmugurē atveras kādi vārti, kas rāda ceļu atpakaļ latviešu gaismas gados, un plata lokā stājas senie mana laika zēni un meitenes, un klātu nāk vēl citi, jaunāki un pavisam mazi, tādi, kas vēl mīl un cienī mūsu rakstnieku grāmatas, kas savā bērnībā un vēlākos gados ietvēruši Baltās grāmatas gaismu, un kas visi, līdz ar mani pašu, grib sūtīt pāri jūrām un tālām zemēm m ū s u Jānim Jaunsudrabiņam, ūdeņu un Debesu kalnu cilvēkam, vēlējumu, lai vēl daudzas zaļas vasaras gaismo ap viņu, ar pusdienas sauli virs galvas, lai zili ūdeņi vizuļo pie kājām, lai daudzas ziemas pārī viņa mājvietas jumtam birdina sniega mīkstās pārslas, lai sejā atstaro papīra loksnes baltā gaisma, un roka lai strādā, strādā!

Mūsu speciālisti vienmēr Jūsu rīcībā

GEARING'S CAMERA

1061 St. Claire W. KE 2305

Toronto

ATVĒRTS ARĪ VAKAROS

Mēs pērkam, pārdodam, mainām, izīrējam, labojam foto un kino aparātus un turam krājumā visu, kas nepieciešams amatieriem vai profesionālam fotografam.

Attīstām, kopējam un palielinām Jūsu uzņēmumus un dodam garantēti pirmklasīgu darbu.

RUNĀJAM LATVISKI!

NAMSAIMNIEKU IEVĒRĪBAI!

Tautieši, esiet saudzīgi pret savu īpašumu. Rudens periodam sākoties, ir laiks iztīrīt apkures ierīces un savest tās kārtībā.

Darbus veicu pēc pilsētas noteikumiem

TĀPAT IERĪKOJU ARĪ ELĻAS APKURES

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto, tel. ME 6583

MĀJAS, FARMAS, VEIKALUS lielā izvēlē visos rajonos piedāvā

LAURENTIDE REALTIES Co, Montreal

Pārstāvis O. KRĀDZIŅŠ, 1414 Fort St, Montreal, Que. Tel. GL 2158 «361»

PĒRKOT MĀJU!

Ja Jūs esat nodomājuši pirkt māju, es varu piedāvāt savu godīgu pakalpojumu un padomu izvēlēties rajonu, palīdzēt izkārtot kreditu, lai būtu drošs, ka Jūs nemaksāsit vairāk par tirgus vērtību; paskaidroju arī dažus sīkumus Jūsu pašu valodā

Es dzīvoju Toronto jau veselus 25 gadus

A. GARBENS

MENARY AND SON REAL ESTATE

431 Roncesvalles Ave, Toronto

Tel. LL 1112 Vakaros HY 1543

Aiz dzelzs priekškara

Rīgas Radiofons un Ciņa stāsta

ZVEJNIEKI JŪRĀ LASA ŽURNĀLUS

Alsungas rajona Pāvilostas zvejnieku kolhozā „Dzintarjūra" 1. pusgadā katrs saņēmis caurmērā 8.000 rubļu. Lielu daļu sabiedrisko ienākumu izlieto kultūras vajadzībām. Ceļojošā bibliotēka ir uz katra kuģa. No darba brīvajā laikā zvejnieki jūrā var lasīt jaunākos laikrakstus, žurnālus, klausīties radio. Laimīga dzīve un prieka pilns darbs dzimtenes labā.

Ar visu „prieka pilno darbu" un „kultūrālo zvejošanu" zvejnieki tomēr ar ilgām raugās uz Zviedrijas krastiem, un, kaut riskējot ar dzīvību, tomēr aļkal mēģina tikt pāri.

MĀTES VERGO, BĒRNI NĪKST

Ogres rajona k. „Kopdarbs" sieviešu padomes pr-ja Indriķe: „Noorganizējām janvārī referātu par bērnu dārza nozīmi kolchozā. Reģistrējām pirmskolas vecuma bērnus. Šogad noorganizēju 6 referātus, palīdzēju iesaistīties soc. sacensībā visas slaucējas."

Pr-js komūnists Ļūļaks: „Kolchozā nav tāda darba, kurā nepiedalītos kolchoznieces—mātes. Visu 15 bērnu dārzā esošo bērnu mātes strādā labi. Slaucējas Sofijas Rozes 3 bērni, kas ir skolas vecumā, dzīvo mājās, jo vairs nav uzraugāmi, bet abi mazie atrodas visu nedēļu bērnu dārzā.

Izārdīt veselīgu ģimeni ir Staļina pirmais mērķis. Tādēļ kolchozā jāstrādā visām mātēm, bērnus lai audzina sarkanos stūrīšos vai bērnu šilēs — izaugs partijai uzticīgi pionieri.

LOPIEM DOD LIEPU ZARIŅUS

Lauksaimniecības ministrijas lopbarības sagādes pārvaldes priks Ciņā raksta: „Bauskas, Madonas un Cēsu rajonos siena sagādes plāns izpildīts tikai par 30 — 50 proc. Iemesls lēnai siena pļaujai: ne visos kolchozos ir izskaidrots partijas un valdības rīkojums par 10 proc. papildu apmaksu. Dažos kolchozos šos 10 proc. no sagatavotā izdala visiem kolchozniekiem, bet nevis tikai tiem, kas piedalījušies novākšanā. — Lopbarība jāievāc jebkuros apstākļos. Nedrīkst pieļaut, ka nopļautā zāle aizietu bojā vai sabojātos. Lietainā laikā, kad sienu nav iespējams izžāvēt, zāle jāieskābē. Jāsagatavo bērzu, apšu, liepu zariņi, ne resnāki par 1 cm — lopbarībai.

Dobeles rajona Ļeņina kolchoza pr-js Grigorjevs atzīstas: „Šogad esam jau sagatavojuši 16 t zariņu barībai... ražas novākšanas laikā uz lauka strādās 85 kolchoznieki, pie kulšanas darbiem 42! Tukuma rajona galv. agr. Simsons: „Lapu slotiņas lopbarībai sies gani, skolēni un gados vecākie kolchoznieki, kas smagam darbam nepiemēroti.""

No visām Latvijas malām ziņas vēstī — ar plānu izpildīšanu neveicas. Siens sapūst pļavā, bet lopiem ziemai sagatavo koku mizas un zarus. Cik ilgi tā ies? Līdzīgs stāvoklis arī citur:

SARKANIE SMIEKLI

Čechoslovakijas veselības ministrs, inspicējot kādu jaunu slimnīcu, ievērojis grupu cilvēku, kas daužījuši galvas pret sienu. Ministrs interesējies, kas viņi tādi ir kāpēc tā dara.

Pavadītājs ārsts paskaidrojis: „Tie ir vīri, kas nupat atgriezušies no ārzemēm."

*

Biedrs Petrovs, apgādes bir. viceministrs, kādai apmeklētāju grupai Maskavā paskaidro: Ja uztura ir pietiekami sādžās, bet tā nav pilsētās — kā tas ir šodien, tad tā ir labā ievirze. Ja mēs kādreiz nonāktu pie stāvokļa, ka uztura būtu pietiekami pilsētās, bet tā trūktu sādžās, tad tā būtu kreisā ievirze.

Ivans, apjucis Čechoslovakijas viesis, runu pārtrauc un jautā: Bet ja gadījumā uzturs būtu kā pilsētās, tā laukos?"

„Tad tas, biedri," atcērt vicekomisārs, „būtu kapitālistiskā propaganda".

Tabpiet naudu!

Samaziniet savus smēķēšanas izdevumus vairāk kā uz pusi.

Ar V-Master mašīnu saritiniet savas cigaretes

5 CIGARETES saritina vienā paņēmienā

lietojiet

V-Master standarta vai pret mitrumu drošu cigarešu papīru. 200 cigaretes 14 c.

Iegriezieties savā tuvākā tabakas preču veikalā.

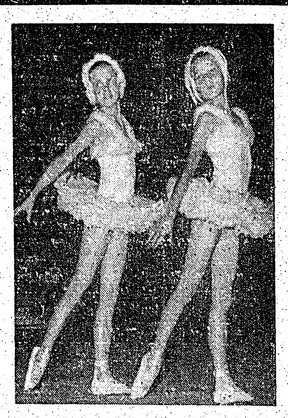

VERAS KEIŠS

(MEMBER OF THE CANADIAN NATIONAL BALLET)

LATVIEŠU BALETA SKOLA

TORONTO

ATJAUNO SKOLĒNU PIEŅEMSANU LĪDZ Š. G. 15. SEPTEMBRIM,
PIRMDIENĀS UN TREŠDIENĀS, PLKST. 6 VAK., SV. ANDREJA BAZNĪCAS SARĪKOJUMU ZĀLĒ, OTRĀ STĀVĀ

TEL. 1276, TORONTO

MĀCIBAS SĀKSIES 15. SEPTEMBRĪ

No labās: audzēknes: GUNDEGA KAROLE un ILONA LAPPO sekmīgi dejoja pirmā skolas baleta vakarā Toronto